9. Jan. 1614.

3

Wolgeborner Edler vnd gestrenger Herr Jacob
Delagardie besonders vielgeliebter Vatter, vnd für
alle Zuuorlassener Brüder vnd güter freündt
E. wolgeb. herl. glückseligkeit, wolfart vnd ge-
sündheitt ist mir sehr angenemblig Zuuernehmen ge-
wesen, wünschende ferner von gott dem Allmächti-
gen Zu langwehrender gesunden Zeitten, mein persohn
aber betreffend, kan ich nimmer genugsahm fürs
erst gott dem Allmechtigen, so seine Väterliche gnade
vber mich erscheinen lassen, vnd als fromme Christgläubi-
ge hertzen meinem vielfaltigen hertzdringenden seüfftze
nach erleichtert, das ich durch dieselben gnädige Zu-
thüung meiner langwehrender vnd hochbeschwerlichen
hafft dermahl eins erlediget, nicht genugsahm dancken,
dennoch aber so viel mir immer müglich vnd die weill
ich lebe, will ich alles thün was einem danckbahren
menschen in aller ehrerbietunigkeit Zu thün gebühret,
meine erlösung den betreffendt habe ich aus Brüder-
lichem vnd Vätterlichem hertzen vnserer verbündener freünd-
schafft nach E. wolgeb. herl. freundlich vermeldet
nicht lassen können, welche der gestalt geschehen, das
ich nichts feindliches wieder Ihr Königl. Mayt. zu
sollen für Zunehmen oder mich dalegen gebrauchen Zu lassen, habe
anloben müssen, besonders viel mehr dahin mittel vnd
trachten, das beyde Reich widerumb in güte einigkeit
vnd stetigen frieden kommen vnd geraten möchten, welches
ich dan auch Zugesagt, vnd dis war allein mein hertz[illegible]
wunsch vnd begier, das wirs dahin bringen können
oder mügen, den ich dieses was in Matthaeo [illegible]
stehet, wol behertzige, das ein ieglich Reich so [illegible]
sich selber vneinig wird, gantz wüste [illegible]
eine ieglicher Stadt oder haus so sie vneinig [illegible]
bestehen können, darumb vielmehr einigkeit [illegible]
friede Zu wünschen, war aber [illegible]

Carl Carlson Gy[illegible]

ranme Zeit weder durch schrifften noch persönlich
einer andern haben bezeugen mügen, werden E. Wohl.
ir nicht gedencken noch der meinung sein, alß solte ich
durch solch verbleiben unsere verknüpffte bruder
und freundschafft vergessen oder hindan gesetzt
haben, dazu sag gott mein zeuge, wie gerne und
mit was begier ich woll an E. W. Herl. geschriben
unsere freundschafft dardurch zu erneuern und zu bestetigen,
solches aber mir niemals hatt widerfahren mügen,
Also werden solches auß diesem eingelegten schreiben
welches ich in der gefengnuß verfertiget, und an E. W. H.
abfertigen wollen, mein begier und genaigte
meinung ersehen und spüren, worauß dan noch
itzt mein unwandelbahres gemüeth gegründet und
bestehet, auch der gentzlichen zuversicht, das wir also
amicitiam nostram Chiloniae quasi natam et altam
in alle ewigkeit nicht deponiren, sondern vielmehr
usque ad extremum vitae spiritum conserviren und
erhalten, und mitler weil mutuis literis ersuchen
biß wir dermahleins (: mit gottes gnädiger hülffe :)
glücklichen und treffen, soll also dan durch münd-
liche gespräch und persönliche beywohnung von
aller gelegenheit weitleufftige unterredung ge-
pflogen werden. Ferner und zu letzt, weill
ich den alhie mit gottes hülffe zu Strall eben gantz
geblößet und unbeladen mit gelde angelanget,
gleichwoll wegen meiner langwehrenden hafft
auch das ich eine geraume Zeit zu Rigä liegen
müssen, etzlichen herrn auch der schulhaften zeit mit
schulden verhafft, in meinung alhie etzliche gelder
für mir zu finden und dergleichen debitores [illegible]

zubefriedigen, darin ich den einen grossen mangell
gespüret, sintemahl in Schweden man für gegeben
das ich fürlangst gestorben, und derwegen das gelt mir
vorenthalten und arrestiret worden, Ich dannoch
in solchen mangel meine Creditores gerne befriedigen
und einen guten nahmen hinterlassen mügen, Also
habe ich E. W. Herl. diener Hans Bern alhie für mich
gefunden, dem ich den meine nott erzehlet, ehr sich auch
alßbaldt darauff gutermassen resolviret, das ehr
eine handschrifft von Claus Brombarts über ein
tausent Reichsthaler haltend hatte, die ehr mir zu
rettung meines guten nahmens in E. W. Herl. nahmen
übergeben wolte, wodurch mir den ein groser dienst
geschehen, den ich dieselbe zu allem danck angenom-
men und noch bey mir habe, auch noch der zeit drauff
nichts empfangen, wie den der diener weiters bericht
davon geben wirdt, Also ist mein freundtfleißiges
bittendt, E. W. Herl. wolle mir solches in ungüten
nicht verdencken, auch dem diener deßhalb keine
ungnade widerfahren lassen, den mir ein sonderlig
dienst und gefallen daran geschehen, bin solches auch
ingleichen widerumb einzubringen erbötig auch
die betzahlung wo sie E. wol. Herl. begehren jederzeit
und zu allem dancke werde einzuliefern +, (+ an welchen ort,)
wozu sich dieselbe gentzlich zu verlassen, womit
dieselbe gottes gnädigen schutz auch dessen allma-
zu fernern glücklichen, sieg und erhaltung lan-
ger gesundheit, auch guter regierung getreulich
befehlen thun, Gegeben in aller eill zu Strall
9 Januarij Anno 1614.

E. Wolgeborne Herlig.

allzeit dienstwilliger
freundt und vetter
L[illegible]

Die handschrifft hab ich
[illegible] empfangen
Joh. Bern mpp

Sÿnnerlige käre frände herr Jacob de la Gardie, Eders kärligheet
kan jagh wänligen icke förhålla, som här medh ytterligare, öffuer then
som vthi breffuet ähr förmält, att jagh twifflar om icke Claes
Brambarw för E. W. migh ogerlunda beskylla och förklaga wara-
der, förthen handskriffter skull om hwilken vthi breffuet ähr
wordet förmält: ty medhan jagh här så hastigt och högst warit
nödthrängder om penningar, till att affördiga några främande
som medh migh hijt till Resse komne woro, synnerligen i then godha
förhoppningh att medh wänligheet, ther igen vndfångna wälgärnin-
gar, till att förskylla, ther medh och then godha begiumelsen på stillestånd
och fridh måtte wardha medh godh willia och wenskaper stadfäst, men
jagh elliest inthet vthan på E. W. godha behagh genom thenna handskriff
till förbenempnde Brambarw Refugium hade, Doch jagh ther öffuer wardt
warnadh att han icke hugh och willia hade till att några penningar så
snart vthläggia, vthan till affuentyr för then skull vthur staden så
länge sigh begiffua wille, haffer jagh då aff nödh och halff förtwifflan
på någen hielp annorstädes, låthet honom genom Borgmestarens be-
stallning förbiuda att draga vthur staden, till thess han sigh medh migh
ther om förlijka worde; hwilket han så hårt till hiertatt haffer vp-
tagit, och låtit sigh liuda att han ther om sigh hoos E. W. och kärlig-
heet wille beswära. Haffuer jagh nu synndat ther medh emot Eder
käre frände, så beder jagh förlåthelse migh then. Jagh haffer lijka-
wäl aff honom then gången och till samma min nödtorfft ingen vnd-
sättning bekommit. Kunne jagh och ännu honom förvthan, rådh och
hielp bekomma, skall jagh honom ther om icke mera bemöda. Thess-
likest, om jagh troo kunde att Eders kärligheet thetta så hårt
emot wara skulle, eller Edra saker någet förhinder göra, wille
jagh fast haller sielff all skam och skadha i then staden lijda.
Om jagh då nu aff förbenempnde Brambarw på Eders kärligheetz
wegna, efter samma handskrifft någen hielp bekommer, skall jagh i
Finlandh antingen hoos wälborne herr Johan de la Gardie, Eder och
min k. broder, eller hoos wälborne Jesper Mattsson betalningen
medh aldra första inställa, och medel ther till sampna så snart jagh
medh Gudz hielp till Finlandh kan öffuerkomma. † Hwadh nu
widare min tillstånd ähr k. k. frände, beder jagh Eders kärl.
flitteligen, medhan att wij tillhopa en fängelse en tijdh langh haffua
[illegible], att i thesslijkast medh migh öffuer min förlossningh nu wille
eder frögda, och tacksäijelse therföre göra och göra låtha Gudh then
allrahögsta, hwilken jagh innerligen altijdh beder att han alsmäk-
tige hand, E. K. mit ibland alla edra fiender wäl bewara
wille, och vthur alla farligheeter hielpa sitt namn till ähra, sin
församling och wårt käre fäderneslandh till en gagnelig och be-

[illegible] hielp skee
[illegible] wijs

Rijksdaler; om jagh i medler tijdh icke någen hielp finner, beder E. K.
[illegible] mögeligen ähr, att i wille genom någen medel migh till hielp komma,
[illegible] om vthur mina gäll komma må; ther före aller frenh, wägor och äga
behagh öffuergiffuer, till tacksam och godh betalningh.

[illegible] edan som thetta
[illegible] breffuet haffer
[illegible] r några
[illegible] skull som
[illegible] were war-
[illegible] beretta
[illegible] hand-
[illegible] e igen
[illegible] nom

ständigh fridh och roligheet, och Eder käre frände sielff till ewigh loff
och berömm, thesslijkest oss bådom till frögdefullt möte och snarlig
samtaal. Ehuru alle, att wij hoos Gudh affbedia måtte, äre oss allom
ther till och högeligen nödige leffwernes bättringh; Menn (Gudh bättre)
iblandh krigsfolk minstadeelen thet achtar: Nulla religio pietasq
viris qui castra sequuntur. Synnerligen ähr iblandh krigsfolket för
höga och lägre personer, uthsprungen och vrakan till alla skam
och laster, dryckenskapp så högeligh kommen att thet nu för en dygdh
rechnadh warder, och Apostelens ordh för spått och speet hållen, som
säger: Dricker Eder icke fulla medh win, ther aff ett oordentligit
leffwerne följer. Item drinkare warda icke ärffwa Gudz rijke.
ähr för then skull högt till att befruchta, att endoch oss Gudh en langh
tijdh rijsan hafft, och ähr någen hielp och nåde ther på bewijst, wij
doch ännu för otacksamheten skull befunna warda samningen uthi
wårs Herres Christi ord, som säger: See till, du ähr helbregda wor-
den, menn synda icke mer, på thet icke någhot wärre tigh ähr
wederfahret. Doch wille Gudh sigh öffuer oss alla nådeligen för-
barma, och Eder k. frände godha rådh, wijsheet och förstånds förlä-
na och förmehra, till thet bästa som i föra och aff then höghsta hafftna
undfått, hwilken Eder ifrån all olycka och förargeligit tillstånd
wäl bewara, önsker jagh Eder medh ähra och ähra igen aff hiertatt
kärligen och innerligen. Datum ut in literis.

Ebensamma som altidh E. W. F.

tienstwillige wenn
och frände
Karl Karlsson

H. k. frände effter thenna min lägenheet
som nu ähr, att jagh intett synnerligit till nyåhrs
gåffwo E. K. sända kan, sänder jagh doch like-
wäl medh Johan Dege ett Liffländs fogle rör giordt
i Riga, och ett par pistoler. Bediandes kärlige-
och wennligen att en ringa föräring aff en godh willia
icke warder försmådt. Håller min hastige skriffwelse
till godha.

Monsieur, nostre affinité, & ancieme amitié requeroit bien que je vous eusse escrit de ma propre main la lettre entiere, & plus particulierement de quelques affaires privées, mais estant nouvellement icy arrivé de la captivité, desirant aussy de me haster pour passer oultre vers le Roj nostre Sire, & luy baiser treshumblement les mains avec remerciements convenables pour ma liberté recouverte par la clemence & soing singulier de sa Maiesté; j'ay esté empesché pour me despecher des diverses affaires, vous priant forte de m'excuser si je n'ay satisfaict à mon devoir. Entendant aussy qu'il y a en vostre compagnie beaucoup des grands Seigneurs & braves chevaliers, je vous supplie de faire mes humbles recommendations à touts ceux que vous honorez, comme principalement a Monsieur le Duc de Saxe, Messieurs Evardt Horn, De la Ville, Mönnikhoff. Cependant & selon l'ancieme affection & familiarité m'estimez & aymez comme

vostre bien humble & tresaffectioné
Cousin pour vous servir.
Carl Carlsson m/p

9. T14

2. Aug. 1614

S. P.

Wolgeborner lieber Herr vndt Vetter besonders großgönstiger geneig-
ter Herr vndt freundt, mit Hinwünschung von dem lieben Gott zeitlicher
vndt Ewiger Wolfahrt, auch jederzeit glückliche Wolergehung vndt meines
freundtlichen grus, das sambt meiner Feder dritt vermögens freundt vndt
willige dienste Leistung. Thue Jch mich gegen dem H. Vettern vor dero
mir erzeigten Beneficien vndt geneigten guthen willen höchstes Vleißes
bedanken, vndt hoffe der Herr Vetter werde das jüngst von Abo datier-
tes schreiben durch Tricinn woll empfangen haben, vndt jnnehaltes mei-
nung, was Jch bey Ihrer Maytt meines allergnedigsten Königs vndt Herrn
vermittelst genungsams darauß verstanden haben, auch mit sonderlicher freude
von Ihrer Maytt. gegen euch tragende Affection zu vernehmen, vndt
hoffe nicht, Ihr Maytt werden sich von andern so der euch tragende Affection
abwenden laßen, vielweniger sein gemüht mutirt haben, habe auch bey
Ihrer Maytt wegen der 30000 der Thaler vndt die 4000 ~~thl~~ so der
Herr Delavil haben soll, vnterthenigsten angehalten, in welchem sich Ihr
Maytt durch schreiben an die Reichs Richter wegen bezahlung derselben
erhalten vndt anbefohlen thut, von Abo, durch mich, zu überantworten ~~oder~~
abgehen laßen, dieselbe schreiben Ich auch den Reichs Richtern alsbaldt vber-
antwortet habe, ist aber bis jetziger Zeit die bezahlung verblieben, den
Ich auch meine eigene sachen nicht habe verrichten noch habhafftig werden können,
so haben mir aber die Reichs Richter gute vertröstung gegeben.
Bitte aber hiemit freundtlichen lieber Herr Vetter mein jtzigen an euch abgan-
genes schreiben vndt vor jetziger Zeit des H. Vettern wenig vermehter
sachen, nichtes zuvertragen, versehen, weile Ich mit vielen in Ihrer Maytt
der Königinnen beladenen gescheften impedirt worden bin, vndt noch nicht
gut abzukommen habe, will Ich dennoch in kein vergeßen gestellet
haben. Newer Zeitung weiß Ich auf dießmahl nichts zuschreiben,
allein das, das Ihr F. G. Johann Casimirus sein vorhabende Reiße
continuiret vndt der Hertzogk von Sachsen (?) welcher auch bey Ihrer Maytt
der Königinnen jtziger Zeit sich aufhelt, der auch des H. Vettern
gegen Ihrer Maytt der Königinnen mit sehr vieles zu ehren vndt allzeit
dess beste gedencken thut. Es sindt auch die Chur Pfaltz [illegible] von
den Heydelbergk Abgesandten wegen der Heyrath alhier angekom-
men, Ich bin der hoffnung sie werden baldt von Ihrer Maytt. ab-
gefertiget werden, so baldt dieses geschicht, will Ich mich des Herrn Vetter

Dorweill als meine eigene sachen, angelegen vundt befohlen sein lassen
Vundt weil Ich itzundt in der Eyll an den lieben herrn Vettern nicht
habe schreiben können, will Ich wan die abgesandten von Ihr Mayt.
der Königinne abgefertiget werden, mein eigen Post mit mehreren
schreiben an den herrn Vettern abfertigen, Vundt wünsch dem herrn
Vettern von dem allerhöchsten vundt von dieser langwierigen gehabten
vundt noch habende Reyse, eine macht erledigung vundt nach viel gehabter
Vngemach mit grosser freude, auch dermahls glückliche anheimbkunfft,
Nachdemahlen, sich nach einer ehren Jung vundt haußfrawen verschung[?] ihun[?]
gleich wie Ich, von Gott dem Allmechtigen vundt durch Ihr Mayt der Kö-
niginne sowoll mit zuthuing Ihrer Mayt. meines allergnedigsten Königs
Vundt herrn, gethan habe, mich mit der Wolgebornen, edlen vndt ehren-
tugendtreiche Jungfrauen Christina Ribben, des D. Severin Ribben
Ehelieblichen Tochter versprochen vundt zugesagt habe; Vundt habe
solches meinem Vielgeliebten herrn Vettern ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ solches vnvermeldet nicht lassen können, Ich bitte Gott
den Allmechtigen, er wolle dem lieben Hr Vettern auch gleichfals
darmein Ich itzo gerahten vndt kommen bin, solches auch werden vndt
ein Jungfrauen werden lassen. Thu derohalben den lieben herrn
Vettern sampt bey habende andere Ihre freunde glück vndt Victoria wünschen
vundt bewarung der heiligen Engell, zusampt aller freundlicher er-
grüssung Gottes gnedigen schutz empfehlen, Geschrieben Nyköping
den 2 Augusti Anno Ao 1645.

Je solches ehe dem herrn Vettern
zu ohren kommen were so habe
Ich doch vnser freundtschafft nach

Eder alltiid tienstwillige
frende och trogna broder
så länge jagh lefuer.

Lars Larsson

Kära Broder Jagh haffuer Eder wenlige
skriffuelse bekommit med Johan Behr, hwilken
sin flijt gör att beställa om the sakar som
honom befallne äre, och jagh för min person,
såsom jagh skyldigh är, skall ingen flijt eller [?]
spara, min K. frände och broder till tienst.
Wij haffua här förnummit bedröffuelige tidender
om Pär Christersson,+ dess wänder Gudh the affsomnade
tröste; the lefuande hälsar jagh alla på thett flitigaste,
med min tienst, och önskar them bättre lycka än som först till them
widerfaret är; Min kära broder wänder och sielff hälsas
aff många goda wenner, ther iblandh och några som Eder ~~[illegible]~~ obekände
äre, förnämbligen Pfaltzgreffuen hertigh Johan Casemir, och ~~[illegible]~~
Greff Johan Casemir, Greff Axels son; quant à moy mesme, j'ay le corps &
l'esprit totalement dedié a vostre service, & prie à Dieu qu'il vous guarde
& bien tousiours du mal monsieur, à Dieu soyez.

+ och Knut Junge,

Vthi Wästergöttlandh, i Wilske häradh

Lundegården 1. gårdh. Renttar

Smör ——— 12. ℔.
Vingerss mallt —— 9. skeppor
Ollen ——— 6. ff
åhrlighskr. —— 6.
Fornöth } penningar ——— 3. mr
Stuthe } ——— 2. mr

Lidagården 1.

Smör ——— 5. ℔.
Vingerss mallt —— 9. skeppor
Then ——— 6. ff
åhrlighskr. ——— 6.
Fornöth } penningar ——— 3. mr
Stuthe } ——— 1. mr

3 Falleköping Wreffuegården 1.

Smör ——— 3. ℔.
Mallt ——— 9. skeppor
Then ——— 6. ff
åhrlighskr ——— 6.
F. Nöth } penningar ——— 3. mr
Stuthe } ——— 4. mr.

Wallberga —— 1 gårdh

Smör ——— 6. ℔.
Mallt ——— 9. skeppor
Ollen ——— 6 ff
åhrlighskr ——— 6
F. Nöth } penningar ——— 3. mr
Stuthe } ——— 4. mr

Wartzy en gårdz Räntta

Smör	—	6. ℔
Mallt	—	9. Skeppor
Korn	—	6.
åhrligh sk.	—	6
K. Mötesd.	—	3. dr
Stadzk. penningar	—	6. dr.
Höö	—	1. lass.

Smör Räntta — 32. ℔.

100 — 3200. dr

2 Aug 14

Des Durchleuchtigen Grosmechtigen Fürsten undt Herrn, Herrn
Gustaff Adolff der Reiche Schweden Gotten Wenden etc.
Meines Gnedigsten Königs undt Herrns Hochvertrawten
Mann undt bestalten Feldtherrn zu Rüßlandt: Dem Edlen
undt Wollgebornen Herrn Jacobo Delagardie Freyherrn
zu Eckholm undt Kolka etc. Meinem besonders
Brüderlichen lieben Herrn Vettern undt Vertrawten
zu Ehrn freunde etc.

3 Jun. 1616

Mein freundtbrüderlich gruß mit erbietung aller gebürlichen
sowerwerenden wollart iederzeit zuvor, Wolgeborner
unser günstiger herr vetter und Bruder, Negst dancksagung vor
alle mich bey meinem Bruder erzeigte gutt: und wolthaten, welche
Ich nach deselben vermügens nach gern zuverdienen mich befleißigen will
thu Ich meinem Bruder hiemit freundtlich zuwissen, daß mir dero
selben zwej unterschiedliche schreiben, daß eine durch La Villes Schwester
Sohn, und daß ander durch meines Bruders eigen diener wolle zu-
gebracht worden, kan nun darauf meinem Bruder nicht verhalten, daß Ich
von unserm allerseits gnedigsten König und herrn, gnedigst erfordert
bin, Mich an stat weilandt Eberhart Horns seligen, vor hir mitt
richten gen Liflandt zubegeben, und mich an seiner stat gebrauchen zulassen
Ob Mir nun wol in selben, unter ursachen halber, so Ich alhir nicht
berichten kan, gar beschwerlich fallen thut, so hat mir doch nicht gebüh-
ren wollen, Ihrer Mtt: ein solches abzuschlagen, und bin Ich also
gewertig Gott, auf Ihrer Kön: Mtt: gnedigste abfertigungh mich
dero orter hin zubegeben. Was sonsten mein Bruder wegen
des La Villes Schwester Sohn in seinem schreiben gedenckt, will
Ich hirer seiner, weil es die Zeit und gelegenheit geben, und Ich
meiner eigen Sachen halben daran kommen kan, gern zu gutter
verrichtung, befoderlich sein, daß aber auf den unvorhofften fall
seiner nicht erfahrung Ich Ihm die 300. Taler auf seiner reise vor-
strecken möchte, Brauch kan Ich meinem Bruder nicht verhalten,
daß wie gern Ich auch wolte, Meinem Bruder damit nicht will-
fahren kan, aus den Ursachen, daß itziger Zeit mit gelde nicht
wol versehen, sondern auch zu itziger meiner vorhabenden reise mit
allerhandt ausgaben beladen, Deshalben mich daß mein Bruder
freundtlich entschuldigt halten, und mich dahero nicht verdencken will,

dar Ich aber seiner bey, bey den Herrn CammerRähten befüderlich
sein solle, es ferner an meinem fleisse nicht mangeln, Wass thu
Ich meinem Bruder, neben allen deren Officiren zu der vorhaben-
den KriegsTractation von Gott dem Almechtigen glück, heil und
alle gedeiliche Wolfart getrewen Hertzens wünschen, dass das
werck etwas fruchtbarlich expedirt und vollzogen werden möge,
und dermahl eins alda guten fried bekommen können, Was sonsten
meines Bruders schreiben, so mit dero eigen handt geschrieben an-
langen thut, solle dasselb von mir bey ersten gelegenheit auch be-
antwortet werden, oder auch dieweil Ich zu Gott, der ortt
fürderlichst anlangen werde, selbst persöhn- und Mündtlich
zu verrichten, Auch thu Ich meinem Bruder hiemit zuwissen, das
mein alter Wirt aus Frankreich Christoffer Ternencorn
alhier ietzo angelangt, und mich etliche Zenthner [illegible], und
etliche Pipen Spanisch Wein, sowol auch etlich [illegible] an
praesentirt hat, dieweil Ich nun selbst mit zu ziehen willens,
und Ich dessen sonst nicht bedürftig, Ich aber gleich dabey erachte,
Mein Bruder vielleicht von demselben etwas nötig haben möchte,
als wil Ich meinem Bruder, solches hiemit berichtet haben, dafern
mein Bruder, oder auch sonsten Jemandt anders der orth et-
was davon begeren würde, die selben alsdan selbst [illegible]-
habhaft werden können, welches Ich meinem Bruder hiemit
nicht vorhalten wollen, thue Ich hiemit den getrewen Almechtigen
Gottes zu aller gedeilichen prosperitet wolmeinend bevehlen,
Datum Stockholm, den 3. Junij, Anno 1616.

[Margin:] solches auf der Narva mit brin-
gen lassen, und

Wälborne herre Greff Jacob, Käre broder och synnerlige till förlåthne
godhe [illegible], Jagh beder att thenna min hastige skriffuelse warder mig
till goda hållen; Jagh förmodar inom twå eller 3. dagar sielff komma här
ifrån till wägs åth Narfwen, gudh gifwe till Lycka, [illegible] ifrån war-
[illegible] [illegible] hwar [illegible] [illegible] breff och [illegible] [illegible]. Om Eder
K. Broder och fråndo [illegible] [illegible] [illegible] hastigt, så
wille då min K. Broder oförsumadt ther om [illegible] sända till Narfwen,
Gudh min K. B. och oss alla wäl bewara.

Eder tienstwillige trogna
broder och fraende, alltidh,

Carl Carlsson
Gyllenhielm

Der Kön: Mtt: Zu Schweden, Meines gnedig-
sten Königs vnd Herrn, vnd der Cron Schweden,
hochbetrawten Man vnd bestelten General Felt Herrn
Dem Wollgebornen herrn, Herrn Jacob de la garde
Graffen auff Leckö de Freyherrn auff
Eckholm, Rundsöö vnd Kolckes, Meinem sonders gün-
stigen Herrn Vettern vnd Brüdernn

18. Juli 1616

Wolgeborner Graff und Herr, Sonders günstiger güter Freündt und Freunt,
lieber Herr Bruder, Neben erpietung meiner willigen dienste, und
wünschung alles güten, hab Ich meines Herrn Bruders schreiben bekommen,
daraus mit sonderm unmuth meines Herrn Bruders [illegible] zugestan-
dene [illegible], die der getrewe Gott nach seinem gnedigen willen
widerumb verwenden, und zur besserung kommen lassen wolle, Wienun
Meines Herrn Bruders diener, den [illegible] nach Rom verschickt, ich gestern ab-
hie abgefertigt, und weggeraist, [illegible] man aber alhie nicht [illegible]
ob Meister Benedict iezt in Rom ankommen [illegible] nicht, hab Ich auff
allen fall gleichwol nicht versäumen wollen, meinen Balbirer mit ey-
lichen geringen Medicamenten, so er dieser zeit möglich [illegible] bekommen, [illegible]
Oleum Hypericonis, Oleum Catellorum und [illegible] Pulver
dessen abzufertigen, [illegible]
meinem Garten auch widerfahren, und [illegible] meiner Tochter [illegible]
bekommen, sonst ich drey ganzer tage zu Bett liegen müssen, und
gleichwol wol essen und trincken mögen, so hab Ich [illegible] anders
nicht gebraucht, als güten starcken Brandtwein, [illegible] ich die [illegible]
wol [illegible] und reiben lassen, und darauff mit warmen [illegible] tüchern
und [illegible], die [illegible] wol [illegible] gehalten
habe, welches mich dan zu der zeit geholffen, [illegible]
[illegible] meiner [illegible]
[illegible], Ich [illegible] erkältung der [illegible] und
hoffe Ich mit Göttlicher hülffe, das selbige remedium mit dem [illegible]
Meinem Herrn Bruder, auch helffen solle. Was das Gelt
und Comiss anlangt, so mein Herr Bruder bei das Kriegsvolck zu sich
begehrt, soll damit, sobald dasselbe auf Ihrer Kön: Mtt: [illegible] anordnung
hie kommen wirt, nichts versaumt werden, aber von dem, welches
nu bereits hie ankommen ist, ([illegible] als ich lezt mahls meinem Herrn
Bruder darumb zugeschrieben) mit dem, hab Ich das Kriegsvolck, so alhie
ist, genau contentiren können, den die [illegible] wollen entlich
drey Monat sold, nach Ihrer Kön: Mtt: und meines Herrn Bruders [illegible]
[illegible] haben, oder auch mit fliegenden fahnen [illegible] widerumb zu meinem
Herrn Bruder ziehen, gleichwol hab Ich sie [illegible] zufrieden gestelt,
und Ihnen [illegible] 1½ Monat Comiss und ½ Monat gelt geben lassen, und darüber Ihre
[illegible] erwardet.

[illegible] (margin note)

Sonsten sein hir von des Herrn Obristen Mancko Rammes Regiment dreÿ
Compagnien, nebenst Ihren Hauptleuten, als Andreas von Osten, Paule
Wolff, und Hans Nilsson ankommen, und werden Andreas von Osten und
Hans Nilsson sich von hir nach Schweden begeben, und Paule Wolff hir verbleiben,
welche ahnsehliche Clagt mitgebracht, und gleich vordem sein von Dörpt
auch Kauffleute gekommen, die berichten, das solche Clagt vom
Andres von Osten Soldaten, uff dem dörptischen oder liefländischen Strom
genommen worden, und zu vermuten getrawen, das die gutter von dem
Pleskowischen gebiete sein weck genommen, [illegible] Ich [illegible] commendirt
das solche Sache in Verhör gezogen, und wofern die dörptischen selbst wie
obgedacht [illegible] haben, sie das Ihre wider zu empfangen
und dagegen wider die Verbrecher der Justitz und strafe er-
warten müssen, Dieweil aber solche Sache so eilends nicht beyge-
nommen werden könte, und also bei solcher Handlung billich
in Zweifel gezogen werden möchte, [illegible] Ich solche gutter alhir
bis uff meines Herrn Bruders und Herrn Mancko Rammers Justicie
arrestiren müssen, [illegible] ich mich [illegible] der selben Sache nichts [illegible]
noch solches falls allein unternehmen will. Dieweil auch bei
den Kauffleuten, der Wachtmeister von Iwanigrod, der mit von Dörpt
kommen, und [illegible] Sachen [illegible] zu verrichten gehabt, auch etzlicher [illegible]
Kundschafft halben [illegible] abzufertigen, dieweil aber etzliche und 20.
Rüssische Soldaten uff 700. man starck sich bei der dörptischen [illegible]
haben lassen, und [illegible] gedachten Wachtmeister mit seinen Soldaten
vorbei [illegible] Ihn [illegible] gewesen, uff den [illegible] zu warten
und gefangen nehmen wollen, [illegible] das die dörptischen Ihn den
Wachtmeister gewarnet, das er sich vor Ihnen hüten solle, und Ihm
zu der behuff etzliche 100. [illegible] Ihn zu convoiren, mitgeben wollen,
Sie weil nun aber [illegible] gegen uns erzeigen, liess er
achte Ich auch billich zu sein, das wir unsers teils hinwider Ihnen
Freundtschafft erzeigen und guten willen beweisen, und sollen selbige
Russen willens sein, ein Anschlag uff [illegible] und [illegible] vorzunehmen,
[illegible] gestern [illegible] Compagnien [illegible] als Otto Strohausen
und Andres [illegible] abgefertiget, Etzliche Russen sollen auch [illegible] gekommen sein,

Sonst hat man aus Dörpt Zeitung, das der Poler und ein frieden uff
12. Jahr widerumb auffzuhalten bedacht sei, wie den dieselben der Feldherr
Carl Cotkowitz der newlich Weÿwoda zu Wilde geworden, Bertram Holz-
[illegible] Johan von [illegible], und Caspar Dönhoff, der beim König in
Polen in sonderlichen gnaden, und Starosta zu Lais und Vellin gewesen, welche
aber [illegible] in der Wilde [illegible], zu Commissarien umb
frieden angeordnet sein, so die andern den dieselben mit [illegible] beim
Reichstage vermutet werden,

Der Junge Printz von Polen, der dis Jahr in Rüsslandt gezogen sein solte,
wirt berichtet das solch verblieben werde, dan er nach Churlandt zu reisen
[illegible], die streitige Sachen alda zu Componiren, und wirt
in Polen gelt uffgenommen, das des Jungen Printzen reise in Russlandt
bis auffs künfftige Jahr werde verbleiben, wofern der König in Polen
selbst [illegible] zu seinem willens sein solt, und sein 10000.
Man vom Polen verordnet, Schmolentz [illegible] zu [illegible].

Von Narva hat man, das uff den Rigischen [illegible] 30. von des
Königs von Dennemarken Orlogschiffe gewesen, so sich daselbst
[illegible] lassen, und [illegible] wider [illegible] haben, wie man vermeint,
den Hertzogen von Churlandt zu [illegible], und ist Hertzogen Wilhelm
in Teutschlandt oder Engellandt gereiset, und seine Schlösser
hinter sich [illegible] gelassen. Welchs Ich meinem Herrn Bruder zu berichten nicht vorbei gehen mögen,
dem ich uff alle begebende gelegenheit freundtbrüderliche
dienste zu praestiren verobligirt bleibe, zugleich auch uns
allen Göttlicher Allmacht sichern Tutele [illegible] befehle. Datum
Narva den 18. Julij, Anno 1616.

M. h. Br.

Jagh kan min kiäre Broder
icke hålla förhollit, att jagh
will bruka [illegible] twå dagar
[illegible] för [illegible],
hwarföre, om någon budh till
migh gå skall, att thet kommer på
ther [illegible] som min h. B.
icke mera [illegible] min Balbierer,
[illegible] han medh förste [illegible] kommer
till migh igen. A Dieu monsieur.

Tienstwillige Broder
och frände så länge
jagh lefwer.

Carl Carlsson
Gÿldenhielm

Dem Wollgebornen Graffen vnd Herrn Herrn Jacob de la Gardie, Der Kön: Mtt: zu Schweden, Unsers alletzeits gnedigsten Königs vnd Herrn, Reichsrath, zwei bestalten General feltherrn vnd Gubernatorn der Herrschafft Nawgarten, Graffen zu Leckös, Freyherrn zu Eckholm, Herrn zu Kolcka, Hapsel vnndt Kundseh, Meinem besonders günstigen guten Freundt vnd freundtlichen lieben Herrn Brudern

23 Julii 1616.

Wollgeborner Graff vnnd Herr, Negst erbietungh meiner
alzeit willigen freundtbrüderlichen dienste, vnd wun-
schung aller gedeilichen Wolfart, etc. E. G. verschiene Mi-
nen Bruder bei meinem Balbirer Ihr zugeschicktes schrei-
ben numehr zugekommen sej, Weil den mir jeziger dieb
herrn obristen Svanto Banners Friedrich Wolmar Trauch
echs verreiset, hab Ich meinem Bruder hiemit zu-
schreiben nicht vnterlassen können, vnd fuge demselben
zuwissen, das meines Bruders abgefertigte die-
ner nach Revel an den Balbirer noch nicht wieder
vmb hieher zurück kommen sej, Sonst hab Ich jetzo von
dem Gubernatorn zu Revel den 20 July datirt, schreiben
bekommen, darin vermeldt wirt, das es dero orter noch
stille, vnd man von keinen dingen höret, vnd das man vor
dieser zeit alhier berichtet hat, als solten etliche frembde
Schiff bej Dagerort ankommen sein, So sol doch ein solchs
sich nicht befinden, Sonsten das man sagt, das zu Riga etlich
Volck vom Polen angelangt, willens den Thumb alda
einzunehmen, Welchem die Rigischen sich widersetzen vnd
solchs nicht eingehen wollen, vnd derwegen auch Volck an-
nehmen sollen, Wie man auch zuvor berichtet, das 30.
Schiffe dem König von Dennemarck zugehörig, vnter
Churlandt gewesen sein sollen, So sein doch derselben
mehr nicht als acht gewesen, die auch in Churlandt
zu Windaw angelandet, vnd sich alda wegen des
Herzogen von Churlandts Zustandes mit dem Pohlen
zu erkundigen, Was nun mit den Rigischen weiter vor-
laufen thut, wirt die zeit geben, Gott gebe dass die

nachkriege und beschwerden trachten, das sie derselben genug
bekommen, und das auch andere, die gerne frieden haben,
das wir derselben auch teilhaftig werden mögen,
Nest ist hiermit an den Herrn Bruder mein dienstfreundt-
und brüderlich bitt, Weil ietzt alda einer oder anderer
mangel vorlauffen möchte, und [illegible] werck vorhanden, mich
[illegible] zu avisiren, und dieweil Ich bereits etwas
Volck voranhin abgefertigt, und gleichs Gott mit kriegs-
ich überwinden mit dem übrigen Kriegsvolck mich selbst
fort zurücken bedacht bin, und vor hier meinen weg auf
Kexholm nehmen, und von dan forthen an den ort, wohin
Ich von Ihrer Kön: Mtt. gnedigst verordnet, fort-
rücken werde, damit Ich das Kriegsvolck alß desto besser
aufhalten könne und zu sehen, das man das nohtwendige
bekommen möchte, weil bey uns alhie der groster mangel
vorhanden, als könte mein Herr Bruder, was sich etwan
zutragen möchte, mich, dieweil Ich noch zu Kexholm sein möchte,
solchs alda, oder auch an dem andern meinem vorhabenden ort,
wohin Ich zu verrücken bedacht, schriftlich zu wissen zu thun,
sich bemühen, Weil auch zu Gott dem allmechtigen hoffen,
Mein Bruder, widerumb mittelst Göttlicher hülfe zu voriger
guter gesundheit gelangt sey, Welches Ich meinem Bruder
nicht verhalten wollen, Denn Ich angenehme bereitwillige
dienste zu beweisen stets geneigt bin, Und alles dem Gottes
schutz befehlend, Datum Narva, den 27 July, Ao 1616.

Eljest jagh för ifrån wyrgher till
[illegible], förmenar jagh bättre wara
för thesse befästningar, att bönderna
icke för krigzfolkets närwarelse för
om [illegible] beswäres, eller och
att fienderna höra, thet krigzfolket är
i marschan, och på then ort läglighet ha
att begiffva sigh hwart som han behöffuar,
antingen till Pleskow eller Nougården,
Doch, om jagh icke swart bekommer någon swar ifrån
min K. Broder, så rycker jagh fort effter H. K. M:ts
befallningh. Menn om min K. B. synes annorlunda
rådeligare wara, så beder jagh om någon besked
ther på snart. Le Seigneur omnipotent vous veuillez
garder, et conduire a bonne fin toutes vos affaire.

Min kära Broder
alltidh tjenstwillige

Carl Carlsson
Gyllenhielm

Dem Wollgebornen Graffen vnd Herrn,
Herrn Jacob de la gardie, Graffen zu
Leckö, Freyherrn zu Eckholm, und
Herrn zu Kolka, Hapsell und Runsöö,
Kön: Mtt: zu Schweden, Reichs aller-
gnädigsten Königs und Herrn wol-
verordneten getrewen Reichs Rath,
Generalfeldtherrn in Rußlandt und
Gubernatorn der Herrschaft Naugarten
Meinem günstigen guten freundt und
vertrawlichen Brudern.

25 Juli 1616.

Välborne herre Greff Jacob, hiertelige tillförlåtne kiäre Broder
och godhe wänn, sedan som thett medhföliande breff wardt färdig
kom migh ifrån Aregdore till handa ett breff uthur Pleskow ifrån
Woijwoden therssammestädes, tillschrefuin Wälb:te her Svante
Baner, ther aff en Copia på Tyska öffuersatt, jagh min kiäre Bro-
der till handa sender, medh puncterna på then swar som
Jochim Hinrich von Lohlen uthi her Svantes Banners frånwaro
skall hafwa uthi Ryskom tillskriffuit medh samma budhet. ther hoos
fölier och någen berättelse om the Ryskes weiters lägenhett och till-
ståndh, som i gåår wille berätta een qwinna hwilken medh sin
mann therifrån komen ähr, och tillförende hår ifrån dijt rymdt haf-
wer, men för then fattigdomer skull ther ähr, nu igen komen.
Bugislaus Rosen ähr ännu icke komen, icke häller ifrån Finlandh
the penningar, eller ifrån Swerige then Proviant som ther förord-
nadt wardt. hwarföre min kiäre Broder icke ännu tillsände kan
bekoma, thett som nödhtorfften kräffuer och han senast till migh
Cammereraren om skreff. Jagh rycker och här hoos migh fast
ringa förrådh, doch till 6. weckor eller 2. Månader wij uppehålle
uthi penningar och Proviant. J medler tidh förmodar uthom
nåsslandh folk mera undsättningh dageligen. Andra tiden-
der haffuer jagh thenna gången inga, uthan thet som jagh icke gärna
min k. Broder tillskriffua wille, Nembligen att, sedan jagh ifrån
Stockholm affdrogh, och lemnade bägge wåra lilla Gustaff Carl
Pontus D:redligh, haffuer han thenna werlden förlåtit medh
sina kiära föräldrars stora sorgh, såsom Magister Sigfridus Aronis
migh thett haffuer berättat. Men wår tröst skall wara
medh Job: Herren gaff och Herren togh. han kan och giffua them
så wäl som och androm mehra igen nähr så behöffues. Gudh
läthe allt lända sitt h. Namen till ähra, och oss till Ewigh
Salighett. Her medh min k. B. sampt allt thett hanom kärt
ähr under Gudhs Nådige beskydd till godh hälsa och wälfärd
aff hiertat befallandes; och beder att min k. B. ohbeswärad
wara wille, att helsa min k. Broder h. Svante och Johan
Baner, sampt andra godha bekända aff Iwanogrod
Julij 25. Anno 1616.

Le vostre Monsieur

jusques a la mort
pour vous servir
loyal et fidelle
frere et cousin

Carl Carlsson
Gyllenhielm

Dem Wollgebornen Graffen vnd Herrn, Herrn
Jacob de la Gardie, Graffen zu Leckös, Frey-
herrn zu Eckholm, vnd Herrn zu Kolcka, Rasick
vnd Rundsöö, Der Kön: Mtt: zu Schweden, Vnsers
allerseits gnedigsten Königs vnd Herrn, Wollvor-
ordneten getrewen Reichsrath, Generalfeltherrn
in Rüsslandt vnd Gubernatorn der Herrschafft
Naugarten, Meinem sonders günstigen güten
Freünde vnd vortrawten lieben herrn Brüdern

3. Sept 1616.

Wollgeborner Graff, Sonders günstiger guter freündt, Vetter
und Brueder, Negst freundtbrüederlicher danckhsagung vor
alle erwiesene ehr und gutthaten, Ist meines herrn Brueders
schreiben datirt Ladoga, den 19. Augusti, mir heut dato al-
hir wol zugebracht, woraus Ich vernommen, Meines herrn
Brueders sambt seiner Collegen, izigerzeit vorhabende trac-
tirung mit den Reussen, woraus mir daraus, die Reussen
sich der gebüer nach, noch zur Zeit nicht einstellen, und das es
sich ansehen lest, die Reussen keine von den 3. proponirten
Conditionen annehmen wollen, worüber dan mein herr
Brueder nebenst seinen Collegen ein mehreres, als Kö: Mtt:
unsers allerseits gnedigsten Königs und herrn Instruction
vermag, nicht eingehen können, und das sich uf meines herrn Brü-
ders gethanen proposition, der Englische Gesandte sich inner-
halb 8. tage Zeit endlich resolviren solle, Weile nun an
solchem noch zur Zeit gewiss nicht appariren thut, das der fried
einen fortgang bekommen möge, So bin Ich noch in fleissiger
effectuation, das vorgenommene werck zu volnfüheren,
wie dan die Schanze nun Gottlob meherentheils fertig,
und gnug zu schuz gehabt habe, aus mangel Proviants, geldt
und Volckhs, das Ich solche soweit gebracht habe, und obwol
Ihrer Kö: Mtt: gnedigstem bevelch nach, auf der andern
seiten des Stroms auf der Pleskowischen seiten, auch eine
Schanze verfertigt und geschlagen werden sollen, So hat doch
solchs aus obgedachter Mangelung diesmahl nicht sein können,

Und hoffe Ich, dieß itzt auff der Pleskowischen seite geschlagene
Schantze beide die Stadt auff dem Closter zugleich dem vorhin-
dern, auch noch zugleich zu Landt hinein streiffen kan, wie
sie dan so groß, daß 300. Man zu fuß gemechlich drin sein
können, Indem Ich noch außer dabey ein Uberschantze schlagen
zu lassen bedacht bin, und darinnen ein Starcke [illegible] zu lassen,
darin 200. Pferde Ihr gut Quartier haben können, Und mügen
sich also an beiden orten zugleich 600. Man erhalten, Die-
weil aber itzo zur Zeit gantz kein vorrath an Proviant vor-
handen, und von Narwen gar wenig zu erlangen [?], Als hab
Ich an die Stathalter etzliche geschrieben, daß sie bedacht sein
daß sie ein Fuder von Ihrer Lehen [?] anekommen, so viel mög-
lich an Korn und sonsten anders schaffen möchten, Ich auch deß-
wegen nach Dorpt geschrieben, und alda 1000. oder 1500.
Tonnen Korn, auff meinen glauben einzukauffen, damit in
der Schantze kein mangel sey, und man mir kein schuld bei-
messen könne, die Schantze auch also biß künfftigen Junij gleich
ausproviantirt sein möchte, Sonsten hört man alhir auß den
gefangenen aussage, das die Reussen, wie auch die Pleskowiter
selbst, sehr geneigt zum frieden sein sollen, Und ob Ich Ihrer [illegible]
freundtseligkeit nicht [illegible] an Ihnen, ehe dan sie selbst gegen
Ursach zugeben, wie sie dan teglich darauff lauren, unsere Trop-
pen auff der futterung nieder zuhawen, Wie sie dan noch uber
vierten tag gethan, das sie etzliche niedergehawen, und Pferde
weggenommen, und haben uber die Stathalter drein ein freundtlich

schreiben an mich, wegen loßgebung der gefangenen [illegible]
abgehen lassen, Und ob Ich wol anordnung gethan, niemandts ohne
Convoia uff futterung reiten solt, so ist doch solches gleichwol auß
unachtsamkeit geschehen, Von Narwen ist alhir sonderlichs nichts, Ich
hab Ich neulicher Zeit bey M. Sigfridum Aronum an meinen Herrn
Bruder geschrieben, welcher auch von allen Umbstenden meinem
Herrn Bruder wol alles weitleufftigern mündlichen bericht
thun wirt, Ich hab Ich nun sithero auß allen Kundtschafften er-
fahren, das der Grosfurst bey 8. oder 10000. Tartarn in be-
reitschafft haben solle, so durch die Littawische grentze bey
dem Dünstrom nieder, durch Liefflandt streiffen und rauben
wollen, und biß gen Dorpt sich [illegible], und alda Win-
terlager zuhalten gemeint sein sollen, Ob sich solchs nun in d.
Warheit also verhelt, So hab Ich etliche Reuter uff Kundtschafft
nach Petschur und an die Liefflendische grentze abgeschickt, ob
sie von solchem einigen bericht oder Kundtschafft, als auch etliche
gefangenen, so darumb wissenschafft haben möchten, bekommen
könten, Was mir darauff erfolgen wirt, mag die Zeit geben,
Sonst haben die Reussen zu Pleskow, als auch sonsten für [illegible]
außgegeben, das mein Herr Bruder (: das Gott der Allmechtige
gnedig lang verhüten wolle :) gestorben were, welches Ich gleichwol
sie daher solchs genommen, weil mein Herr Brud., solang als auch
noch leider mit Kranckheit behafft gewesen, Wolle dan der
liebe Gott meinen Herrn seiner gnedigen willen, darnach auß gnedig
widerumb entfreyen wolle, und das Gott in itziger vor-
habenden tractation, was nütz- und fruchtbarlichs verrichten
möge, Und bitte Ich freundtbrüderlich, mein Herr Bruder mir den
[illegible] des verlauffs und zustandt alda, unbeschweret berichten
wolle, damit Ich meine sachen alhir darnach anzustellen habe,
Mit empfelung Gottes, Datum im Feldtlager bey d. Pleskowischen
Münde, den 3. Septembris, Anno 1616.

Mein liebe Bruders
dienstwillige Freundt
allzeit
Jac. [illegible]
[illegible]

Dem Wolgebornen Graffen, Herrn Jacoben de
la Gardie, Graffen zu Leckö, Freyherrn zu Eich-
holm, Herrn zu Kolcka, Rasick und Rundsche,
Der Kön: Mtt: zu Schweden, Unsers allerseits
gnedigsten Königs und Herrn, wollverordneten
getrewen Reichs Raht, Generalfeltherrns in
Rüßlandt und Gubernatorn der Herrschafft
Naugarten, Meinem sonders freuntlichen
lieben Herrn Vetternn unnd Brüdernn

239

21. Nobr. 1616.

Monsieur, Vous baisant les mains avec un comble de remerciements, pour toutte courtoisie receüe, & vous souhaittant toutte prosperité desirée, ne puis vous celer, que selon nostre pourparller, j'ay attendu un jour icy a Nöthebourg, si par adventure quelques nouvelles me suiveroyent; mais n'estant encores rien venu, je passe oultre, pour faire les gens se preparer au secours ou convoy de Soldats qui sont au fort soubs Pleschon, sçachant qu'a l'appareil de Reiters, il fault quelques jours de temps; cependant ne doubte que seray adverti de vostre advis touchant ceste affaire, selon la conclusion de vostre traicté. J'ay pensé d'envoyer le Coronell Rechenberg & son Colonel Lieutenant avec la Cavallerie vers le fort, pour y faire ce que vostre advis requerrera, & d'ammener Rettwen avec moy vers Nogerden, n'ayant aultrement persone avec moy; sur quoy aussy je changeray d'advis selon les nouvelles que j'aurai de vous, Supplyant vostre Srie mon frere, de m'en advertir bien tost, & me pardonner mon partement sans vous dire a Dieu, la ou touttesfois je ne reste de perseverer en toutte loyaulté

Monsieur

De Nöthebourg
ce 21. de Novemb.
l'an. 1616.

vostre bienhumble &
tresaffectioné Cousin
& frere pour vous
servir tousiours.

[illegible]

Dem Wolgebornen Graffen, Herrn
Jacob de la Gardie, Graffen zu
Leckö, Freyherrn zu Eckholm,
Herrn zu Kolka, Rathe und
Richsteg der Kön. Mtt. und der
Reichs Schweden wolbestalten ge-
trewen Reichsrathe und General
Feldherrn, auch Gubernatorn der
Herrschaft Naugarten, Meinem
besondern gutem Freunde und Brudern

10. XII. 1616.

Wollgeborner Graff, Sonders freüntlicher lieber Vetter vnd
Bruder, Dienst erbietung meiner freundtbruederlichen
dienste, vnd wünschung aller gedeilichen wolfahrt
kan ich meinem Bruder darmit nicht verhalten, daß
vor Zeiten die stell der Vnter Statthalter zu
Janua Mikita Calatin mich inständig ersucht vnd
gebeten, daß ich zu ietziger Zeit an meinem Brud-
er sowol auch an die andern Herrn Commissarien
schreiben zu verhelffen, damit er vor seinen
in der Moskaw gefänglich enthaltenen Brud-
er zu sollicitiren, die Herrn Commissarien
Ihme bey den Rath sachen Verhandlung im besten
gedencken wolten, daß sie ihne berührter-
lichen gefängnus erlassen werden möchten,
Derowegen ich dan an ~~ihm~~ Meinen lieben Bruder
vnd die andern Herrn Gesandten freundtfleissig
intercediren möchte, die vngezweifelt sich ihrer im
besten annehmen, sie lassen möchten, daß ich den
keines wegs verhalten, die vngezweifelt auch auf
meine Intercession gemelten Mikita Calatin
vnd seinen gefangenen Brüdern, alle gute möglich

erfordernder Notturfft nicht unterlassen
können, so hab Ich doch solch sein suchen vor
billich erachtet, und dahero mit Ewer nicht
abschlagen mögen, Freundtlich bitt und Mein
Brudern, anstatt seines Coadiutorn, auch auf
meine Vorbitt Ihme und seinen Brüdern alle
mügliche befürderung, bey dem Kayser etc.
Zeigen wolten, damit sie Ihrer beschwer-
lichen gefengnus ist bey dieser Friedtshand-
lung geniessen mögen, auch dieser meiner
geschehenen Vorbitt würcklich genossen empfinden,
Welchs umb meinen Brüdern und die seinigen freundt-
lich zuverdienen, bin Ich stets gewillet,
Thue aber auch damit Göttlichen gnadenschutz
bevehlen, Datum Iuanigorodt den 10. Decembr:
Anno 1616.

M. A. D. A. J. O. W. a

Carl Carlsson
Gyllenhielm

10. XII. 16

Dem Wolgebornen Graffen Herrn
Jacob de la Gardie, Graffen zu Leckös,
Freyherrn zu Eckholm, Herrn zu
Kolcka, Kasick und Rundsch, der Kön:
Mtt: zu Schweden unsers gnedigsten Königs
und Herrn wollvertrauten Reichsrath, Ge-
neral Feltherrn in Reusslandt und Guber-
natorn über die Herrschafft Naugartenn,
Meinem sonders freundtlichenn liebenn
Vetternn unnd Brudernn.

18 Jan 1617

S. P.

Min broderneliga och wälwillige helsen försendt, sampt all wälfärdz tillönskan, med Gudz allmechtigs nådh altijdh tillförende. Wälborne herre Greff Jacob, Kiäre Broder och synnerlige tillförlåthne g...
Efter thet att jagh förnimer, thett genom Gudz nådige tillhielp nu ändtligen fridzhandlingen skall ware besluten, ändoch jagh ther om änno icke någen skriffteligh haffuer ifrån min k. Broder bekommit, Så haffuer jagh doch icke welat med min skriffuelse min kiäre broder besökia, till att förnimma huru som effter Nogardens öffuergiffningh, med krigzfolkens afftogh, så och Garnison skall hållas. Och sammerligh the Coporie och Jama Lään skall nödtligen mera så mykett sinnes att husen ther med kunne försörgde warda, och hwadh som wij Narffuen sinnes i förrådh haffuer min k. B. tillförende genom mina skriffuelser noghsampt förmänt medh. Hwarföre, och medhan jagh förhoppar att thet frammande krigzfolket skall nogh wegra them Wintter till Liffland och thema Landzorter försweer för allt thet som man kan befara att påkomma måtte, menar jagh, att Ryttarna som här äre, sampt thett finske footfolket, med Erich Jönsson som änno ligger på Jama och Coporie, måtte hiraft ... förloffuar. Och the Swenske Soldaterna förwänar till någon underhåldh i Finlandh, aff then Spannemål som hijt war förwänar och icke är öffuerkommen, till thess att the få lägenheet att komma öffuer haffuet till Sverige och hemma. Aff the Rijske soldaterna, menar jagh att the kunde här sin löningh upbekomma, så att the ther medh sigh hielpa kunde, till thess Gudh will att min k. B. anlänger till Iwangorodh eller Coporie, och i medler tidh warda förlagda på Jama's skantz Pelißor, på Coporie ... Och öffwerster Lieutenanter på Jama. Doch kunde Krusenstierna och Nils Börjes Compagnie, och the länge bliffwa ... Coporie Lähn, till thess wij finge talas wed om

alltijdt etc. på

G... Nilsson

therar affskeedt. Hwad sig min K. B. och mäst them
som på Porkhou ähr wäl hulle och haffua, warder
han och wäl tillkommandes, Jagh kan min käre
Broder och wänligen icke förhålla, att the Kosacker
här Nogården som alltijdh haffua bätherdt sigh tijdhen
att wela boo under K. M:tt wår nådigste her-
res beskydd, nu the freden förnamma, ovgifterligen
sin meningh förandra, synnerligen Gregorius
Sabaka, och Bogha Schorin; hwarföre, effter the
första uthi K. M:tts tienst warit haffua och tienst-
wärdig ähr, brukadt uthi monga hemligha saker
och handlingar som Jagh förminner, haffuer Jagh hono
alffwarligen tillsagdt, att han sin hustru, barn och
hwar förrådh oförsummeligen uthi Lochenie förwr-
samma stall; och han sielff må här bliffua effter sin
begäran, till Secreterarens Måns Marhaussons
ankompst. Then andra Bogdan [illegible], effter han
ingalunda will här ifrån, haffuer Jagh wänt, [illegible]
lunda honom icke heller tvinga ther till, och effter
han under thet förhoppningh haffuer [illegible] sin
frijheet, och warit förfront för all staden tunga
haffuer Jagh honom tu wilkor föreslagit, antin-
gen han staden som undergå will, till att låta
så mycket som på hans anpart lija skulle
monga åhr som han frij warit haffuer; eller och
sielff sitt godh willia låna till krigsfolkets behoff
på en godh betalningh innan någon tijdh, att tu sin
eller 600 Rublar. Hwilket migh summerligen synas
åm tillbörligen wara, mädhan han så falskeligen
emot min K. Broder handladt haffuer. Skrifwer
Lunckeligen min K. B. icke haffuer kunnat förstå
om then sigh här förlöper, på thet att en fundament
lunda synes åm som Jagh meent haffuer Måns
effter tidsens nödtorfft lämpa och laga kunde
hwadh nyia tidhender anlanger, sänder Jagh min
Käre Broder här innelycht. Thy nådige Gudh

En Baldiserus berettelsse, som nu nyligen i desse
dagar ifrån Dorpt kommen är.

1. Jacharias Adolph, hwilken hafwer sitt affslagen hoss Hendrich von Bilsten widh Marijenborgh, han skall liggie medh 15 eller 20 hester widh gerdzen, och achtar Rydzerner upå tiensten.

2. Uthi Dorpt är allenest 40 eller 50 Tydzdukker som hålla der wacht och wärdh.

3. Fleyenbergh är dragen ifrån Derpt till Fearnbach.

4. Wåges skrifftter är och Cruskinski ifredragen, hwadh för affskedh the hafwa Fearnbach bekommit, kan han icke weta.

5. Om wegen hade warit godh, hade Cotkiewitz welet draga til Wilden och ther ahertagit Lewiendsloget, såsom och welet förskrifftwa Ber.ⁿ Cruskinski till sigh, att han skulle der bestern underwiwandt, och hans stadh, så lenge hann forhadde.

6. Fearnbeck är på Karkus, hafwer 50 franssoser i bestellingh som liggie widh Wenden, och 50 liggie widh Wolmer alle till hest.

7. Thå hafwer och Fearnbeck till åhn 20 eller 30 [ ] meher eller minder [ ] soldatter, som hwiffrå förlofwedhe och afdanckede äre. Eliest är inthet folck mher widh the orter, såsom hann weterlight.

I desse dagar är och een Skotte hijt kommen medh een Ferll kroy breff till några andre Skotter her i landet äre, hwilken han bestemt skall, till dess Redwen kommer ifrån Lyoria igen Dåå bemälte Gerfwen läsa skola. Bemälte Skotte är kommen ifrån Engelandh, så och warit i Skotlandh, och deri ifrån dragett till Danmarck, derifrån han är dragem till Tydzlandh och kommen till Ryga och nw hijt. Hwilken ber.. netter effter: ut kundt skaper.

1. Att Konungen i Frankrijke hafwer medh list tagit till fånge Printzen von Kundie, hwilken hann sedan udj ochristeligh fengelse hafwer latidt sette. Men the Parijske, när the thetta förnummidt, hafwe the opprustat sigh i staden till åhn 80000 Mann, hwilke sedan hafwe tagit för: Printzen uthur Konungens wåldh, och hålla honom udj deres egen förwaringh till widare besked.

2. Konungen hafwer belägrat Rouaen i Frankrijke medh 70000 Mann.

3. Konungen i Engelandh hafwer sendt till the Venetianer them till hielp 15000 Mann.

4. Sammeledes the Stadiske herrar hafwe sendt ifrån Hollandh 3000 Man hwilke är utdragne ifrån Ambsterdam. Thå wele the åhn effterse[n]da till Venedien 6000 Mann, hwilke för:ⁿ Skotte vethmer nu allerede wara fortdragne.

5. Bertram ifrån Bretz och Terentz, skall drage medh myket folck som hann hafwer achtergit till Venedien: Förty ber.ⁿ Bertram och Konungen i Hispanien sunget medh hwarann welr stryda emott the

Venetianer i thess landzskaffth the hafftwe infallit. Men the Tyske förster
medh the Nederlendske wele stå the Venetianer bij.

Effter:ne tijdender weet hans Maytt och beräte
uthur Lijfflandh.

1. Widh Wendedh ligger een Rytmester Elebeck widh namnen met
ij Compagnie Rytter till 100 hester.

2. På Woolmer ligger een Tijsk Capitein medh Soldater.

3. Een Rytmester widh namnen Wrensblen, tager och folck ahn vdi
Wenndenn.

4. Plettenbergh hafwer mött honom 4 mijle på ander sijdan om
Rijga, och är dragen till Curlandh till sitt hoff.

5. Ratzinski ligger ähn i Rijga.

Koningen i Polen skall lata vdj alla orter tage folck ahn,
och giffwer före, att han wille först till Smolendzsko och sedan till
Moskow.

Tidhender ifrån
fremmande Landskapp
och Lifflandh.

Wälborne Herre Greff Jacob, K. B. och hiertelige gode
broder, nätt nu på timman, sedan min breff slutit war,
ankom min käre Broders skriffuelse, medh min tienare
Thomas Larß, och haffuer jagh ther af all meningen wäl för-
nummidt; giffuandes nu här medh för kiörsendh [illegible] skull alle-
mest till hierteligit swar om handlingen medh the Nougårodske
till Kriigzfolkens underhålle, och förhandlingh medh then grannen-
de som allt för mycket här till warit haffr. att the Ryske
Handelsbröder sådant ike haffua till att förnöyat! så kunne
man doch ålliest inthet af them bekomma, ändoch samerligh then
skeer altidh emot min Natur eller wår Swenske Nation,
och allmenst effter hwar egit folk effter sin Landz wahnor, doch
will jagh thet mesta mögeligen är, sådant mildra.
Effter thet att jagh hade Gregorium Sabachi tillsagdt, thet han
skulle här ifrån åth Coporie medh sin hustru afresa, haffuer
jagh Metropoliten till migh afferdat, och giffuit tillkenna
om ett breff som Englishe Gesanten haffuer allreda Novembris mense
praeteriti ahn honom tillskreffuidt, att alla Ryssar, antingen the
hade tillsagdt och loffuadt [illegible] under Swerriges krona tillatt
boo, eller ike tillsagdt, skulle doch ingen wara ther till för-
bunden, eller twingen, och wille förthen skull [illegible]
haffua Gregorium Sabachi löös ifrån them [illegible]; men
effter jagh seer att them så mykket macht ligger på thenna
mannen, och jagh doch förnimmer hwar [illegible], haffuer
jagh them till swar giffuidt, att han war H. K. M:tz undersåthe
[illegible], och hade genom sådan skriffuelse ingalunda [illegible]
och frij giffuin warda, [illegible] på [illegible]
[illegible]; hwarföre han i [illegible] medh sin hustru skall sändas
här ifrån till Coporie, Man kan doch sedan om honom
beslutha hwad som rådeligast synes. Att ingen [illegible]
skulle ifrån [illegible] och [illegible] befästningarne
hade jagh allreda beställt; [illegible] hit sändas,
som hit till [illegible] effter min K. Br. [illegible] ifrån Coporie
skulle, hwar om jagh medh Johan Mastorpff handlat haffr.
[illegible] jagh förhoppar att min K. Broder [illegible] skriffuelse ther
[illegible] haffr. thenna jagh [illegible]
[illegible] ike haffuer min K. Broder [illegible] förhålla, och
alla [illegible] (Gudz) Nådige beskydd troligen befallandes
Datum ut in literis.

vostre tres humble & tres affectioné
Cousin & frere pour vous servir.
Lars Larsson
[illegible]

wäl bekant är, att min K. B. herr Hinderich Horn
sampt herr Ewardt Bämer, medh the warda dröya
att begiffwa sigh till Sverie; beder jagh min käre
Broder, att om ther hwom ichke äre föllgachtige till
Sverige eller Narffwen, jagh måtte ther om adviseras
bliffwa, och förmena hwar som lägenheet wara kunde
ther jagh Eder tillhopa möta finge, och om mögeligit
~~[illegible]~~ wore några ordh tala medh herr Hinderich
Horn, så wäl som her Ewardt, förr än som the
huert draga till H. K. Mtt. ty jagh haffwer några
resor, vthi vnderdånigheet skriffwidh H. K. Mtt till
om några saker, och stundom medh sådana ordh, hwilka
wäl sanningen medh haffwa, men tilläfwentyrs
warda aff några för ~~några~~ H. K. Mtt wrängeligen
vthtydde. Men ichke thes mindre så moste ~~[illegible]~~
wara skreffwidh och tillkänna giffwidh, antingen then
bliffwer migh till godho hållit eller ichke, och om jagh
elliest någodh embete och kall vnder H. K. M. betiena
skall. Jagh förmodar medh ~~[illegible]~~ snaraste min K. B.rs
swar, på ~~[illegible]~~ jagh min resa sedan ther effter
rätta kan, hwar jagh bäst mina käre Bröder
och lymmerlige gagn wälmer möta kunna. Befalender
Gudh then allrahögste, att wij alltidh medh hälsa och
sundheet, och gladelige tidender möttas må, till
ett roligit leffwerne, och saligh hädanfart
på ändelychten. Datum Nygården 18. Januarij
Anno 1617.

Min käre Broder

a. K. B. och willig

Carl Carlsson
Gyllenhielm

Dem Wollgebornen Graffen, Herrn Jacob de la Gardie,
Graffen zu Leckö, Freyherren zu Eckholm, Herrn
zu Kolka, Hapsal und Arensburg, der Kön: Mtt: und
der Cron Schweden wollbestalten getrewen Reichs
Rath und General Feldherren, Meinem sonders
gütigen Herrn und vertrauten Freunde

18 T. 17

[illegible]

10

31. Jan 1617.

Min broderligh och wälwilligh helsen, sampt myken wälmågendes önskan,
och hwadh meer kärt och gått war förmå, medh gudh allzmechtigh tillförenne.
Wälborne kära swåger, broder och synnerlige godhe wenn, Greffwe Jacob
Delagardie. M. K. B: kan jagh broderligen icke förhålla, att iagh M. K. B:
skriffwelsse dem 17 huius /: dem iagh dogh icke förän dem 27 wäre dato(?)
:/ dagh bekommit haffwer, effter M. K. B: derudi förmäler, sigh hafwe min
swar skriffwelsse handh fångit, der udi iagh begärade, att M. K. B: wille
migh förnimma lathe, hwru medh fredz handelen lyckat kunne. Och der någet
hinder derudj /: det man dogh icke will förmodhe :/ kunne förefalla, att
M. K. B: och sådant migh wille i tijdh lathe förständige, på det migh min
saker derefter rätte kunne, hwilket M. K. B: tilsäger att wele göra, derför
iagh M. K. B: broderligen betacker. Önskar och aff gudh, att dem
en godh och önskelig utgångh winne måge. Belangandes thet M. K.
B: förmäler, migh haffwa derudj wäll giordt, att iagh haffwer Staden udi
mitt giffwit the bögar(?), som sigh under K. M:z beskydd och beskärm till
förenne loffwat och tilsagdt haffwa, och sigh nu ombetencke, och begäre
här quar att bliffwa. Thå haffwer iagh them, här tile, så wijda handhafwet,
att Staden icke haffwer så fast [illegible] wrföffwa(?) them som the hafwa welat.
Men nu sedan iagh M. K. B. skriffwelsse bekom, så will iagh them udi de-
rass måtto giffwa, att plåge them thet bäste the wele, Anlangandes
Bogdan Zorin(?), effter thet oppå synnerlige conditioner haffwe iagh en sum-
ma penninger förstreckt, och ähne medh migh någre sulfr(?) oinhär(?), derom iagh
M. K. B: nu gerna hulpar(?) oss att hans annan tilltalo, will förnimme lathe,
då migh förhoppas att M. K. B: sigh sådant behage lather: Hwadh ahn-
langar Bagorin Dobalki, att han i förstone så tredlachtigh war, emot sijn
förrige löffte och tilsäijelse, och sedan sigh udi hastigheet untrolige och
under [illegible] swob(?) sigh förskreff, att migh fördenskuldh tilsinnes war
honom medh hustru och barn till Schlotin(?) förskicke, der till han begärade
respijt, till dess han hade sin [illegible] [illegible] [illegible], Men effter han åter
strax betenckte sigh igen och tilbödh en summa penninger för sigh, att
han måtte bliffwa här quar hos sijn landzman, hwarföre haffwer iagh
effter M. K. B: skriffwelsse honom der medh oantastat bliffwa lathit,
och här medh hustru och barn behållit, effter han här ähr på någon
kort tijdh kan bliffwa orättigh(?), såsom och synnerlige förslagh och medell
förgiffwit, som oss till nytto och gagn lende kunne: Widare så begärar
M. K. B: i sijn skriffwelsse, att inge flere klocker skulle här tillstädies af
Muncker och Patronerne(?) att opköpas. Thå ähr sådane af them allereda medh
them tijdhen migh här ahnkom, ++ skedt, att the ene hop klocker fremmande köp-
män här försåldt hade /: them the [illegible] bäst före haffwe :/ effter the inge
råd och [illegible] till andre penninger hadhe att [illegible] till lösningen. Förr
hwilken orsak skulle iagh af them /: effter the migh sådant tilbödhe :/ och
inger styrker [illegible] köpt haffwer, och hemsend till Narffwen förskickadt: X

++ Hwilcket min k. Br.s skriff-
telige tillståndh
[illegible] :)

X thesse klocker ähre the som uthi Ryzzeske(?) stege(?), dem haffwer jagh them
icke uthi mitt namn kiöpa lathitt, uthan penningarne uthi andra
männer händer thet till förstreckt, att köpa migh till godha, medhan
jagh sågh att the för så godt köp uthbudes, then en ährligh [illegible]
ther nå waara kunde.

Och endoch the ähre dageligen dem här köpmännen vthrudhe, Då skall dem sådanne effter M: K: Br: skriffwelse icke tilstädd bliffwe, then sedan kraft och ordentligen dem kam falle, någon låhningar här ey vngör effter the nu vgnager till [illegible] intet, och fördenskuld dem closter och Kyrkioklenodier till krigz bruukz, såsom och böffwer som i theras helgedom haffwe, och der böffwer the uti dessa Bålåter [illegible] hafwe tilbudit oppå Myntedt at ommyntes, så att kan fortijdenn här [illegible] warder och nu i förrådh. Hwarföre wijst och i min förrige skriffwelse till M: K: B: förmälte om the 500 daler som [illegible] Clerk hos sigh haffwer aff dem werell migh till kommer, at samme Summa till the folck der hos M: K: B: stadde nu, låhningar tagen måge. Jagh haffwer och Münder och the stormer sådann medell förslagit och dem der till rådt, at the heller theres Clocker skulle sätia i vndergang hos några fremmande köpmän, och der oppå penninger bekomme. Och endoch the köpmännen derom ähandell haffwe. Men så wele the icke sådane vndergå, effter the icke så fort Clangeren [illegible] medh sigh, och fördenskuld wij vnyttigt om the någon betalningh framdeles bekomma kunna, Wilken befruchter sigh att mistye penninger och Clangeren: Doch så länge krigzfolcket här ähre, måste the /: [illegible] vngager och rådh the och kome fram :/ at skaffa penninger till låhningar. Och när fördenskuld för dem högh tijdt /: så, som wij och fürstendom storligen önske och bidie :/ att Gudh allsmechtigh oss[illegible] migh fulkome wille. Derom wij ehre som tillföreme bedrewärligen begäre, att M: K: B: wille migh lathe förnimme huru saker der vthlöpe kunne, och huru [illegible] till någon Ende slutz medh wårr vndergarger kunne. Gudh allzmechtigh som helge wälsignelse och medher nådigh der till förlähne, dem iagh M: K: B: medh hele sin medhfölgie till nåhdh och wälmågo, bedrewärligen och troligen wille befalet haffwe. Aff Nowgorodh Slott dem 31 Januarij Anno 1617

Min käre Broder

Trogna och tienstwillige fråände altijdh

[illegible]

Sedan som thetta breffuet wardt beslutidt, haffuer Jagh hafft Archimandriten medh några ijgumer, samptt Starosterna här wijdt, och gifuitt them tillkenna min K. Broders meningh och skriffwelse om Closterna och theras helgedomar, att the sådant icke tilltaga skulle och försällia, vthan skaffa någon rådh, Menn ther på swarade Archimandriten, att thett woore bättre sällia sådana saker, som mann kunde wäl sådan nåhr bättre rådh bleffue, förskaffa igen, än som mann nu skulle vpgifua så mangen fattigh menniskia förderff som ther igenom bleffue till dödh fördärffuade, och kunde icke igen förskaffas; och sade sigh samptligen hela widare [illegible]

min K. Broder ahter om till. Synnerligit är, medhan Jagh them lätt förstå, att framdeles kunde tillåtas vthan tjere the Rysske Commissarier förgiffuen, och beskylla oss, att wij hadhe handladt emot theras fördragh, i thet att theras Closter och andra helige saker så bleffue tilltagna och brukade, eller en deel bortförde, i så motte är wijther emot medh en egen rost och mag breff, och swarande wijdt affskilla, och sijn egen store nödh, ther uthi theras egen Land[z]månnen så länge lätte bliffua, thett ille tillmäta, och giffua ther medh tillkenna, att the öffuer thenna lähningen, och till thett yttersta ingen mer igen hade. Medhan som Jagh them medh them talade och handlade, ankom ifrån Pleskow Georgius Brugghusen, medh en Pleskowitisk Bajor, hwilka warda förhoppeligen effterfölia dijt till min käre Broder, aff them han warder the Pleskowiters flijtigheet emot fridhsens hughbärare förnimma, them Jagh såleder, effter Jagh ichke haffuer kunnat min K. Br. förhålla, och beder att min Jagh[illegible] skriffuelse migh till godha håller. Befallandes här med effter och åter igen min käre Broder medh sina Collegis och andre käre wennerne vnder Gudhs nådige beskydd.

Konungz: M:tz till Swerige, Min allernådigeste Konungz
och Herres, Och Sweriges Rijkes, Höghtrodd Mann,
Rådh, Generall feltherre, såsom och Commissarius uthi thenne
Ryske fredzhandlingh: Dem Wälborne Herren, Her Jacob
De la gardie, Greffve till Läckiö, Frijherre till Eckholmen,
Herre till Colka och Runsiö, Mijn kiäre Fründe, brodher
och synnerlig godh wän, dett tienstligen och wellwilligen,

31. Jan 1617.

5. II. 1617

Wälborne herre Greff Jacob, Kiäre fränder, Broder och
hiärtelige tillförlåthne godhe Wenn, Näst all wälfärdz
Lyckönskan, och broderwenligh tiensts tilbudh, haffr
jagh thenna skriffuelse medh lägenheeten icke kunnet för-
bij gå, ändoch jagh nyligen hade min K. Br. medh andere
Kammersken tillskreffuidh, ty ther är thet som dagz
ligen förefaller här, måste min K. Br. ther och kunnigh
wara, och kan för thet skull här medh min K. Broder-
wenligen icke förhålla, att medhan så wäl Metropo-
liten medh sitt parti, som Borgerskapet här i Nogor-
dor, högeligen beklaga sin stora armodh, och beswära
sigh att Er. K. Woll någorlunda strängh skall haffwa
warit emot them, thet jagh doch likwäl troor icke sant
wara, wijdare ähn som nödhtorfften haffuer fordrat,
tillbiudandes sigh them thet görna wela utgöra alle
thett som behöffues och påbiudes, effter thet som ther
förmåå, och medhan Gregorius Zabackin sigh högeligen
haffuer förplichtat wara tragen och göra alle thet
som honom befalles ändoch han här grear för leo och
bleffuo, haffuer jagh honom tilsagt att utföra
affskedhen thet som till kriigsfolketz uppehälle
göras skall, och låther Erick Andersson alleena mag
uptaket och tabacharna och skulten uppehållande haff-
samman andra kungliga saker förskaffa som till
Staden och Novgorodiske lande. Ther medh the alle
sigh hiärteligen wäl haffua låtit benöija, och stoor
tacksäyelse giordt, förmodandes att min K. Broder
thet tiäneste skall sigh them icke misshaga låta, hiärtelige
till ändtlighen them sielffwer ther medh gratificera
thetta ombeladen ther som min K. B. scrifft migh
tillskreff att ingen Ryaamenial ifrån wåra Landortter
skulle tillstädies att sijt förlof wara, så wardher
allestädes ther öffuer hållit; Doch på the Narffuiske
skriffuelse och beklagan till migh, att ther igenom skulle
theras handel förhindras, haffuer jagh them sielffwer

hwarandh, och efterlåtingh, att hwar som här efter 300.
tunnor vthi Narffwen införer, måge Borgerskapet
igen 100. tunnor medh Stadthållarnas pass vthföra,
men icke någon främmande köpman, föruthan min
K. Brefz eller min särdeles pass, på thet at sålunde
twå delarna vthi befästningen blifwer, och then
tredie delen Borgerskapet någett handel och näh-
ring haffwa, till anders lysternes och betänckiande
nähr Gudh will att wij till Narffwen komma kunna.
Nya tidender höres inga synnerlige, vthan att
Hamnens Ryssarna gruntlat, såsom jagh och vthaff
åthskilliga tidender spörer, att Polackarna skulle
haffwa någet anschlagh på Liffland, och om så ähr,
befruchtar jagh migh om förrädherij; hwarföre
ohnödigt wore, att min K. Broder ifrån then
handelen snart och wäl till Narffwen komma
kunde medh krigzfolket, och till att mange bräck
som ther ähr, hielpa. Thermed jagh min K. Br. vthi
en hast ther haffwer kunnet förhålla; Befallandes
honom medh all sin K. omwårdnadh vthi Gudhs
nådige beskydd till liff och siäl. Datum Nygården
then 5. february Anno 1617.

Min Käre Broders
alltidh tienstwillige
frände, så länge jagh
lefwer.

Lars Larsson
Nyåcarhielm

249

6. II. 1617

Wollgeborner Graff, Sonders freündlicher lieber Vetter vnd Brüder,
Negst erbietung meiner bereitwilligen dienste vnd
wünschung alles gutes, thue Ich meinem Brüder zu
wissen, das Ich gestriges tags, meines Brüders nechst-
vorigs an mich abgangenes schreiben, bij dem Reüter
so mich solchs zugebracht, beantwortet, vnd nachdem
ich widerumb post alhie [zu Erichsburg?] ankommen, heu vnd haber
abzuholen, do hat mein Brüder bij seinem Ba-
joren Tihomirn Morauio vnd Fietor Baiecheff #
50. fuder heu, vnd dreij geschlachtete kühe, mit allem
dem was dabij gehört, zu entfangen, das ich mei-
nem Brüder nicht verhalten wollen, denn
Ich Ime brüderliche dienste zuerweisen stets
geflissen, vnd thue [illegible] hiemit Göttlichem
schutz bevehlen, Datum Neugarten den 6. Februarij
Anno 1617.

nebenst seinen Schwedischen officirern,

Jagh kan min K. Broder
i fromligen icke förhålla
att sedan jagh Gregorie
Zabaschin haffuer förordnatt
till att uthtaga [illegible]
aff Stadhen, såsom jagh i går
min K. Br. skreff om, till skreff
så begärar nu Erich Andersson
treff att draga till min K. Broder,
hwilken jagh och inom 2. eller 3. dagar
efftersända will, nemm. att han [illegible]
igen komma, thy jagh kan honom icke
wäl mista, [illegible] tillförordnat
honom förtryter, att jagh Gregorie således [illegible]
[illegible] then tyda, och kan icke wäl
umwärlas nu warra, mädh mindre andra orsaker
migh gifwer. a Dieu Monsieur mon frere, & tenes moy
pour excusé que j'aye escrit si hastivement

Min K. Br.s alltijdh
tienstwillige frände
Jac. Larsson
[illegible]

55

6. II. 1617

Dem Wolgebornen Graffen Herrn Jacob
de la Gardie Graffen zu Leckö, Frei-
herren zu Eckholm, Herren zu Kolka,
Raseck und Rungsala der Kön: Mtt:
zu Schweden wolbestalten obersten
Reichs Rath und General Feldherren,
Meinem freundlichen lieben Vettern
und Brüdern.

· S · S ·

11 Feb. 1617.

Mijn broderligh och wälwilligh helsen, sampt mykin wälmågendes önskan, och hwadh mera kärt och gått migh förmå, medh Gudh altzmechtigh tilförenne p.
Wälborne Herr Jacob Delagardie. Kär Frände, broder och synnerligh godh wän,
Jagh haffuer M. K. B. trenne skriffwelser nu näst medh [illegible] bekom,
mig. Ibland annat M. K. B. begärer, att Bagarne här i Staden skulle hållas
ther till, att så mykit bröd måge bakas och haffwas i förrådh, som till krigzfolkzens
wägkost härifrån kunne behöffwas, (effter Ryssarne theras brödh såsom och allt annat
när Besättningen lefftwerningh sker, högt uppstegrades warde:) och att the förthen
skulle för thet bröd som nu gåår och gäller nu till köpz bekomma: Thå nu M. K.
B. der om inthet twifle, att sådant skall medh det allerförste bliffwa ställt i
wärket: Belangendes wägen M. K. B. härifrån begärer, så will man dett och
härifrån förfly[illegible], på thet, att thet i rättan tijdh dijt ankomma kan, gudh
gifwe att wägen allenast wore sådan att thet, wdj dess ankommes, snäll och snart
fram komma måtte: Thet siuke folket belangandes, M. K. B. begärer, att härifrån
till Ingrien förskickas skulle, Så effter iagh kunde wille affligga och förnimma,
att [illegible] lefftwerningen skedde, skulle då falla knapt och beswärligit, att
forskaffa them härifrån, haffwer iagh sådan skull allerede för 8 och 12 dagar sedan
så månge siuke och matte Soldater, som haffwer warit till Esterum medh de Eston
[illegible] hästar förskickat, der, till M. K. B. ankompst att bliffwa och widare bescheds
förwänta, deras namen och antahlet, huru starck the haffwa warit, för the
orsaker skuldh M. K. B. i sijn skriffwelse förmäler: Beträffandes Soldater haffwer
man icke latit giffwa wägkåst och låhningar, effter rådh och them lägenheten här
haffwer warit att tillgå, Såsom och Stattholleren opå Esterum tilskriffwit, att han
them tilbörligen der underhålla skulle, men theras låhningz dagar ute bliffwa, effter
man icke så många penningar här kan upbringe, som man till dem kan [illegible]:
Hwadh anlangar the 50 hästar som effter Ryske Commissariernes bewillningh, såsom och
M. K. B. begärann till krigzfolkzens wagn härifrån utgöras skall. Så effter
mestedelen af these Nowgordske hästar äre medh höö sampt andre [illegible] härifrån
dijt under och till Ladoga förskickade, Therföre beder iagh, att M. K. B. wille
be[illegible] hästar hijt igen medh det första beskicka latha. Så will man haffwa uppsicht
medh dem, att the sigh icke undanstickia skolle: Dett iagh M. K. B. broderligen
icke kunne uförmält latha: Befalandes här medh M. K. B. sampt alle thes hem
[illegible] wdj gudz thens altzmechtigas nådige beskydd och beskärm till all lyck-
lig långwarigh wälmåge och lifz sundhet, gammalt broderligen och troligen. Af
Nowgordz Slått den 11 Februarij Ahr 1617.

The siuke bekomma lijka wäl sin lohningh här ifrån
oanseedt Skriffwaren icke annorledes weiste, än som iagh först
hade förordnedt. Capitainerna haffwa them sielffwa för
skaffwedt och underhållit, och rendt theras lohningh effter
thet [illegible] Rollan här. Jagh haffuer icke för theras aff-
rese theras namen och taal förnummit, men will nu ähn
min K. Brs [illegible], lijkawäl thet the ähre, sammastädes
förnumma.

Min K. Brs tienstwillige
frände altidh.

[illegible] Larsson
[illegible]

Konungz: M:tz till Swerige, Min allernådigeste Konungz
och Herres, Trå och Trogne Rijkzens Högberodd Man, Rådh,
General Fältherre, såsom och tillförordnat Commissarius opå thenne
Rijkzens Fredzhandlingh, Dem Wälborne Herren, Her Jacob
Delagardie, Greffwe till Läckiöö, Friherre till Ekholmen,
Herre till Colka och Runsöö, Mijn K: Frändhe, broder och
Synnerlige godh wenn, Myn broderwilligen tillhandhe.

11 Febr 17

11 Xbr. 1617.

Min broderwillige helsan, sampt myken wälmågos
önskan, och hwadh mera godt Jagh förmå, medh Gudz
allsmechtigh tillförende. Wälborne Herrar, Greff
Jacob De la Gardie, och Herr Hindrich Horn, Käre
frände, Bröder och synnerlige tillförlåtne godhe wen-
ner, Jagh haffwer bägge mina K. Bröders skriffwelse, medh
Petro Pauli, min K. Br. H. Hindrich Horns hoffmestare, i dagh
bekommit, och förnimmer sämdeles af hwardera skriffwelsen,
mina K. Bröders wälmeningh emoot migh, doch misshagh
till thet som skedt ähr medh klockarna, hwilke ähre uthur
Kyrkiorne aff munkarna förstolde och till Narffwen sedan
bortförde; ther emoot Jagh ingen annan undskylldwert
eller behöffwer till att göra, uthan att om thet icke hade
skedt, kunde tillöffwentyrs någoth som misshageligare hade
warit sigh tilldragit haffwa; ty aff the penningarna
ähr krigsfolkens lönings uthgången, och haffwer sedan
Ryssarna wäl most tilltagit thet som the helligare hålla
än som klockarna. Och att the klockarna expresse undan-
tagna wara skulle till att sälia, haffwer Jagh aff någon
icke så rätt kunnat förstå; och hwadh munkarna sålede
haffwa sålt, ähr thet medh Metropolitens wettskapp och
samtycke skedt, så att abboten aff Wisinske then stora
klockan ther ifrån som i Kyrkhemmet stodh, sielff haffwer
låtit brenna och sönderslå, medhan Ryssmannen miss-
tröstade att elliest kunna här ifrån föra, the andre ähre
alle heela bortförde, ther till Jagh mina egna häster
haffwer förstrecka låtit. Men Ryska Stycken ähre
inge bortförde, medhan Jagh wiste att then icke hålles
lofflige ware, doch twå små danske Stycker ifrån Ger-
[?] hitförde, haffwer Jagh låtit här ifrån iblandh
klockarna oförmärckt bortföra till [illegible], effter Jagh
och hade förmenat att the fördenskull hade warit att
här ifrån föra. Och om 5. eller 6. klockor, som wägo
widh [?] 20. skippundh, ähre öffwer them som sålde ähre
här ifrån förde, Item emoot Ryske Sendebuden
förewendar, att Jagh Eder oresterligen, för thet

H
under Plesskow

att Styken på Staden [?] listerligen emoot alla råd

ähre aff the Plissreiter blefne behåldne, menn nähr
sinnerlig sin, emellan Commissarierna på fridzhandlingen ther
om förlijkte, skulle the restitueras nähr Ingedom then igen
giffuer, och stycken och eigen lefuereras. The andra
Klockorna som hoos ähre, warda och wäl i Narffuen
tillstädes finnes, efter Munckarnas egen bewijs, huru
dyrt the them skatt haffue, och huru mycket hwar och
en haffuer wäget; skulle och them igen giffuas
nähr mann får sina penningar igen. Ty ähnndoch
jagh haffuer Metropoliten och Munckarnas tillbudit
migh förhördt, om sådhe penningar på Klockorna
här kunde aff främmande köpmän bekommas till låns
så will doch ingen sina penningar förtroo på sådan
panndt som här qwarstå skulle. Dessförutan skulle
war ingen annan rådh, änn att the moste sättias. Then
fördeel och winning som jagh kunde haffua ther aff
will jagh wäl unna en annan; ja ther till migh sielff
warnen aff alt then jagh äger, att jagh were wäl ifrån
thenna Kallelse, och privatim min lefwernes förå; hwilken
jagh förhoppar migh Gudh hielp och H. K. M:tt Nådige
förelff snarast skee må. Then H. K. M:tt min Nådigste
herre för thenna orsaak skull om Klockorna, så framt
migh fridzhandlingen för ther skull, någon drögsmååll eller
förhinder komma skulle, någon ogunst på min ringa person
kasta skulle, kan jagh intet bäära, såsom jagh wäl
befruchter ~~at~~ mera thenna tijdh öffuer, aff migh skeedt och giordt
wara, som H. K. M:tt icke allenast wärder behaga, eller
jw wisserligen aff monga icke rätt uthtydas, then
jagh tolmodeligen lijda moste, och underskylla migh ther
medh att ett tombet weisthuus gör en galen wededåga.
Doch förhoppar jagh att för igenom icke någon gedrägning
på fridzhandlingen skall förhindras, medhan alle
Klockorna tillstädes finnas skole, och hwar som ther aff
en nagell wetätt wore förlorat, ähr jagh öffuer-
bodigh sådant att betaala uthan drögsmål, om jagh
och för alt tillhoppa icke en fyrck eller winning igen
haffua skulle; Ty ingen privat nytto, skall hoos migh
kärare wara, änn som min ähnde pliktijste gagn och bäste

och fäderneslandsens wälfärdh. Jagh kan icke
häller troo, att Rysserna mera begära änn som sitt, eller
thet wärdh igen, och giffua och them som wij uthgiffuit
haffua, igen. Thenna sagh Eder wälborne herrar, och
käre Bröder wenligen icke haffuer till swar kunnat
förtalla; förmodandes och att sådant hoos Eder uthi
beste måtto wäl wardder förstådt, och efter Eder egen
goda och wijsa bescheidenheet, hoos Rysser, såsom Brittan-
nische Sendebuden, wäl merkligh och förenadt, efter
ingen förandringh ther på skee kan, uthan såsom för-
bemält ähr, medh en tillbörligh restitution, giffuandes
en derbi migh, såsom och Munckarnas trägna begäran
skullen, att thenna Eder ordentligen skedt ähr.
Her medh uthi en hast, min käre fränder, Bröder och
hiärtelige tillförlååtne godhe wenner, till all önskeligh
wälfärdh, Gudh, brodersamtligen befallandes.
Aff Nogorodh then 11. February. Anno 1617.

M. K. fränder, B:der och hiärtelige
g. wi a. t. k.

Lars Larsson
Byldenhielm

Konungl: M:tt till Sweriges, etc. min allernådigste
Konungs och herres, s:o och Sweriges Rijkes högbe-
trodde man, Rådh, General fältherre, sampt
och tillförordnadh Commissarius opå then Ryska
Fridzhandlingen, Denn Wälborne herre, herr
Jacob De la Gardie, Greffwe till Leckö, friherre
till Eckholmen, herre till Kolka och Runsöö,
min K. frände, broder och hiertelige gode wän,
dette broderwilligen till handa

254

Slåtzens barberare på Nötteborgs
hafuer bekommit på 10 Månar och
Rogh korn och Malt

—— 19 Tor

Hafra —— 12 ☐

Salt —— 4 ℔

Item på sijn lön

Js Penninger —— 19 daler

4. den Barb. bg.

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
bekommet

Åhr 1616 then 16 Junij kom till Ny Skantz ifrån Swärighe

Rogh ——— 357 Tor

Ther af leffwererades effter Arffwidh Tomssons begäran som kom till Nougordh på Reutterares paidhar

Rogh ——— 100 To

Item leffwererades till Ny Skantz

Rogh ——— 47 Tor

Item kom till Nötteborgh

Rogh ——— 210 Tor

Themme forne Roghen bleff allt vthspijsat till Augusti Månan

Så vthaf thett Spanmåll som inkommit ähr vthaf Slåtz länett af thenne åhrs wäxten ähr ännu i förrådh på befästningen then 20 Septembris

Rogh ——— 50 Tor

Korn ——— 12 Tor

Haffra ——— 19 Tor

Thess ähr ännu att tillräntha aff länett

Rogh och Korn ——— 223 1/2 Ta

Haffra ——— 26 Tor

Så belöper Slåtzens folckes förtäringh och vthspijsningh, effter then ordningh Högstbe K. Ma:t senest vthaf här på Nötteborgh, sosom och Höfma Erich Brämare, hans leutenampt, vnderbefäle, och gemene D[illegible]en personer skulle bekomma effter H. N. Fältherrens ordningh i Summa vth. hwar Måna

Spanmåll ——— 97 1/2 Ta

Huadt som i skrifuer
huruit ath kommedt
Hör samme maalle

Post Scripta.

Hwadh anbelangar penningar här ifrån till Krigsfol=
ckens lehning ther hoos eder, till sända, faller thet på
thenna gången omögeligit, medhan sedan Anders Ba=
mundsson 500. Rubler medh sigh dijt nedher förde, så är
här, aff ordinarie Räntorne och präster skatternes uthgifft
till Krigsfolkens lehning, icke mera än som 200. Rubler
igen bleff, hwarföre jagh aff them som Gregorie Zabackin
och andre haffwa godhwilligen uthgiffwidh, haffwer wexle=
gelt ther tillgiffwidh, och nu Quartalet skall falla, at till=
fyllest nästå för thet folk som här äre, thenna ena
lehningen; och Spannemål är här inthet mehra för
the Swenske utgiffwa såsom tillförende; hwarföre
om thet en lehningh skall längre wara, befruchtar
jagh thet myckit haardt Knijpar. Om Rijset(?) haffwer
jagh strax Erich Andersson skickat ther om at beställa,
Gudh giffwe at man föruth(?) icke för länge therpå wägen
förhindrar. Igår war Archimariten medh några fle=
re här uppe hoos migh, och beklagadhe sigh at någre
gamla böcker uthur Cantzliet wore aff Erich Andersson
tagne i förwaringh at borttföra, hwilka the icke
kunde mista ifrån theras Landbornen, medhan the elliest
ingen richtigheet och beskedheligen behölle, ther effter the
sigh rätta kunde, hwarföre jagh them loffwadhe at
ther om till mina H. Bröder skriffwa; them hemställan=
des hwadh swar the bekomma skole. Igår är här
en Ryssk Bonde uthur Nöteborgs Lään kommen till
Öffwerste Leutenanten Paul Graberg(?), och weiste kund=
skapen förtällia, at på Nöteborg war allenast
en gammal Sabbe(?) Ståthållare, medh longt skägg, hade
5. Jungfrur på Slottet(?), och icke mera än som
8. Knechtar, giffwandes sigh frijwilligh theröffwer, at om
någon fiende therföre komme, kunne them lätteligen
intagas. Dhet ändoch jagh will förhoppar, at thet
är någhot bättre försorgdt, än som han omtalar,
så troor jagh dhoch wäl, at ther är alla handa

bruk påförde. Hwarföre min K. Broder welsiälff
warder thet i bättre lagh ställa, nähr han wijl bä-
ther igönom ifrån fridshandlingen och närstådan-
dragande warder. Effter thet är uthi Hennes M:t
min Nådigste Drottninges skriffuelse, som migh nu tillijka
är till handa kommen, min K. Broder Greff Jacob ei
i högh hender, sender jagh honom en Copia ther aff till
handa, och beder om någhon swar tillbaka, hwadh
jagh Hennes K. M:t medh någon Eigenhet igen swara
skall, om thet som Hennes Maijst. aff min K. Bror
begärar. Intet synnerligit [?] mera nu thenne [illegible]
uthan för medh åthergen [?] min K. Broder Gudh befalla-
der. Datum ut in literis

12. Fbr. 1617.

237

Wälborne herre, Greff Jacob dela Gardie
kääre frände, Broder och synnerlige tillförlatelige
godhe wän, Näst all wälfärdh tilönskan etc.
Kan jagh min broder wänligen icke förhålla
att här nu på timan, bekom jagh breff ifrån
Iwanogorodh och Narffuens Ståthållere, thess
innehåldh min K. Broder aff sielffua breffwedh
här innelagdh wäl förnimmandes warder;
Gudh som rättwijss ähr, och ther som lönligidt
ähr uppenbarar i rättan tidh, wille nådigst
samningen i dagsliusedh komma lathe, the onde
menniskior sielff till en tillbörligh straff, och
min K. Broder, öffuer hwilken Gudh hafwer
tuchtans straffedh och ryssedh lathe komma, till någon
tijda, ja och fullkomligh bättring igen, att såsom
then fromma Jobb aff Satan länge hade warit
plågadh, och derföre tolemodeligen bar, sedan
äther hugnelig tröst, och på sin plåga bättringh
bekom, ther aff alla hans wenner frögdande
och Gudh lofwandhe, allesåå wij och alla som älskande (?)
Eder wälmåga, ther slijkest samma förfacht (?) hafwa
må. Them gränsemän som ithi breffwedh
förmäles att wara här, förtöffwar (?) ellanne strax
och fast behålla. Hwadh annat anlanger
haffwer jagh medh Erich Andersson förskriffwedh,
thet medh min K. Broder medh alla sina
kära wårdnader Gudh then allrahögsta
trofligen befallandes. Hastigt aff Nöteborgh (?)
Slott. februarij 12. Anno 1617.

Eder tienstwillige
Frände och Broder
alltijdh.

Carl Carlsson
Gyllenhielm

Kära min Kärer Öffwerste
Lieutenanten, och Litawer (?)
migh, att han ähr alla
wedhe fast hoos Profossen.
a Dieu seyez.

K. M:tts till Swerige J.J. wår allernå-
digste herres och Konungs, och Swerriges
Rikes högbetrodde mann, Rådh, och
general feldtherre, Denn Wälborne
herre, herr Jacob de la Gardie, Greffue
till Läckö, friherre till Ekholm, herre
till Runsöö, Kolka etc. min kära frände
broder och hiertelige godhe wänn
Broderligen [illegible]

12 II 1617

18. Fbr. 1617

Mijn wälwilligh och broderwenligh helssen, sampt myket wälmågende vnder langh
och hälsonne medh [illegible] förr migh sielff medh Gudh altzmechtigh tilförenne h: Wälbor-
ne Herr Jacob Delagardie, min frände, broder och synnerligh godhe ven,
kan jagh M: K: B: her medh broderlighen icke förhålla, att såsom jagh för
en tijdh sedan M: K: B: tilskreff, om någre trollkånor, som skulle hafwa
M: K: B: förtröstade(?): Så är nu här en besynnerligh berettat, dem jagh haffwer
latidt kasta i wattnet, hwilken som en aldh effter trollkonors sätt haffwer åf-
wen egna wetandet flutidt, och sedan godwilligen bekändt, att en soldatzkona
Wijken benemdt, skulle hafwa M: K: B: (:gudh bättre:) förtrollat, för den
orsakz skuld, att medan hon tilförenne haffwer twettat M: K: B:s linkläder,
och hon derföre är bleffwen casseret och kläderna een annan att twetta
giffwit, hwarföre haffwer henne sådant förtrytt, och sigh strax lydt latit,
att sådant skulle M: K: B: ånger, och förderffligh M: K: B: förtrollat, be-
mälte [illegible] jagh att M: K: B: wara der i lägret stadder, sedan M: K: B:
kam latit här om nyåret [illegible] henne förfaren: Men thenne trollkonan be-
kiänner, att hon kan M: K: B: till sin förrige helso igen förhielpa, så snart
hon henne kunde någre gånger få bade och bare medh någre stackar(?): Effter
jagh kan wäll tencke, att medh fredzhandelen icke godh tidhigh snart een
önskande utgångh bliffwer, och M: K: B: sigh till Marstrand [illegible] derföre
medh det första begiffwandes warder, thenne för haffwer jagh be(?) trollkona
(:[illegible]:) effter som jagh achtat hadde, sätta förskickat [illegible], vthan will sende
henne till Bahus [illegible] förwaret [illegible] och förhelsse, effter som hon
sielff thet begärt haffwer till M: K: B:s ankompst dijt, och sigh derhos
förpliktat, att thet M: K: B: igenom hennes hielp innan 8 eller 10 dagar icke
sinne eller känne någon lindringh och förbättringh, så tilbiuder hon sigh
att latha hugga aff sitt egitt hals(?) sigh. Men M: K: B: här om kan
widare wara tilsinnes, begärer jagh broderligen att weta: Ingen(?)
thenne stadtz lägenheter belangar, så går här allehanda eller [illegible] till, så att
man nåligen kan thenne tilkommande [illegible] [illegible], och sedan [illegible]
[illegible], och der någon förhalningh ähnu (:thet gudh förbiude:) medh fredzhand-
lingen skulle, så wet jagh för godh inge rådh och utwägar till, vthan måste medh
hårdhe händer tage till, och söke the utwägar [illegible] [illegible] will tilgå, Wår
förderffligheet till undkomma, att fredzhandelen ännu före [illegible] [illegible]
fortgå måtte, Gudh allzmechtigh sijn nådh och wälsignelse der till nådigst
förlähna wille; Den jagh M: K: B: til all lyckligh wälmågo broder-
kärligen och trolighen will befalet haffwa: Aff [illegible] Slott den 18
Februarij Anno 1617.

M. K. B:s

Tienstwillige frände och
troghen broder alltidh
Lars Larsson
[illegible]

Herr Carel Carlsons
Breff 44 st. ifrån 1616
in til åhr 1628.

No. 6.

Konungz: Mtz till Swerige, Min allernådigeste Konungz och Herres
Så och Swerigez Rijkes Högbetrodd Man, Rådh, General Fält„
herre, såsom och fullmächtig Commissarius uppå den Ryske fredzhan„
delinn, Dem wälbårnne Herren, Her Jacob De la Gardie Greff„
uppå Läckiö, Friherre till Eckholmen, Herre till Calcken och
Runsöö, Min K. Herre, broder och synnerligh godhe wänn, dhe„
bröder williglingen

18 II. 1617

Konungh Maij:tz till Swerighes Min allernådigst
Konungh och herre, trofastlighe och underdåighe tienare och
förordnadt fältmarskalk Jagh Carll Gyllen-
hielm, Frij herre till Borgzbergen herre till Sinn-
bijhalten, Gifwe the medh witterlight, att
Effter som gudh dess lof fredhen är nu slutin
aldelis emillen bägge Rijkerne Swerighe och Rijss-
landh, medh Edh och Korsskyssningh beslutin och bekräff-
tiget och the öwerstående rijkens ... befalte
Sch: Jagh afferdert hofmästeren bojaren Mikailo
Nicloff samt medh een Diack Henrijkson till Som-
maske Gebijt, deratt förkunna, så wäll boja-
rer som all almoghen der j Landet boende äre
huilcke b.ti fredhen afslutin och fullkombligen
stadfest äre, Desom och der beställe dem, att
hwar Swerighes Cronos Rijkzfåll som der medh
stodde äre, wille them uthan öpenbarligst tilsäga
och från dem uthan wälde samlighen ... eller
och tilwände sigh hwilkin Kloster eller annat
theres kijrkior, och gudz tienst tillijdande sigh
tillägne, hwilke och theres Man så wäll som gemein-
fålk unge eller gammall, hwilkingen medh wälde
bodande eller uthan som gadh willigen sigh till
them j fälge begifwe wille, Uthi förnämbde Så
skole bojarne sijom och Almogen ... dem
... ... , att göra ... medh tilbörli-
git motstånd att förhindra, wille förma-

skulle H. medh ÿå högste bönn [illegible]
alskwndighe Hoffsin förbudit Swerighe Crono
Riigzfold som i b:te [illegible] Gebiet sigh
medh förhålla kunna, att the b:te bojaren saman
[illegible] sigh och obehindrat uthi Lhenet fahra
låta, och sigh sielffwe uthi Rust den tilstånda Landz
[illegible] medh almogen der icke i ringaste befaret
mijchit minder igenom mothwillighet eller [illegible]
stigelt stiftande någon skada medh Eldh eller
någott annat otilbörligit förtagande almogen
tilfoghe, Eller ifrån någonting wådh [illegible]
aff [illegible] eller någon öffwerlast tilfoghe, uthan
sigh strax der ifrån Landet medh allone begiffwe
till nyste gränsh befästningerne, Effter som iagh
icke twiffler, att the der om tilförene skall-
ferig schriffwelse alrede bekommit hafwe,
Jagh will och H: medh ödmiukligen hafwa för-
mant, att alle the som någre [illegible] och
hwar dagh sigh kunne hafwe, att the icke skole
fördrijfwe dem medh sigh dijtifrån att föra, uthan
dem ifrån sigh skillie, och Rijkens tilställe, såsom
och att the intet otilbörligit sigh förtaghe, Effter thett
mit breff förbudh, der medh Fredz Contracten
kunne förbrutten blifwin, uthan sigh aldeles hafwa
[illegible] sigh sielffz tilgörande, och the
skole wara förwarnadt, att hwar kunna [illegible]

skall hwar om en någon rättst och ransakningh hollas
och sedhen medh tilbörligit straff [illegible] tilbörligit
underwijst [illegible] och Eders [illegible] Datum
Nöteborgh slott den 8 Martij 1617

Carll Gyllenhielm

8. III. 1617

262

Wälborne Hålfherrar Greffwe Jacob Delagardie, käre frände, broder och hiärteligh
godhe wen, Nästh mijn wälwilligh och broderligh helsen, samt myken wäll..
mågendes önskningh, medh gudh Almechtigh tilförenne. Kan ingh M: K: B: [illegible]
broderligen icke förhålle, att ingh M: K: B:s skriffwelse dem 7 huius mensis,
Ladoga daterit, medh Anders Munck bekommit haffwer, sammaledes, hwad..
leder salunne till desse beswäringen [illegible] förnämbd skeer: Och nu M:
K: B: icke twifler [illegible] migh om alle saker så well lage och beställe, effter som
ingh kan beskrifwa, att der macht ligger ogå, och M: K: B: skall der medh wäll
wara tillfredz, till dess gudh hielper oss sedan, huilketh ingh förhoppas snart at
skee kunna, och medh M: K: B: i Narffwen komme till tals, dhå ingh sammaledes M:
K: B: sigh begiffwandes warder: Hwadh den fördelningen medh krigzfolkett
belangar, så skall thet och effter M: K: B:s begären efterkommit bliffwa, Men
allernäst nu medh Brunnzers soldater, som ingen ahnförer eller befälman
haffwa, effter han sielf nu till Finlandh, samt Fredrich till Nötburgh, förreest,
och hans Leutenampt nu här i desse dagar dödeligen afgången, hwarföre måste
ingh Niels Boijes Leutenampt öffwer dem förordne, och till den orten M: K: B:
begärer dem beskiedt, till dess M: K: B: tänker sielff först Leuten lathe till..
skicka, att han sigh till sijne soldater medh det första begiffwer. Lodierne
belangande skall och effter M: K: B:s skriffwelse efterkommit bliffwa: Och
effter han haffwer samma kraft fullt och penningar till krigzfolkzens lönninger
sedan M: K: B:s förbudh [illegible] ahnkom, att allenest the Brunnzers
soldather nu af Erick Tolck contenterede bliffwa, Men till the andra haffwer
Öffwerste Leutenampten Cornell Ryborgh några hundrede Rubblar förstreckt
[illegible] penningar ingh der [illegible] haffwer: derföre ingh att the
Penningar som Anders Samuelsson sigh medh sigh hafft måste honom tilstelle,
och the öfwrige [illegible] till en nödhtarfftigh behålla, [illegible] att [illegible]
till näste lönningen oss [illegible] måste, der medh krigzfolkett kunne
[illegible] bliffwa. Hwadh [illegible] eller [illegible] och
befästningen [illegible] ingh gärna, [illegible]
bliffwa: Befalandes M: K: B: medh alle the herren Gudh [illegible]
till all wälmågo broderligen. Af Nougårdh then 8 Martij A° 1617:

Hwad Lodierna anlangar
haffwer jagh sedan låtit effter
ransaka, [illegible]
Ryske Lodier, hwarken segel
eller någon tillbehör ther till
[illegible]
[illegible] hwarföre [illegible]
[illegible]
[illegible] Brittannische
[illegible] Ryske Commissarierna [illegible]
[illegible]
[illegible] bliffwa
A Dieu soyez Monsieur bien humblement recommandé

Min k. Broders tienst=
willige fründe allteith
Karl Karlsson
Gyllenhielm

Konungz M:tz till Swerige, Min allernådigste Konungz och
Herres, Så och Sweriges Rijkes, Höghbetrodd Man, Rådh
och General Fältherre, Dem Wälborne Herren, Her Jacob
Delagardie Greffwe till Läckö, Frijherre till Eckholmen,
Herre till Kolck och Runsö, Mijn K: fründe, broder och
synnerligh godhe wän, dete broderligen och welwilligen.

8 III, 17

4. Juni 1617.

Wohlgeborner Edler Graff, insonders großgünstiger lieber
Vetter und vertrauter brüderlicher lieber freundt. Dem
lieben Vettern und brudern verhalte Ich nicht, dass nach schließung
der ersten brieff, mir noch etzliche Reussische schreiben aus Stut-
garten zukommen, von welchen ich dem lieben brudern die
Copii derselben uf Reussisch, und die antwortt darauf
auf Teutzsch, habe wegen kürtze der zeit, weils ich bei ~~[illegible]~~
landtwaisen, und die revision nit vermag, nichts wolle nicht
alles auf Teutzsch aus den Reussischen schreiben setzen können.
Sonsten bitte den lieben Vettern und brudern, nochmahlig
alß in vorigen meinem schreiben Er wolle mein großgünstiger
Promotor sein, dass ich uf mein begehren bey Zeigern meiner
abgefertigten schreiben Ihrer [illegible] Mayt. möchte gnedigste
resolution bekommen, auch mit meinem Herrn Brudern dem
Herrn Reichs Cantzler reden, damit meine sachen möchten befördert
werden. Ich habe zwar in meinem schreiben an den Herrn
Reichscantzler dieser sachen halben nichts gedacht ~~sondern mir an den lieben brudern seinen schreiben~~ + Bitte derohalben
gantz dienst brüderlich, meiner in besten zugedencken, dan weiß ich
doch wohl gewiß, dass diese sachen durch gesuchtes Herrn Reichs
Cantzlers expedition nichts vernichtet werden.

+ sondern auch bei mir selber, dass ich mit dem lieben brudern mündtlich geredet

Ferner verhalte ich auch ~~nicht~~ den lieben Vettern und brudern, dass
wegen der gewesenen Laborntmeister zu Ungarten, Reinholt
Dieben mit Eintausendt und 62 daler verhafftet. Nun habe
ich Ihrer [illegible] desfalls wegen contentiret, die sein nun
[illegible] seines vergeben nach, etwan bey der Kaufern oder sonsten
bey einem oder dem andern zu fordern haben, und die zah-
lung erlangen würde. Bitte ich gantz brüderlichen, der
liebe Vetter wolle seinem Regimentschreiber befohlen
dass er solche bewt, bey Wechsels vorbehalten, und mir
zu stellen.

Von der [illegible] ist alhier nichts newes, weiß also dem Lieben Vettern nichts mehr zu schreiben, sondern bin ihr zu ahngenehmen brüderliche[n] diensten alzeit willig und [illegible] Ihr hiemit Göttlicher Allmacht treulich und befehlende. Geben [illegible] den 4 Junij Ao 1617

[illegible]

Je vous supplie Monsieur de m'excuser que je vous importune avec mes affaires privées, la ou vous estés assez chargé des publiques, neantmoins je m'asseure de vostre humanité naturelle, & debonnaire promesse que m'aves faict. touchant le messager que je vous envoye avec ces lettres, combien qu'il semble avoir des mouches en teste quelque fois, neantmoins je vous supplie de le vouloir avoir pour recommandé, si en quelque chose il desirera & demandera vostre patrocination & grace a quelque avancement ou meilleure condition; cependant aussy je luy ay donné charge de la sollicitation des mes affaires aupres de vous Monsieur, pour m'en rapporter reponse. vous priant bien humblement de perseverer envers moy en la mesme affection que je demourerai a tout jamais

Monsieur

Vostre bien humble Cousin
& frere pour vous servir
loyalement de tout mon coeur.

Carl Carlston
Gÿldenhielm

celuy qui avoit les mouches en teste, puisapres a faict sortir le fol tout entierement, pourquoy luy ay donné son congé, & envoye le jeune Duber, vous suppliant Monsieur de m'excuser que vous ay voulu recomender auparavant un tel homme inconstant & leger, comme je l'ay despuis trouvé.

Königl: Maytt: zu Schweden, meines gnädigsten Königs
und Herrn Hochbetrauter, may verordneter Reichs Rath
und general Feldherr, Dem wohlgebornen und Edlen
Herrn, Jacob de la Gardie, Grafen zu Leckö, Freyherrn
zu Eckholm, Herrn zu Kolk, Runö und Hapsall etc.
Meinem insonders grossgünstigen lieben Vettern und
vertrauten Bruder / Dienstlicher [illegible]

4. Jan: 17

17. Juni 1617.

Wälborne herre Grefwe Jacob. Käre Broder och tillförlåtlige
godhe wenn, Näst all andeligh och lekammeligh wälfärdh
lyckönskan, sampt hwadh mera godt i min förmögenhet wara
kan medh all Broderwilligh tiensts tillbudh, och flitigh broder-
ligh tacksäyelse för all broderligh godh benägenhet och myket
migh godt bewijst, thet jagh såsom willigh, och plichtigh wara
skall att förtiena och förskylla; intet twifflandes att min käre
Broder och frände, så här efter som här till, uthi sama bro-
derlige affection, icke allenast emot migh uthan alla mina, ständige
wardet continuera, och emot alla missgynnare som uppenbarar
kunde, eller och hemligen sina effectus låtha skyna, swara migh
alltidh en godh försware, och understundom broderligen wetta
låtha hwru beskaffelige the till hoffwa blifwer upptagne, eller
af androm förstådt, hwadh jagh antingen här till, uthi H. K. Mtts
min Nådigste herre Konungz tienst wälmeent giordt haffwer
eller här efter sigh af migh hända kunde till att göra, ty jagh
weet migh non omnibus placere posse, och efter jagh weet att höga
öfwerheten gönom andres ögon och öron myket see och höra moste,
kan lätteligen hända sigh att en tokn förekommer, ther ~~f~~
samningen blifwer förmörkadh, och medh annan färga öfwer-
strucken, hwarföre Patrocinio talis & tanti amici, fratrisq(ue) unius
forbundt meeum experti beneuolentia, mihi absenti opus est, och befaller
migh förthenskuld alldeles, uthan någon annans beforderingh och
tillflycht, uthi min K. Brs förtrogna broderlige godhe willia.
Doch medhan jagh weet, att för H. K. Mtt, Rikz Canslern
herr Axel Oxenstierna, och Johan Skytt myket förmå, och
gönom theras händer mångha och mesta beforderingar passera
moste, beder jagh min K. Broder och, att såsom jagh alltid för till
theras godha willia och wenskap haffwer sport, han wille
medh läglig discours underlicken, them ther uthi stadhfästa
och wenskapen oss emillan widh macht hålla, så att när
jagh under tiden nådhgar skriffteligen tillkomma giffwa någras
försummelse, oachtsamhet och otrogenhet, sådant måtte uthi bästa
måtto förstådt, och icke theras smicklande ordh och undskyllan mera
gälla, än som min samfärdiga skriffwelse, them alla manna
taal och klagan, medh sielffwa handlige wärcken stadhfäster.
Min käre Broder ähr sielff witterligit, att jagh uthi Narff-
förr min käre Broders affresa, hade till 500 tunnor Spann-
mål förstreckt krigsfolcken†, förthen skill, och thet jagh

†ther jagh för
hwar tunna strax
reda penningar
then tidhen 4½ Dal.
gärna hade bekommit.

ähr sedan aff Rikz Canceleren, Gubernatoren j Reffle, och Adam Schrafferr Spannemål som ifrån Reffle komm, haffuer vptagitt, hwilket jagh moste betala; Ther till så kostar min egen förtäring myket, som går mest på min egen pung eller credit. Nu hade wäl h. K. Mtt Nådigst förordnatt att S. Caspar Hindrichsson ifrån Åbo en ansehnligh Summa Spannemål hijt försickia skulle, och jagh förmodadt ther aff 500. tunnor igen till betalning, hwilka jagh hade loffuat att leffuerera min kåre Broder vthi Nyen, effter thet Kiöp som oss emillan giordt war; Menn ifrån Åbo till Narffuen, medh thet som på Stålnecker först ifrån Helsingfors ankom, ähr icke wäl 6. eller 800. tunnor Spannemål ankommitt, ther aff, näst Knechternar månadzkost, ähr nogott betaalt som längst hade warit vpborgadt. Menn ifrån Finlandh aff Cammereraren Hans Hindrichsson, oansedt min flitige Skriffuelse, haffuer ock hwarken jagh min betalning eller till Narffuen mera Spannemål bekommit, oansedt i Finlandh vthi Siöstäderna Spannemål nogh tillförtt ähr, hwarföre mann icke heller fullkombligh Garnison hijt förordna kann effter h. K. Mtt förordning, och kan förthenskull inthet synnerligit förtagas medh arbete till befästningarnar förbättring vthan åhrsens skönaste tidh, går fåfängt sin koos, och framemot höstten, såsom gemenligen sker pläger, skall then Proviant först hijt öffuersendas, så att en godh deel ther aff, then Sugh bärre på Siöbottnen moste bliffua liggiandes, och krigzfolcket sedan winteren öffuer, aff hunger och kiöldh förderffuas. Om jagh nu sådana handlingar vthi mina skriffuelser beklagar, och beskyller them som ther till wållandes ähre, kann mann migh ju icke förtänckia; Personerna haffua icke giordt migh hwarken ondt eller godt, vndantagandes att jagh såsom en ledemot medh hela menigheten lyder, och kan förthenskull, för min privat person them icke beskylla; och haffuer (migh så Gudh hielpe) till ingen någen affwundh eller hatt. Menn thet gör migh ondt, att her i Landh moste deela så stoor egen Nytto, medh sådana beskoning och practiker, att icke wäl mögeligen ähr, dierffuas ther nämpna Biufferij, som wäl måtte nämpnas förräderij. Doch jagh kann alle wäl lijda, then höge öffuerheten seer medh igönom fingeren, till en tijdh hoppas jagh. Thenna discours haffuer jagh nogot för long giordt, och min K. Br. ther medh öffuer tillbörligh beswärat, förmodandes lijkawäl att migh sådant till godho hålles, och en otidigh på minnelse doch icke skadha kan, som thet wäl meent ähr. Så beder jagh doch min kåre Broder, medhan han som jagh förhoppas, ännu i Finlandh stadder ähr, att han wille Cammereraren ther till hålla, thet förbenemnde 500. tunnor Rogh, måtte migh leffuereras frachtfrij och skadafrij vthi Nyen medh alldraförsta, så framt min K. Broder sielff then wille behålla kunna, effter wärch giordt affslagh för samma Kiöp, ty eliest begärar jagh icke Spannemålen till min skada, vthan will vnderdånigst eliest förmoda aff h. K. Mtt min betalning, medhan jagh nu både förthen som ähr försträcktt, och på mitt egedt Compagnij widh pass 4000. daler förmenar haffua till att fordra. Doch förmodar att h. K. Mtt warder Nådigst sigh behaga låtha, om jagh här nogot som falla kan, till betalning vptager, ändoch thet ringe ähr här förmodandes, medhan Rogen swåra swagh allestedes wist står, therföre migh wäl bäst wore, om min kåre broder kunde migh ifrån Finlandh, eller ifrån ~~Finland~~ Swerige, nogen betalning vthskicka, medh thet snaraste, på thet jagh min credit wijdh macht hålla måtte. Thessligest, medhan ringe ähr vthsädh her bönderna, och thet samma ännu icke synnerligh lijkneß till stoor vpbördh gifftas, wore godt att medh Sommarwägen hijt sändes hwadh Proviant som hijt förordnadt ähr. Så snart remissionen ähr skedt will jagh vnderdånigst h. K. Mtt tillkenna giffua, hwadh som här förmodes kan till vpbördh. Jagh hade för några dagar sedan medh Reinholdh Duder skreffuit min K. Broder till, om mina privat saker, och beder min K. Br. håller min dristigheet till godho i then måtton, såsom offta eliest, och försäker migh i medler tijdh till min K. Broder then bästa, och en broderligh swar när nogot ther om warder bestälte. Hår medh jagh min kåre broder samptt all hans kåre wänner till all önskeligh lycka och wälfärdh, vnder Gudz Nådige beskydd och beskärm troligen och broderligen befaller, tiensttligen begärandes han wille alla godha wänner som her kunna ähre, synnerligen min K. B. herr Johan de la Gardie, och hans kåre hußfru Syster fru Karin, medh myket godt och min broderlige tienst hälsa. Datum Coporie, Junij 17. Anno 1617.

Jagh kan min kåre Broder icke förhålla, att här widh Coporie wäl behöffdes en annan Ståthållare, then h. K. Mtt Nådigst synes ther till förordna, ty ändoch thenna kan wara en godt mann, så haffuer min K. Broder doch sielff wäl förnummitt, huru ther om ähr, then Ryske Ståthållaren Wasilio Duger som nu wegen icke håller ther till, migh synes att Fedromund Mörner Michael Clementsoff skulle tienligare wara, om jagh ellieft måtte honom ther till förordna, ty then andra ähr för myket egen nyttigh.

Min K. Brs tienstwillige
frände och trogna broder
alltidh.

Carl Carlsson
Gyllenhielm

17. Jan 17.

Kon: Maij:tts till Swerige, Min allernådigste Konungz och herres högtbetrodde Mann, Rijkz Rådh och General Fältherre, Wälborne Edle herre, Herr Jacob De la Gardie, Greffue till Leckö, Friherre till Eckholm, herre till Runsiö, Kolka och Kijdh etc. Min kääre fründe, Broder och Synnerlige tillförlåtelige godhe wänn,

Deras broderwenn-ligen

17. Juni 1617.

Wolgeborner lieber Bruder. Denselben seindt meine willige dienste
mit wündtschung aller zeitlichen wolfahrt bey Gott dem allmechtigen
iederzeit zuvor, insonders günstiger lieber Vetter und Bruder. Dem
lieben brüdern verhalte ich nicht, wass massen die Rüssen bey [illegible]
7 von unsern überläuffern widerumb anhero gesendet, 2 seindt von Hans
Jörgen wegk gelauffen, 1 von Capiten [illegible] Compagni, und seine
so vor der Zeit under dess lieben brüdern Leib fahne geritten, [illegible] diss
aber seindt vorgangen im scharmützell, so sie mit den Kosaken gehalten
geschlagen, einer ist aber beschädiget, welcher nach genesung auch sol eben
geschickt werden. Ich habe wegen der andern überläuffern, so nemlichen
des lieben brüders Compagni alhier zu [illegible] wegk gelauffen,
auch geschrieben, hoffe das sie auch balde von ihnen sollen ausgeandt-
wortet werden.

Weiter wegen der Rüssischen schreiben so Herr Daniel bisshero mit
mir gewechselt, habe ich dem lieben brüdern wie auch dem Herrn Secre-
tario Adamus [illegible] jungsten der von bey meinem abgefer-
tigten Reinholdt [illegible] Abschrift und kurtzen Extract der beandt-
wortung auf alle punkten zugeschrieben, hoffe der liebe bruder werde
numehr solch mein schreiben entfangen haben.

Ferner verhalte ich auch dem lieben brüdern nicht, das massen die Plesch-
kauer sich widerumb eines newen understanden, und einen von ihren
beschuldigten, wie sie ihn nennen, mit beisein [illegible] [illegible] Kasten
nach Rüssland abgefertiget, und nicht allein von den bauern [illegible] landt [illegible]
[illegible] und geordet, sondern auch in der Vestung von den bürgern und
einwohnern, der fürsten und andern Kabalen wagen, [illegible] be-
geret. Dar zu haben sie in ihren schreiben, der ewigen frieden vertragk
zuwider gegen sich des worts oblatatila gebrauchet. Auch haben sie [illegible]
von unseren [illegible] [illegible] in der Plesskau alle ihr güter
abgenommen, und sie mit kindern [illegible] zur pforten hinauss ge-
wiesen, vorgebende es wehre ihnen von ihrem Grossfürsten verbotten,
das die [illegible] nach der Plesskau zu handlen nicht frey stehen
solten. die [illegible] bürger aber berichten, das es viel mehr dannenhero
geschehen, dass sie under ihre jurisdiction zu ergeben nicht haben
einwilligen wollen. Ich habe aber widerumb [illegible] stellen, und sie
durch die Stadthalter beantwortet, und ihnen ihr [illegible] vor-
nehmen, [illegible] [illegible] enthalten, und ihrem Grossfürsten

Diesselb, nicht anders als ein friedens vertragk beschlossen, gebrauchen
gemacht, bey zukommen geben lassen, Auch als Aust Daniell gescheiten
dass er ihnen oberlegen, dass sie künfftigk nicht solches zuthun, kunnen
schrancken alberey wieder vertragk kut unterstehen sollen. Habe aber
gleichwoll von den Plesskowitern alhie zu Jvanogorod wiederumb
zween Loddigen mit gut, biss zu austragk der sachen anhalten lassen,
under dessen haben die Plesskowiter bey den gefangenen wiederumb
etzlich anhero geschickt, wie die eingelegte Rollen ausweiset, Ich
berichten aber die anhero gekommenen, dass ihrer noch viel derselbigen
alten gefangenen sein, eintheils haben sie nach der Muscaw ge-
schickt, meistheils aber seindt gar zu Mönnichklostern worden, und
haben sich umbtauffen lassen,

Nachdem ich auch zu besonder befoderung der Kauffhandlung, welche itzo
alhier verrichtet wirdt, nicht wenig dess Landes gelegenheit zu erfor-
schen und zu erkundigen hereinnen gezogen, Ist mir ein schreiben
von Aust Daniell und seinem Adjuncten zu handen kommen,
begreifft nicht sonderlich in sich, ohne dass die uberzogenen Leute
und Bauerschaft begehren, dass ihnen dass alhie ausgefurte getreidich
wieder einzufuhren gestattet werden, Ich habe aber ihnen zur antwordt
geben, [illegible] ihnen selber vergönnet, Meiste es ist unser stifft
gleichwoll also gehalten, und [illegible] dass einreige zu Jvangorod
Ladigan, Narva und Bergkau ausgefurte getreidich einzufuhren
zugelassen werden. Habe sie aber dieser sachen halben an
die verordneten Commissarien gewiesen, bey welchen sie dieselben
schlichten können. Die andern sachen warumb sie schreiben, ist
Lumpereij, und fast nicht werth, dass man alhier dess Papier
damit beschmieren, und die Zeit ein schreiben damit zu bringen. Was
dieser bote so den brief gebracht vor zeitung bey sich, wirdt der
liebe bruder auss beygefugter Translation Copey, zuersehen haben,
Ich verhalte auch den lieben bruder aber dieses nicht, dass man von
denselben Compagnien Reutern, davon wir nicht kommen, also dass
in alles mehr nicht als 10 oder 12 Pferde uberblieben, sondern alle
wegen des grossen hungers so sie gelitten, umbgefallen, und
sindt also die Reuter mehr diesem Lande zu mercklichen beschwer
als nutzen und frommen gewesen, Derowegen unumbgänglichen
ich dieselben nicht erhalten, sich zu des lieben bruders dienst begeben,

musstern und beurlauben, von welchen sie sich wiederumb weiters erhalten
und dessen befoderung gebrauchen können, Hoffe der liebe bruder
werde damit zufrieden sein, Ich habe auch ihnen ebenmesig an gelde
viel in vorrath gemacht, damit sie biss in Liefland zur Zehrung gehabt
und reichen lassen, Allermassen der ihr Kauffhall ausweisen wirdt.
Damit aber dieses landt nicht gar ohn Reuterey gelassen werde, Bitte
ich den lieben bruder dienstlichen, er wolle dessendwegen die alle
Martens zu schicken thun, wie woll ich ihm allbereit vor der Zeit
freundlich geschrieben, dass er seine Reuter, wan er zum aufzuge be-
gehrt, in bereitschafft halten, Wie woll ich lieber, dass der eine
andere Rittmeister zu dieser Compagnij verordnet werden würde,
möchte wie ich höre und vernehme er sehr unbescheiden und ein
Trunckenbold sein soll, Jedoch stelle ich dieses in des lieben bruders
gefallen. An Zeitung ist itzo nichts neues. Thue hiemit den lieben
bruder, dem ich zu angenehmen dienste alzeit willig, Göttlicher
Allmacht treulich und wohl befohlen, Datum Caporien den 17 Aprilis
Ao 1617

D. L. B. D.
D. W.

Carl Carlsson von
Gyllenhielm

17. Juni 17

Königl: Mayt: zu Schweden, meines gnedigsten Königs und Herrn
Hochbestaltem Mar, Verordnetem Reichs Rath und General Feldherrn,
Dem Wollgebornen und Edlen Herrn Herrn Jacob de la Gardie, Gra-
ven zu Leckö, Freyherrn zu Eckholm, Herrn zu Kolck, Hapsal und
Rödeyse. Meinem insbesonders günstigen Lieben Vetteren
und Brudern freundlich Zuhanden

26. Sept. 1617

Wolgeborner Edler Graff, Insonders günstiger geliebter
und freundlicher lieber bruder, Negst entbietung meiner in
berreitwilligen dinste und wunschung aller heilwertigen
bey Gott dem Almechtigen, berichte ich dem lieben bruder
dinstlichen nicht, Dass ich zwar gehofft, Es würden Ihr [illegible]
Mein gnädigster Königk und Herr, zur wiederzahlung meiner
der Krohn gemachten schulden, etzlicher massen anwendung ge-
haben, aber ich vernehme dass noch der zeit nichts erfolget, sondern
meiner gantz vergessen wirdt, Derowegen ich zeigern dieses
Christian abermahls abfertigen müssen, Dass er meinet halben
vergnug thu, Ob vielleicht nach vollendetem Reichstage und Krönung
etwass fruchtbarliches erfolgen möchte, Wie dem doch allem sol ich
nichts erlangen würde, Ist kein ander mittell, Alss dass meine
güttere ich verarrendiren, und darauff ein summa gelder aufnehmen,
Wan ich alss dan nichts mehr zu [illegible], magk Gott und die
welt [illegible], Wie ich dan H. Philip Schrödingk solche pro arrento
angeboten, Auch zeigern, und meinem vogt Olaf [illegible], Instruction
und Vollmacht gegeben, mit Ihm Schrödinger desswegen zu accordiren,
Gelanget derowegen an den lieben bruder Mein freundlich
bitten, Er wolle gedachten Meinen abgefertigten in einem und
dem andern beyräthig sein, damit der accordt seinen fortgangk
gewinne, und ich angeregte summa gelder erlange, [illegible] weiss
ich in Wahrheit nicht wie ich meine creditores alhier contentiren
kan,
Anlangend die [illegible], So der liebe bruder, Ich, so wohl andern
guten Leute, zu [illegible] aus der Krohn verehret, Ist solche [illegible]
det, und wohl überkommen, Auch habe des lieben bruders und
Mein Wappen ich darauff stechen lassen, Welche ich [illegible]
haben wollen, mögen dass geldt spendiren,
Es haben auch Ihr. Kö. Mayt. mich vergangener gnädigst zu schreiben,
Dass sie mich [illegible] mit Instruction, [illegible] meinem
gubernament alhie zu richten, [illegible] Also bitte
ich gleichwohl der liebe bruder, wolle seinen anregung thun,

damit es nit [illegible] gerichtet werde, und nicht solche [illegible]
gut ubergeschickt werde.

Sonsten verhalte ich dem lieben bruder nicht, wie dass die
Reuter Werbegelt geschickt werden, und der Kauff wegen der
2000 [illegible] Pferde nicht halten wollen, Ich habe aber ahn Herrn
Erich Mellern geschrieben, und ihme ernstlich auferlegt, dass
er keinen Pferden [illegible] hinauf gestatten wolle, biss der
lieben bruders Pferde [illegible], so will ich auch von hier nichts ausgestatten;

(wie sie sagen) Ich habe auch öffters den lieben bruder zu erkennen geben, wie dass
die Reuter sich oftmahls beschweret, uber etzliche Freyherrn, welche
ihnen ihr glocken, stücke und andere sachen, nach geschlossenem
friedens vertrage [illegible] hinwegk geführet haben sollen,
Alss Erich Andressen, Tolck, [illegible] und andere mehr, wie
ihre schreiben werden ausweisen, dass dieselben möchten zur
stelle gebracht werden, und dieselben wiederumb [illegible]
Als gelanget gleichwohl mein freundtlich bitten, Er wolle bey
höchst gedacht Ihr Kay. Ma. anhalten, dass alle den [illegible]
den ihnen beschuldigten Freyherrn auferlegt, und ahn befehlen
würde, damit sie [illegible] zu stelle sich begeben, und dass nicht
[illegible] andere committiret werden, die sachen zu handlen,
scheiden, damit man also die [illegible]
[illegible] werden möchte.

Bitte auch freundlich gantz dienstlichen, der liebe bruder wolle
andere meiner [illegible] sachen [illegible] und befehle [illegible]
helffen, damit ich gute Resolution erlangen möge, Wie ich
dan des lieben bruders vorgangen [illegible] zugeschrieben,
auch Zeiger solche [illegible] auf seiner Memorial [illegible]
hatt.

Den finnischen Knechte wolle der liebe bruder auch mit [illegible]
weil dieselben sehr nackendt und bloss[x] und ihnen unmüglich, dass
sie können die Wacht versehen, wo ferne sie nicht etwas Kleider
und geldt bekommen, Zu dehm so gehen sie den Reutern auch
zu hohe und stoltz, [illegible] sie fast nicht ihre [illegible] bedecken

x auf allen [illegible]ger

kommen, und würde Ihr. Kay. Mayst. ein grossen respect, [illegible]
wan dieselben wiederumb ubergeliefert würde, dass die [illegible]
bestellten in der guarnisonen liegen, so [illegible] und
frei, [illegible] auch dieser halbs den lieben bruder, dass [illegible]
bey thun, und [illegible], damit etwas Commiss und geldt
hergeschafft werde.

Thue in einen und den andern den lieben bruder [illegible]
bester weiss befehlen, [illegible] auch derselben [illegible]
[illegible] Die und bleibe demselben zu angenehmen
brüderlichen diensten allzeit willig und geflissen, und thue den
lieben bruder [illegible] allmacht [illegible] [illegible]
[illegible] den 26 Septembr Ao 1617.

Monsieur, je vous supplie d'estre par moy & ma chaire femme
bien humblement salué, & que de nostre part vueillez prendre la peine
de saluer touts vos bons amis & amies, particulierement faire nos recom-
mendations a celle que vous recognoissez la plus agreable de Dames
ceste petite Diane, & enuers icelle m'excuser & deliurer du subçon
qu'elle auoit conceu de moy, comme vous mesme cognoissez mon innocence
en cela; Et en me rescriuant, vous supplie Monsieur, de m'aduer-
tir vn peu, comment se passent vos amours. J'ay donné charge a mon
Messager de communiquer auec vous Monsieur, touchant quelques
affaires contre ceux de Dantzick pour vne grande somme d'argent
vous priant bien humblement de l'assister selon que cognoistrez
en faire besoing, & que l'affaire soit tenu cachet, affin que
les marchants n'en ayent cognoissance. Pardonnez moy Monsieur
l'importunité des mes lettres pour si petites affaires priuées,
Priant Dieu, qu'il vous maintienne en longue & heureuse vie,
je demoureray

Monsieur

Vostre bien humble Cousin
loyal frere & seruiteur
tousiours.

Carl Carlss[on] [illegible]

Weiln auch der finnische Knechte Hauptman
welches Compagni zu [illegible] liegt, Erich Thomasson
resigniret, und von der Capitanschafft abgetreten,
und zum [illegible] [illegible] Landtsman [illegible]
worden, Alsie aber [illegible] langen Ihr. K. M.
lange Zeit gedienet, auch ein gut [illegible] Soldat
und wol werth, dass er befordert werde, Als
bitte ich seinet wegen, der liebe bruder wolle ihn
befordern, damit Er solche Compagni wiederumb
erlangen, wie den Zeiger bey dem lieben bruder des
wegen ansuchung thun wirdt.

26. Jn + 17

Königl: Mayst: zu Schweden, meines allergnädigsten Königs
und Herrn hochbetrauten Maj. verordneten Reichsrath und
general Feldherrn, Dem Wohlgebornen und Edlen Herrn
Herrn Jacob De la Gardie, Graffen zu Leckö, Freyherrn
zu Eckholm, Herrn zu Kolck, Runö und Habsal, Meinem
insonders günstigen geliebten Vettern und brüderlichen
guten freunde, Dienstlichen Zuhanden

10. Oct. 1617.

Wälborne Herre Greff Jacob, Käre Broder och Synnerlige
tillförlåthne godha wänn. Näst all wälfärdh lyckönskan
och broderwilligh tienst tillbudh, sampt mijken tacksäyelse
för broderliga bewijsta wälgärningar, them jagh tick
att förskylla medh allt godt, redhebogen stadigt wara skall,
Kan min Käre Broder jagh för medh broderligen icke för-
hålla, att ändoch jagh nyligen medh Caspero till min
vthskickadt, haffwer så wäl H. K. M:t min Nådigste Herre,
såsom min K. Br: sampt Rijkz Cantzleren och Herr Hindrich
Horn tillskriffwit, hwilka breff jagh förhoppar medh
Gudz hielp, nu allareda wäl wara framkompna; Doch
ändoch jagh på then tidh om Farensbachz förräderlige
handlingar intet hafft förmält, förmenandes thet wara
förflugna tidender aff någon vppdichtadh, medhan the icke
för her migh continuerade; så förnimmer jagh doch nu
vthi wissa sanningh, att Herr Gabriels Gubernatorens öffuer
Lifflandh migh tillskickade kundskapper, att wårt samtaal
om förde Woldemar Farensbach i wååras, är skij
wordhen en sann Divinatio worden, Nembligen att hans
bedreff icke annars än som hans faders warit haffuer,
till att åter igen saman hissa Polackarna medh the Swenska,
och äre sammeligen allenast sub umbra, medh Konungens i Po-
landh och Jesuiternas practiker, thet han haffr warit
pro forma Dilkugen giordt, till att vthrätta någodh merk-
ligare och wichtigare, än som Gudhi skee loff haffuer kunnat
för honom angå. Menn han fara nu sin wägh, och be-
kommer doch wäl ändteligen sin lön; Gudhi ware loff
att Stiernschiöldh äre kommen gare wäl ankommen, och
Personen ännu wäl behållidh, såsom jagh icke tweiflar
att j förr än som iagh, till Swerige kundskap ther om
längesedan äre bekomne. Hwadh nu widare anlangar
these Polische handlingar, så är wist att Ständerna
i Pohlen, äre medh Farensbachz bedriffter icke till friedz,
Och the gärna hade seedt, att Stillståndet hade conti-
nuerat och blifuit stadhfäst och förlängdt, Menn Ko-
nungen haffuer aldrigh gärna ther vthi samtyckt, icke
håller förstnämbde thet freddo, thet jagh wist migh haffa

förnummit, då jagh ändå therav fuller war. Thå
haffuer jagh och aff trogna män ifrån Deryt thet förnu-
ftigt, att om H. K. M:tt wår nådigste Herre Konungh
wille medh Polniske och Littowiske Ständerna, therav
Konung uthesluthande, Stillestånd eller fridh göra, så att
aff ingen ther bäggesidor Konungerijkes gränther, emot then
andra någoth fiendtligit skulle företagas, skulle
Ständerna thet icke ondt tycka göra, och ther H. K. M:tt wår
Nådigste Herre, icke wille sin Konungzlige Authoritet
sättia emot therav; att om bäggesidor Senatorer sinemillan
medh Konungarnas samtyckie eller conniuentia, thet
giorde, och på en Rijkzdagh aff menige Ständer bleffue
confirmeradh, skulle thet wäl obrächligen hållas;
Men therav Konungh i Polandh kunde the icke twinga
att affsäija och lätha falla then rätt som han pretenderadhe till
Swerige Crona, icke heller förbinda eller förhindra honom
att försökia sin lycka och macht på andra wägar, som therav
Landh och gränther icke skadeligit wore, allenast nähr the
honom icke medh penningar och sin Nations folk, någoth
bistånd giordhe. På sådana berättelse och Discours aff
Derptiske Borgare för migh, haffuer jagh swarat, att
om någon migh ifrån Polniske sidon ansehende man, uthi
sådana mening skrifftligen worde besökia, wille jagh
underdånigst ther om H. K. M:tt giffua tillkänna, förmo-
dandes ther på the swar, som kunde bägge parter nyttige
och behagelige wara. Jagh haffuer och frågat, om några
fullmächtige wore för handen, till att handla och sluta om
någoth stillestånd. Så säija the, att Bartholomeus Wasinsky
och Plauenbergh, haffua aff Chotkiewitz breff och stillestånd
att förföra gräntherna på thenna sort medh Qwarter och stilla-
stånd, thet åtminstone wetta the ännu aff ingen. Man hade i Sommar
sagdt Chotkiewitz wara dödh, så haffuer han wäl warit
illa siuk, men nu ähr han medh then unga Prinssen
dragen in i Rysslandh, och säger man förwist, att
Polackarna haffua giordt fridh eller stillestånd medh
Turcken; och att ifrån Moscow aff the förnämbste några,
doch hemligen, breff och budh emot Prinssen och Polackarna
skall sendt wara, them att foort skynda; thetta berätta
the Derptiske. Och om thet samma haffr jagh kundskap uthur
Muscow, genom en Rysk köpman som ther och i Nougården
handlar, och nyligen ifrån Nougården hijt öffuer skriffte
migh haffuer, såsom thenna efterföliande uthur hans
zifrer eller Characterer uthtålkadt ähr: Die vornehmsten
Reussen oder Moscowiter haben grosse Zuneigung zu
den Polen, welche die festungh Drogobuß belagert
haben, und es ist zu besorgen, dass sie diesen Herbst
unter die Moscow rücken werden, denn von Nieden
(dis wort versteht sich von den Moscowiten so den Strohm
niederwerts, von der Moscow hinab wohnen) offenbahr
geredet wirt, dass einer perlamenter zu besorgen. Er
ist hier zu Nougarden, sangesagen, häuser im Schloss
zu bawen. Es sind auch auff der Vgra, etliche tausend
Cosacken, wollen nicht auffziehen sie haben denn geldt
bekomen. Es sindt auch 3. Reusen aussgesandt volk
zu samlen, Knes Demiter Pusarsky, Knes Boris Likon
Knes Dimiter Mastrucowitz Zerkasky, war sie ausrichten
werden mag man erfahren. Thetta ähr ifrån Nougården.
Och medh thet samma, haffuer then nyss ankomne Wojwoden på
Nougården, Knes Juan Andreowitz Chauansky migh ganska wän-
ligen tillskreffuit, och till förärings† en timer Sabler sendt medh
en Bajor benämbdh Jacob Laurentiksson Zegurander, att efter jagh
hade tillförende Knes Daniel Storfurstens sendebudh och till-
skreffuit och warnat om Polackarnas anslagh, och therav
stämplingar medh Bajorarnas förräderij uthi Moscou,
thet jagh wille namngiffua, om jagh wiste några för-
rädere uthi Storfurstens hoff, sigh storligen tillbiudandes
all tacksamheet therföre igen. Men jagh weet inga andra
personer wist namngiffua, än som Ryssarna sielffua ifrån
Nougården och Pleskow wetta hemligen tala om, att thet
skall wara Casnstoren Soltikow, then förnämbste ther i landh
såsom jagh i Sommars till Swerige ther om skreff; ifrån Polniske
sidon weet alla man nogh tala ther om, huruledes som Bajorer
och breff uthur Moscow skola kunna Polackarna emot.
Then jagh honom till swar igen haffr giffuit. Aff
Polniske sidon säger och förwist, att för Drogobuß skall
Polackarna haffua slagit 7000. Cosacker Ryskar på
flychtan,†† och Ryssarna sielffua giffua till förstå, att
all Storfurstens macht och krigsfolk till sammans, ähr icke
öffuer 12000. Cosacker. Så att aff alla omständigheter nogh
kan förstås, att i Rysslandh bara illa tillståår. Theruthan
aller jagh min kära Broder icke haffuer welat för-

†Wsachow,

††och att innan Martini skulle Polackarna wela wara för Moscow,

hålla; att kunna sedan H. K. M:tt underdånigst giffua tillkenna, och migh thesslijkest medh allra snarasto återlåtha, hwadh H. K. M:tts nådige willia ähr, både om the Nogorodske eller andra orter i Rysslandh bleffue aff Polackerna trängde, och undsättningh här ifrån begärande; såsom och, om ifrån derhen någen beskedh komo medh begäran om stillestånds wijdare sigh sträckiande, än som effter H. K. M:tts nådige schriffuelse till migh, emillan derasz och här; huru mann sigh ther wthi förhålla skall; thesslijkest om the få Ryttere som jagh på ett nödhfall, effter tidsens lägenheet har haffr antagit, wijdare antingen affdankas, eller hwar vthaff underhållas skole. Förwentandes på thetta, såwäl som then jagh nyligen tillförende om strecksningh haffr, medh första gladh swar. Och befaller här medh min käre Broder sampt alla thet hennes kärt, vthi Gudz nådige beskydd och beskerm. Narua. Octobris 10. Anno 1617.

Min käre Broders
tienstwillige trogna
frände och Broder alltidh.

Carl Carlsson
Gyllenhielm

Konung: Maytt: till Swerige etc. min aller nådigste Konungz och Herres högbetrodde Man, Rijkz rådh och Generall Feltherre: Den Edle och Wälborne Herre Herr Jacob de la Gardie, Frijherre till Läckö, Herre till Ekholmen, Herre till Kolka, Hapsal, Rydha och Runsöö; min K. frende och brodher detta ganska broderliga och wälwilligheet.

Post Scripta

Hwarcken några tidender anlangar, haffuer man ether Ryss-
landh eller Lifflandh, inthet uthan thet gamla.

1\. The Derptiske låtha sigh ännu tykkia, att gerna hålla
frijdh, och haffua ickie weelandh tollfunder 100. Tarwara till
hästh som dijt ware komne, att göra någon infall hijt åt,
uthan Wasinskij som ther Regementett haffr, lätt them
beledsaga igönom Fölinskij, innan uthi Pernowiske
läänet för några dagar sedan. Doch efther att aff landet
kom rijdhe, thett the ware hijt infallna, haffr jagh så
långe läthet en Derbysk Landen hos Nijslott anhålla, at
samningen sporier mätte; och Ståthållaren på Derbt
sigh ytterligen förklarar på sina breff, till migh trefaldi
achtig skreffua om widare stillestånd, thett jagh alla
dagar förmodar.

2\. Ifrån Jochim Berndes haffuer jagh tidender, att ännu
någen irringh emillan bäggie sidor Sanderbud och Brenth
commissarier ähr om Titulen, thett som ickie thess mindre
förhoppar komma fort till Rågången, i medler tidh
emillan bäggie Potentater, om thett andra klaart wara
der. Hwarföre, medhan Oneichtarna som aff Erich Jönsons
fahna ligga på Sarw Schantz, ther Brenth Commissarier-
na kunne till äfwentyrs ankomma, ähr alldeles nakna
haffuer jagh nödhgas så myket kläde förskaffa, att the
mach första kunde bliffua någon stofferade, thess lijkest för-
modar jagh ännu så myket, att hela Erich Jönsons fahna
kann kläde bekomma, medhan ther ähr på samma ort
commissarierna möter ankomma, och ähre swåra nakna.
Dock the andra alla på andra husen, sammaledes
behöffua lijka myket hielp. Men här finnes ingen
rådh mera ther till.

3\. La Chappelle haffuer migh ifrån Reuel tilskreffuit
om förenlagde praktiker, ther om jagh sielffuer breff
nu sender min K. Br. till samma sender. Jagh haffr
H. K. M:tt om thenna intet tillskreffuit, uthan twiflar ehr
att H. K. M:tt aff min K. Br. thett wist kan förmena.
A Dieu soyez. Datum ut in literis.

Hoch Jesu [illegible] [illegible] [illegible]

Ebba Brahe, Grefwinna till
Läcköö, Frijherrinna till Ekholm,
Fruu till Källa, Rydh och
Wrangsta,

[illegible] [illegible] gunstige [illegible]

mill
mill mill
mill mill
mill mill Ebbj
mi
mill

mill mill mill freundliche
Brun
[illegible]

22. Oct. 1617.

Wälborne Grefwe, Käre broder och frende så och tillförseendes synnerlige godhe wän, nest min broderlige helsen och ... kunt wällfärdh lyckönskning, förnimmer jagh min K. br. helsa och sundhet altijdh af hiertadh gerna, Jagh är gudh loff och är nu widh helsa och sundhet, så länge gudh will, han förläne widare hwadh och gott wara kan, bådhe till lijff och siäll. Dernäst betackar jagh min K. brodher ganske broderligen för alle beweyste wällgerningar, willandes medh alt gott tacksamligen ... min K. broder förtiena och förskylla. K. brodher efter thet min br: opwaktare Valentijn Kremer war her stadder at förretta min K. br. werff och ärendher så kundhe jagh icke underlåta, at besöka min K. br. medh denne min skrifwelse, Och ibland annat påminnandes min K. br. at han doch wille till thet beste komma migh ihugh hoos H. Kon. Mtt: Hwarom jagh min K. br. munteligen bedit hafwer och såsom offtast honom tillskrifwit. Ty wisserligen, Deth går nu så till medh migh såsom offta medh een godhwilligan slätt plägher, at när han gör sit beste för sin herres skuldh, hwilket hwar och een göra bör, och förmener eller förwanter deth beste igen, Då låter man stå honom y sticket, såsom nu medh migh skeer. Jagh blifwer dageligen manter af mine Creditorer och hafwer inga penninger at betahla medh, och är nu så stor een stor och obegripelig dyr geldh och skuldh nödh, så at jagh icke weet hwru jagh der uth komma skall. Hoppes gudh at jagh kunde försellia godz gårdh och grundh till at betahla min geldh medh, Jagh wille deth gerna göra, på deth jagh een gångh måtte blifwa then plågan qwitt. K. broder görwäll och komer migh hoos H. Kon. Mtt: til thet beste ihugh at jagh måtte blifwa förskonat, och at H. Kon. Mtt: wille N. Leta be... wäle sigh till al gunst och nådher, deth jagh kunde bliffwa,

nu sämpstet til at betala min gäldh medh. Maytz Skattz
och spanningen fatten här och för krijgzfolkett, som här,
om kringh och befästningarne uthi garnison ligger, der
högste nödh warit, hwarhos man skall taga ut gifua
dem. Eder wäll K. br. kommingsinig ~~[illegible]~~
medhan min Br: sielff wäll weet min stoor nö-
geheert. Nyt tijdender äre här inge deraff man
skrifwa kan. Jagh wille wäll mehr hafwa skrifwit
min br. till om alle legenheter, män effter hand opene
tarr will uth Käfla, och här är een hi Kon: Matz:
Lenspinnare, hwilken inge annor för och forwarar
komma till dörnigh än min K. brᵉ. opwartare,
hwarföre så will jagh medh honom hwijtlöstelige,
at min K. br. om alle saker till skrifwa, effter
ändhs nu uthi een hast ickie hafwer der til kunnat
komma. Befallandes hermedh min K. Br. ofwalt
Gudh then wäll will Lijff, helgmechttig ganska broder-
ligen. Datum Narffwen den 22. Octobr
åhr 1614.

Monsieur, je vous prie de m'excuser, que mon
Escrivain, vous presse tant par prieres & exhortations
a vous faire avoir souvenence de moy auprez de sa
Majesté, comme si je me doubteroy de vostre Frater-
nelle affection & soing de procurer mes affaires
plus que je ne vous sçauroy prier; ou bien comme
si je doubtoy de la clemence de sa Majesté. vous
cognoissez Thomas le vieulx Escrivain de feu Monsieur
Edward Horn, que souventefois il resue. Mais neant-
moins certes, ma necessité & indigence est plus grande
que ne sçauroy compleindre, & si fault il avoir patience
vous priant de cependant avoir souvenence
de moy; voyant quelque temps & occasion bonne.
Dieu vous garde Monsieur, & a Dieu soyez
je demoureray toute ma vie

Vostre treshumble Cousin
& frere pour vous servir.

Carl Carlsson
Gyldenhielm

22 oct 17

Konung: Maytt: till Swerige, min allernådig[ste] Konungz och herres
Höchtbetrodde Man Rijkzrådh, och generalle feltherre: Dem
Wälborne Edle herre, her Jacob de la Gardie, Greffue
till Läckoo, Frijherre till Ekholmen, herre till Kolka, Ha-
psäl, Rijda och Runsiö, min kiere frende och broder, detta
broderwenligen.

23. Oct. 1617

Wälborne herre Greff Jacob, Käre Broder, fründe, og syn-
nerlige godh wenn; Näst all wälfärdz lyckönskan, og
hwadh mera godt og kärt uthi min förmögenheet wara kan,
sampt myken broderkärligh tacksäyelse för alla og mångahan-
bewysta broderlige wälgärningar, them jagh medh all wäl-
willigheet förskylla og förtiäna skall; Kan jagh min K. Br.
förhålla, att min K. Brs skriffwelse daterat Stockholm Septem.
15. ähr migh then 11. Octobris här wäl tillhanda kommen
hwar utaff jagh förnimer min Käre Broders godha [illegible]
og wårdnadh om mina sakers befordringh, therföre jag
tienstbroderligen tacksam ähr, og intet twifflar att jw någon
bättre lägenheet giffwes, min K. Broder ändteligen godh [illegible]
og besked aff H. K. Mtt migh impetrera warder. Hwadh
anlangar H. K. Mtz nådige swar, og min Käre Broders
rådh og wälmeningh, att jagh kunde migh här aff Landskro-
ne [illegible], så myket ifrån Befästningarna mistas kunde,
till min betalningh afftaga; then kan framdeles+ wäl skee,
menn thetta åhr, will then så icke tillräckia; Dog skicka
jagh ther på H. K. Mtz breff, og att Cammerrådh min Räk-
ningh till [illegible] öffwerseende, wille öffwerse og klaar
göra, på thet att framdeles icke andra glosser ther på
göras, og nu strax så stor summa migh tillkomma skall, för-
betalningh måtte uptagas, og uthi breffwet förmäles. Icke
thess mindre, medhan att mina Creditorer icke så länge ef-
ter betalningen kunne töffwa, og jagh för them skull ände-
ligen måste penningar haffwa; beder jagh att uthi Hoff-
rätten måtte uthföras min sack medh Capitain Clerck, aff
hwilken 6000. daler haffwer att fordra; thesslijkest og
haffwer jagh nyligen medh Casparo Tile några hand-
lingar öffwersändt, ther jagh og förmenar aff Dantzig
Stadh medh rätta kunna fordra en ansehenligh summa
penningar, begärandes att sådantaff then loflige Konungs-
lige Hoffrätt måtte judiceras, og sedan migh H. K. Mtz
nådige fullmacht meddelas, till att öffwer hela [illegible]
the Dantzigers ~~[illegible]~~ skipp og godh antasta till
så stor summa, som migh haffwa bör, og them som skul-
der någodh mista, inwijsa till betalningh hoos the Borgare
i Dantzigh, som thenna sack angår, på hwilka jagh
elliest aff Borgemestare og Rådh ther sammastädes, ingen rätt
bekomma kan. Förhoppandes wenskerligen att thetta

+ om friedzen beståndigh bliffwer,

medh all rätt migh till Sinuar och efterlåtgh och wärder,
Dess, på thett, att Ligzhandelen ther igönom icke bliff
förhindrat medhan / Summan ähr temmeligh stoor; att
thett måtte handlas temligen, och nähr sedan öfwer hela
Rykett på en gångh så mykett uptages, och the som då
mista, bliffua medh alla Documenter hoos the Samme skyllige,
om sin betalningh inwijste, hwarudher ther medh Ligz
handelen igen förskräckt. Jagh twifflar icke, att min
käre Broder ju weet alla redan, att Caspar Tile
och min Trumetare som förschrefne handlingar hafft
i Dantzigh fången warit, om all sedan [illegible]
förmening haffua. Beder för then skull Broderlige-
ligen, att min käre Broder wille och jämte Canslern
och H. Hindrich Horn, hwilka jagh sammaledes ther om haffwer
tillskreffuit, hoos H. K. Mtt min Nådigste Herre, här
till wara befordeligh; Och ther hoos på mina wäg-
na, ödmiukeligen bidhia then wälborne herre Greff
Magnus, Konungslige Hoffrättens President, thett han
såsom min tillförtrogna Nådige herrfader, och för-
nerlige godhe wenn, wille migh sin ödmiuka Sone
alltijdh, faderguntligen uthi thenna och andra mina
saker, som hängia uthi Hoffrätten, befordeligh wara
till godh beskedh, uthan långh drögsmål; Och näst min
ödmiuka Sonlige hälsan och tienstes tillbudh, göra
min ursäkt, att jagh H. N. icke sielff ther om haffr
tillskreffuit, för bråckens och tijdsens hastigheet skull,
förmodandes att en sådan Mediator, som min K. Br.
thett bättre än som breff uthrätta kan. Och sådant
will jagh hoos Eder samptligen, tienstwilligen för-
skylla alltijdh. Kan jagh nu på thenna sätt komma till
penningar och någon förmögenheet, så ähr icke allenast
jagh hulpen, uthan kan H. K. Mtt jagh thess bättre tienst
göra, och will medh Gudz hielp ther igönom inom kort
tijdh, thenna Landzort så beschaffa, att H. K. Mtt för en
penningh skall haffua 10. till att inkomma, ther aff jagh
sedan för min omkostnadh kan betalningh och wederlagh
bekomma. Men efter jagh weet, att här medh Ligzhandel
någon tijdh förlijden, och jagh dess sammeledes här, om penne-
ningar mykett ähr trångt der, moste jagh imedler tijdh
medh Philipp Scheding låta accordera, thett han mina
godz uthi Ingermanlandh för en godh Summa penningar, till
underpanth behåller, såsom jagh medh Caspar Tile hafft

beskedh ther om gifftwidh; Bediandes min K. Broder
kärligen, att han wille och till then handel, så myket
han kan, behielpeligh wara. Här medh will jagh
haffua min käre Broder samptt hans käre wärdinna
till all lyksaligh wälfärdh länge och alltijdh, under
Gudz nådige beskydd, troligen och Broderneligen
befallat. Narva. Octobris 23. Anno 1617.

Käre Broder, thett låther och
min käre hustrudh kärligen hälsa
Eder medh sin ödmiuka tienst,
och beder ödmiukeligen, att J
wille wara obefrädat till,
att öfuergiffua medh följande
breff wälborne och mykett dyg-
derijke fröken Ebba, wår
käre Syster, hennes på wåra
wägnar kärligen medh all wäl-
willigh tienst, och all wälfärdz
lyckönskningh, hälsandes. Såsom
och i lijka måtto, wår käre Syster
Fru Brita Scharmeckarens, medh sin
kärlige käre herre och mann, och andra
flera godhe wenner hälsa, them och förma-
nandes, att the oss icke låta så komma uthur
sinnett, såsom wij komme ähre uthur ögonen,
uthan häller wår frånwarelse, låta sigh ofte
mera till större wenskap och mera ihugh-
kommelse beweka, såsom wij och wårt förtroende
till them haffue, och bedia Gudh, att Eder samptt-
ligen alltijdh må wäl gå. A Dieu Soyez.

Min käre Broders
tienstwillige Fründe
och godhe wenn alltijdh.

Carl Carlsson
Gyllenhielm

23. oct 17

Konungl: Maytt: till Swerige p. min aller,
nådigste Konungz och herres högbetrodde
man Rijkzrådh och generall Feltherre
Den wälborne Edle herre, her Jacob de la
Gardie, Greffwe till Läckö, Frijherre
till Eckholmen, herre till Kolcka Rasick
Hyda och Rungsö, min kiere frendhe och
brodher, detta breff wänligen p.

25. Nobr. 1617.

Wälborne herre Greff Jacob, käre Broder, frende,
och synnerlige tillförlåtne gode wenn, Näst all långwa-
righ wälfärdz lyckönskan, och min broderwillige tienster
tillbudh medh hwadh godt i min förmögenheet wara kan,
nu och alltijdh tillförende, hafwer jagh icke kunnatt under-
låtha medh min skriffwelse åther igen min k. Broder att be-
möta, broderwenligen till kånna giffwandes, att ändog
på Farensbachs begångna förräderij, här i thesse Lande
ändre underligen uthslagh, så förmodar dog nu, att allt
igen kan koma uthi roligheet och godt lagh. Såsom min
käre Broder wäl warder hoos Rijkz Cantzleren her
Axel Oxenstierna, aff min underdånigste skriffwelse till
H. K. Mtt och medhföliande breff ifrån the polnische
Commissarijs till migh, förnimma; om H. K. Mtt nådigst sy-
nes, mågh förstå sigh på theras begäran förklara, om
Pernower restitution och polnische Krämermarsens försäkra-
tion, ther hoos och förordna några andra Commissarier
till Tractationen medh, all then stundh the synes, att
the mera ställe troo till tilwyster alltera. Här säyes
ifrån Dorpat, att Farensbach skall wara fången förd
till Polen, till att på Riksdagen swara till sin hande-
lingh. Hwadh sannt är och här effter förnimmes, skall
jagh min k. Broder straxt tillkänna giffwa. Jagh be-
kom för någon tijdh sedan min k. Br. skriffwelse, och
begäran att jagh skulle hielpa Lorentz wagener till be-
talning för them som honom uthi Carponi resterandes,
och thesslijkest att jagh måtte min egen betalning ther
uthaff söka, förr än Bugislaus Rosen skulle till
arrenderingen inträda. Men Gudh bättre, them
kunne alla Lähnen till Hopa icke så mykitt förslå,
att befästningarna bliffwa (effter H. K. Mtt migh
tillskriffwa befallning i sommars allreda) medh
Proviantwäl försörgde, neppligen till midsommar
effter som öffwersända förslagen till Swerie skole
uthwijsa. Hwarföre bliffwer sammerlijkes ther aff intet
till betalning förmodha, Dy så framt Bugislaus
Rosen till kommande åhr skall behålla Carponi, wareandes
uthan twiffwel hoos befästningarna dageligen
ju längre ju wärre; ty uthi Swerie weet jagh

the polnische

280

wäl, Sommer effter gamla wahran longsampt och fast
wingen hijt; Dy här moste mann då see, att annan taga
bröd och borne för munnen på oss; ihe blifwer heller
så monga bönder behåldene, som kunna medh sina körse-
ler hielpa någodh till Befästningarnes Byggningh. Men
jagh förmodar att H. K. M:t warder thet nådigt försorg
drager, then alle wäl widh macht blifwa kan. Icke
thess mindre haffwer, förmenandes att en liten påminnelse
skadde inthet skulle. Hiärtelige kan jagh ännu icke
underlåtha brodern min Käre Broder, och bedia om then
jagh fick Sommaren effter förskrifwit haffwer, ärenligen att
then fattige krigsfolken medh kläder och penninger måtte
warda försorgdt; Thy så hielpe migh Gudh att then ähr
ynkelige på, huruledhes måste på wacht och till arbete
uthi kallasta winteren gå barfotadt; Jagh wille
heller all min förmögenhet ther om sätta, att them kunde
warda hulpit; ähn såsom förr therutinnan mistrogande
tilläggas, såsom skulle jagh icke fordra wille theras nödh-
torfft then H. K. M:t then Gudh weet, att jagh nogsampt
giordt haffwer. Hwarföre beder jagh min K. Broder
till thet högsta flitheligen, om then Samma hwarom
jagh medh Casparo Til skriffwit haffwer, att om H. K.
M:t lägenheet icke nu ähr till penninger att hijtsända,
thesse tree medel mina egen, måtte medh H. K. M:t
nådige tillståndh företagas, först, uthi Hoffränteriet
min Sak medh Capitein Clerck måtte kunna till
ända, aff hwilken jagh 6000 Daler haffwer att fordra
hedan, att på the Documenter som öffwersänder emot
en Dantziker Borgare, aff hwilken uthi Dantzig, migh ingen rätt kan wederfaras; H. K. M:t nådigst
wille samtyckia, att jagh så stoor Summa penninger
som aff breff och Documenterna judicerat kan migh haffwa
till att fordra, måtte aff Dantziger Schepp och godh
som i Swerige finnes, migh betalt göras, och them till
sin betalning medh samma breff till Dantziger Stadh
igen innwijsa. Och till thet sijdsta, medhan sale-
der någon samtal kan och warit, att H. Dags
Schedingh nu migh på mina tienstlaunder gods
till underpanntt, sina tusendt Daler lofwa, att
medh förste hijt öffwer förskrifwas eller sändes. ††† Thå
förmodar jagh medh gjorda godhe betalning, ny
förstreckning igen bekomma. Gudh migh så hielpe

†† eller ther
utfästingar

††† Doch att jagh
om min betal-
ningh igen måtte
warda försäkrat
på rätte tidh
fort att bekomma.

att icke allena kläder på krigsfolket fattes
uthan och haffwer mann thet hijt intet till bröd att
giffwa, uthan oförtyligen bröd; Thå att om jagh
icke nu thesse dagar hade [illegible] Gudh loff min
skuta ifrån Swerige hijt bekommit, wiste jagh
ingen rådh mer för mitt egit dagliga uppehälle,
fälle, medhan all Credit nu wara uthe.
Till thet sijdsta beder jagh då min K. Broder ganske
ödmiukeligen, att han wille icke allenast sielff, ehr han till-
städes ähr, mitt bästa wetha, och hiertligen min
rättskaffne Carl frantzson till godo och snart affärdas,
såsom H. K. M:t sielff thet macht på ligger, uthan och
andra godhe wenner på mina wägnar ther om
bedia, dij förnemlich Rikz Cantzleren H. Axell
Oxenstierna, medh min broderlige tienst helsa, samma
flitigt anbefallandes, hwarföre jagh uthi hastigheet honom
sielff icke haffwer tillskriffwit. Besynnerlig och att min
K. Broder håller min hastige skriffwelse till godo,
såsom jagh och förmodar, att ewiller godhe wenner
all tingh uthtyder till thet bästa. Min Käre Broder
allerkäreste; samt Rikz Schattmästaren, och hans
Käre Hustru min Käre Syster fru Brita, begärer
jagh och aff min Käre Broder, på min och min
Käre hustrus wägnar, såsom sigh sielff förnemligen
först och främst, medh all wälfärdh, lycka och
wår herre flitteligen helsandes. Datum Narffue
Novembris 25. Anno 1617

Min Käre Broders
tienstwillige fründe
alltijdh.
Lars Larsson
[illegible]

25. Nobr. 1617

K:s M:tts till Swerige etc. min
allernådigste Konungz och Herres
högbetrodde mann, Rikzrådh
och Fältherre, Den Wälbor-
ne Herre, herr Jacob De la Gar-
die, Greffwe till Läckö, Friher-
re till Eckholm, herre till Runsö,
Kolka, Kijde, och Hapsal, min
käre fränder, Broder, och synn-
erlige tilförlåtlige godhe
wenn.

Broderweneligen

Post Scriptum.

Freundtlicher lieber Vetter, Ich habe auch dießmahl
Frantz Vitmeren nicht fortschikken können, sondern
weile die Reussen alhier ins Caporische gebiet gefallen
habe ich ihn nebenst etzlichen Reuttern + (+ und andern bis ch 20. oder 30 Pferde.) außgeschickt
Und vornehmen lassen, wo sie ahn die treffen, auch im
fall daß sie sich feindlich ahnstellen, sollen sie drauf
klopffen, Vnd sehen wo sie etzliche gefangen bekommen,
weß ferner folget, gibt die zeit, Es bittet er
Frantz Vitmer auch, daß der liebe bruder ihm
vergönnen wolle, weile seine fraw kranck zu
Nötteburgk liegt, daß bis zu seiner wiederkunfft
ihr die Eine stube möget vergönnet werden,

Datum ut in literis

Min kiere Broder
tienstwillige frende
alt:d

Carl Carlsson
Gyllenhielm

Wälborne Grefwe käre Broder, ändoch jagh uthi min
skriffwelse haffwer förmält om mina uplander och
till att practicera W. H. Philipp Scheiding för [illegible]
[illegible]manningar, till [illegible] thesse besättning
och migh sielff på H. K. M:tz wägna, så haffwer
doch sedan warit förmenneligh aff theras förslagh [illegible]
mina förläningar uplördh och räntta, som min [illegible]
migh tillfallit haffwer, att then så ringa är, [illegible]
neppe 1600. Daler, så att ther medh all min [illegible]
godh uplördh till hopa, knappt förslå skulle [illegible]
mitt egit uppehälle här uthi Landzänden är [illegible]
om jagh icke samnadh till min dageligh uppehälle
skulle här efter aff H. K. M:tt haffwa; Hwarföre, [illegible]
icke allareda medh H. Philipp Scheiding är acc-
ordh om samma handling, begärar jagh ther med [illegible]
göra, alldenstundh thett doch på ringa tidh kunnat
förslå för så manga, och sedan hade jagh ey sielff
min egen nödhtorfft. Men jagh hade sämmerligen
förmodat effter H. K. M:tz Nådigste egen befall-
ning till Cammerrådh, att min Beställning skulle
blifwa lijka medh Salige Feldtmarskalkens, så hade
jagh till en tidh och min Nådigste höga öffwerhet
sampt fäderneslandeth till tienst, kunnadh umbä-
ra så lenge then räntta i Upland för så manga pen-
ningar. Doch jagh förhoppar wisserligen att H. K.
M:tt warder oss här wäl försörja; och migh ther hoos
uthi the andra mina underdånigste begäran Nådigst
hielpa, hwilket alt [illegible] Hans K. M:tt till
underdånigh trogen tienst genom min ringa person
~~[illegible]~~ och bästa H. K. M:tt [illegible], uthan Nådigst hielpa migh
till thett som jagh medh rätt haffwer till att [illegible].
Förser migh wisserligen till min käre Broder, att
han warder uthi alla måtto hoos H. K. M:tt och wäl
wetta mitt bästa. Gudh [illegible], han wille oss
alla wäl bewara. Datum ut in literis.

19. Jan. 1618.

Wohlgeborner Edler Herr, insonders gnädiger lieber Vetter
und vertrauter brüderlicher guter Freundt, dem seyen und bleiben
meine iederzeit bereit willigen Dienst, und wünschung aller
heilwertigen wohlfahrt bey Gott dem Allmechtigen; Thue
mich demnach gegen dem lieben brudern aller und ieder erzaigten
gutthaten dienstlichen bedanckens, sonderlich aber dass der liebe
bruder meinem abgefertigten Caspar Thiles, alle befürderung
erzaigt und bewisen, wie ich das nicht allein auss des
lieben brudern schrifftlichen andtworth, so wohl auch aus
seines Caspari mündtlichen bericht genugsam vernommen,
dass der liebe bruder gegen mich mit allen gnedigen und
vertreulichen brüderlichen willen gesinnet, wie ich dan ganz
höchlichen bitte der liebe bruder wolle solche seinerzeit con-
tinuiren und nicht verringern oder erlöschen lassen,
wie ich dan in warheit den lieben brudern, unsern vertraw-
en nach, iederzeit vor meinen besten und höchsten freundt ge-
halten und nachhalten, weiss auch nicht mit welchem
danck ich es umb den lieben brudern verdienen und erwi-
dern solle, jedoch soll der liebe bruder mein treu hertz
und gemüthe nicht anders als es vor der Zeit gesinnet
gewesen, spüren und mercken, so lange mich Gott dess
leben verleihen wirdt,
Ehelangend sonsten, hette ich dem lieben brudern allerhandt ~~s~~
sachen halben zuschreiben wollen, aber die Zeit ist mir zu
kurtz gefallen, wil solches biss zu nägster gelegenheit
gespahret sein lassen,
Dieses orts ~~fr~~ zustandt betreffendt, verhaltte ich dem lieben
brudern nicht, dass der Veindt allbereit übergefallen
und in Wittgensteinischen ahngefangen zu rauben, brennen
und todt zu schlagen, man berichtet aber vor gewiss
dass er nicht mehr in allem als 2000 Man starck

285

fen, welcher wan ob Gott will, alhier noch begegnen kan; Auch seindt 800 Bawrfeden in Curlandt eingefallen, dass man vermütet, dass Er sich bey ihre widerumb wenden muss, wo fern er Curlandt behallten will. Wie es beyderseits im kriegswesen und in des feindes lager zustehet, auch wir sie mit einander getroffen haben, wirdt der liebe bruder von Freiherrn mundtlich, welcher mit dort zur stelle gewesen ist, erfahren. Wirdt auch sonsten der liebe bruder alles weit läufftiger bericht auss in liegenden avisen vernehmen, so die sachen alhier betreffende. Kürtze der zeit halber habe ich mehr nicht schreiben können. Thu hiemit den lieben bruder, dem ich zu angenehmen brüderlichen diensten iederzeit erbötigk und willigk, Göttlicher Allmacht treulichst empfehlende. Geschrieben Narva den 19 Januarij Ao 1615.

Wälborne Herre Greff Jacob, Käre Broder och Frände. Jagh beder tiensteligen, att min Käre Broder wille hålla min hastige skriffuelse tillgodha, och wenterligen troo att jagh migh så emot honom medh tacksamheet förobligerandes befinner, för then synnerlighe broderlige wårdnadh om mina saker, jagh förnummit haffer att min K. Broder haffr haft, så att jagh ey weet, på hwadh sätt then nogsampt igen att förtiena; Doch tröstar jagh migh, att min K. Br. min willighe hierta ähr uppenbarat, som i sinom tiidh sin frucht och gäffua warder, medh Gudz hielp. Will så för migh, ähn en gång, haffua min Käre Broder, samt hans allerkiäreste Metresse och bägge Käre wårdnader, på min och min Käre Hustrus wägna kärligen och wänligen hälsadt, och under Gudz nådige beskydd troligen och flitigen befallandes.

Min Käre Broders
tienstwillige trogna
frände och broder alltiid
in till döden.

Carl Carlsson
Gyllenhielm

Tijdender uthur Rysslandh, hafwer man then 6 Januarij hüüs Anno ifrån Iwangorod, Nougården och Pleskou såsom efterfölier.

1. Att then unge Princen uthur Polandh Wladislaus hafwer sitt lägre widh Drogobusa och hafwer thesslikest intagit Wesma, han hafwer lijkaledes giort en befästningh hos Pogorieloe Gorodischa. Och på andra sijdhen om Mosco hafwer Polackerna tagit in twå platzer, N: Ozelesque och Mechenesque och mellan förbenämde orter och Mosco, hafwer the thesslikest slagit en skantz.

2. Thesslikest hafwer then unge Princen schrifwit breff till alla förnämme herrar och Baiorer uthi Mosco, sampt hela gemene folket att the skulle förena och förlijka sigh medh honom, och tilkomme sin förr giorde Eedh. Ty [illegible] hafwer the [illegible] hela landzens [illegible] till sin herre [illegible], att om the icke skulle [illegible] så [illegible] them [illegible].

3. Item att the 1200 Cosacker som Zaratsky tilförende tient hafwer, äre [illegible] medh Storfursten förenadhe, och att förnämste [illegible] ifrån Mosco till them hafwer warit utsände 3. Knesar nämbligen, Knaiz Demetrij Mastroncof och Knaiz Boris Licof och Knaiz Detmetry Posarsky, man menar att the sigh wist medh Storfursten warda förena.

4. Januarij 18. Kom tijdender ifrån Nougården att Polackerna hafwer ifrån Drogobusa infallit uthi Torsach och plundrat några Köpmän, som ifrån Mosco till Nougården sigh hadhe ährnadt.

5. Samma dagh berättade och Borgare ifrån Pleskou att någre Kundskapare thijt ankomne woro, att 1000 Zaporowsky Cosacker och Lisowsky folk hade sigh lägrat under Polotzkoie och [illegible] och gifwer sigh 1500 Rubel, sägandes att Konungen i Polandh hade them icke betalt, så måste the sielfwe sin betalningh sökia, hwart som the widare hadhe sigh achtat, wiste man icke ännu.

Königl: Mayt: zu Schweden, meines allergnädigsten Königs
und Herrn hochbetrautem [illegible] verordneter Reichs Rath und
general Feldtherr, Dem Wohlgebornen und Edlen Herrn Herrn
Jacob de la Gardie Grafen zu Läckö, Freyherrn zu Eckholm
Herrn zu Kolck, [illegible] [illegible] v. [illegible], Meinem
insonders günstigen lieben Vatern und Vertrauten Herrn
Brudern dienstlichen
zu handen

19. T. 18

20. I. 1618.

Wolgeborner Edler Herr, insonders gnädiger lieber Vetter und
vertrauter brüderlicher guter freundt, nach schliessung des ersten
briefs, berichte ich auch dem lieben brudern nicht, das mit
Jochim Heinrich von Kahlen ich in Zwispalt und widerwillen,
welches ich nötigk zu sein erachtet, dem lieben brudern darvon
zu berichten, Wie dann auch der liebe bruder von Zeigern dieses
weitläufftigk unterrichten wird, Es verhelt sich aber die sache
folgender massen, Das weil ich gesehen, wie das gedachter
Kahlen allzeit schwach und kranck gewesen, und der Vestungen
nicht wol vorstehen können, Hab ich Brandt Eüben den Jüngern
im anfang des ietzigen Kriegs, mit etzlichen Knechten dahin ver-
ordnet, weil ich mich vermutet, das der feindt daselbsten
ein einfall thun werde, damit er zugleich auch die Vestung
mit achtung geben, und das Kriegsvolck commendiren, Als
aber Eüben des [illegible] von Kahlen, meine ihme gegebene
instruction gezaiget, Hat er nicht allein mit gantz hönischen
und spöttlichen worten dieselbe verachtet, und mit Füssen (?)
schlagen und andern verächtlichen dingen solche verspottet, son-
dern auch uber dies ~~ich~~ meine Persohn iniuriret und gesagt,
Er gebe nichts darauf ~~soll~~, und achte des Bubens seine
Commendament nicht, Als ich nun dieses erfahren, hat mich
nicht anders gebüren wollen, als rechtlichen mit ihm zu
procediren, habe ihn derowegen anhero citiren lassen, und
stehet itzo die sache darauff, das er morgen oder uber
morgen sein Urtail entpfangen werde, Was nun vor ein
Urtail fallen möge, kan der liebe bruder leicht bey sich selbsten
erachten, und wirdt ihm ohne zweifel, wo nicht ahn leib und
leben, iedoch ahn Ehr und gutten nahmen gehen, Er hat sich aber
nicht allein dissmahl, sondern auch vor der Zeit, gantz wi-
der [illegible], ~~und~~ erzeiget, und meinem Commendament gäntzlichen
nicht pariren wollen, Damit habe ich auch gäntzlichen nicht
gemeinet die sache fallen zu lassen, sondern mag sein

eben darer außstehen, Dan solte man ihn es auf dießmahl
perdoniren, würden andere dergleichen hochmütige sich solches
unterstehen, Bitte derowegen den lieben brudern
gantz dienstlichen, er wolle unbeschwert, bey Ihr Kö: Ma:
derowegen erinnern, und vernehmen wessen Ihr Kö: Ma:
sich zu halten gemeint, Ob Ihr K: M: gefellig, dass man das
dass Urtheil exequiren, Den in warheit solten Ihr K:
M: hierin die Handt nicht mehr leisten, wüste ich nicht wo
zu ich alhier mehr sein solten und müste gleichsam sitzen
alß ein stummer hundt, Ich begehrte auch liebers als
solchen fall weit von hier zu sein, und die zeit meines leben
eben über keinen solchen Man zu commendiren, Bitte
derowegen der liebe bruder wolle mich vertraulicher weise
hiervon einigen bericht thun, wie ich mich hierin verhalten
soll, Ich will auch nach geschlossenem Urtheil Ihr K: M: allen
verlauf der sachen zuschicken, und mich deren raths erholen,
Under dessen aber wan es die gelegenheit giebt, wirdt
der liebe bruder solches unbeschwert zu vernehmen [illegible] Thue
hiemit den lieben brudern, deme ich zu angenehmen diensten
allzeit willig, Göttlicher Almacht anbefehlende, [illegible]
[illegible] den 20 Januarij Ao 1618

Min Käre Broders tienstwillige
och trogen Broder och fründe
in till döden

Carl Carlsson
Gyldenhielm

Königl: Maytt zu Schweden, meines allergnedigsten Königs
und Herrn hochbetrawten Man, verordneten Reichsrath
und general Feldtherrn, Dem Wolgebornen und Edlen Herrn
Herrn Jacob de la Gardie, Grafen zu Leckö, Freyherrn zu
Eckholm, Herrn zu Kolck [illegible] und [illegible] Rittern, Mei-
nem insonders günstigen lieben Vettern und vertrawten
brüderlichen guten Freundt dienstlich zu handen

20 I. 18

6 Fbr. 1618

Wolgeborner Edler Herr, insonders gnädiger lieber Vetter
und Vertrawter freundt, Dienst undt erbietung meiner
willigen dienste, und wünschung aller seeligen Wohl-
fartt von Gott dem Allmechtigen, habe demnach des lieben
bruders schreiben bey Ester [illegible] endtpfangen, Be-
dancke mich höchlichen dass der liebe bruder sich meiner
sachen, wegen verordnung meines güts mit sonder [illegible]
so fleissig angelegen sein lassen, Bin dennoch aller
dinge recht zu frieden, und lasse mir solches wol gefallen
Wie ich dan auch nicht allein auss des lieben bruders schreiben,
sondern auch seim Cäsparii mündtlichen bericht, vernommen,
dass der liebe bruder anderer meiner sachen bey Ihr. Kay:
Mayt: im besten gedacht und befördert, Also sag ich ihm
höchlichen danck sage, und wünsche das ich mir möchte ver-
sach, meiner wenigkeit nach, zu erlangen, dem lieben bruder
hinwiderumb angenehme und brüderliche dienste zu erzeigen,
Und ob zwar itzo nicht alsobalden Resolution von Ihr. Kay: Mt.
wegen anderer vielfältigen geschäffte erfolget, muss man
doch der zeit erwarten [illegible], biss Ihr. Kay: Maytt: geschäfften
etwass müssigen, Wie ich dan dem lieben bruder nochmahligen
höchlichen gebeten haben, Er wolle meiner sachen im besten
gedencken, und sich dieselben angelegen sein lassen, Wie ich
dan in warheit keinen bessern und vertrawtern freundt
alss dem lieben bruder, meiner sachen zu endt dencken weiss
Wass sonsten alhie vor zeitungen in Lieflandt, wirdt solchs
der liebe bruder, aus [illegible] in [illegible] berichtet werden
und ist, Gott erbarme es, zu beklagen, dass man alhie liegen
muss, und vernehmen, dass der feindt mit so wenig volck
dieses arme landt so iämmerlich durchstreifft, und mitt
rauben brennen und todtschlagen dass landt verderbet,
Wass vor zeitungen auss Reusslandt, wirdt der liebe bruder
auss inliegenden avisen vernehmen,
Wil auch dem lieben bruder, zu seinem angefangenen Christ-
lichen [illegible], welches wie ich berichtet, durch handtschlag
nun seine gute endtschafft erreicht, viel glück heil Gottes
segen und alle wolfahrt gewünschet haben, und von hertzen

begehren, dass derselbe mit seiner hertzliebsten Nestoreos
annos erleben möge. Ich habe auch seitherost vernommen
dass der liebe bruder Commendt von Zahr alhier in Lief-
landt das Commentament zu übernehmen werde,
Aber zu ich ihm nichts weniger viel glück wünschen thue,
Wir nicht das, Eur sonst ich in [illegible] dieser lange wiederigen
untren langer verbleiben solten, nichts liebers wünschen
der [illegible] [illegible], alss dass ich den lieben bruder alhier
bey der noch haben möchte, damit ich ihm bruderweiles
mein laidt klagen, und mich rathe bey ihm erhollen köntte.
Vergangener Zeit habe ich dem lieben bruder zugeschrieben, wegen
der action so ich mit dessen Heinrich von Kahlen auszutragen,
Nun hat er alhier sein urtheil bekommen, dass er wegen
seiner verbrechung dess leben misten solle. Damit ich
aber gleichwohl nicht vor [illegible] angesehen und gehalten
werde, habe ich die sache so weit fallen lassen, Jedoch
dass der Jochim Heinrich dass [illegible] so Er von Ihr. Kön.
Mayt: vor 600 daler, zum [illegible] [illegible] hatt, wiederumb
abtretten, und die 200 daler, als Catharinagalde, nachdem zu
verbessen haben solle. Ob ich nun von Ihr. Kön: Ma:
[illegible] gegen dem lieben bruder gedencken
würde, [illegible] ich Ihr. Kön: Ma: darumb zugeschrieben, und
der sachen beschaffenheit zuverstehen geben. Wirdt
der liebe bruder solches alles weitläufftiger zu
discurriren und zuberichten wissen, Auch alles zu demselben
besterweise auszurichten, Welches ich also diesse
dem lieben bruder, deme ich zu angenehmen willigen
diensten iederZeit erbötig und willigst, verbunden nach
Göttlicher Allmacht nicht [illegible]) Geben
Ham den 6 Februarij Anno 1618

Wälborne herre Broder Jacob Käre broder och frände Jagh
beder tienstligen och venligen, han wille sin K. a. k. min Käre
Syster fröken Ebba, på min och min Käre hustrus wägna, medh
wår tienst wenligen och kärligen helsa, Tillönskar min K. Br.
sielff medh all lekamligh och andeligh wälfärdh, lyckönskar aff ith,
blifwa efter sin egen hiertans begäran wälsignadh; Gudh
giffwe att wij uthi thenna culo mundi så länge måtte wara

förlossadt, och komma medh andra gothe wenner så länge
i dagh, att wij wår Käre broder och Syster på
theras högtidh dagh någer tienst kunde bewijsa, Item
icke thess mindre skall wår willige affection tillstådd
wara, medh innerligh önskan till Gudh, att allt må lyckeligen
wäl och medh frögdh affgå. Widare kan jagh min Käre
broder wenligen icke förhålla, att h. K. M:t haffer
oss så förordnadh här i Landkåndan, att Anders Erichsson
Ståthallare på Iwannogorodh, öffwer hama thesslijkest wara
skall, och för then skull Clas Dalle alla wadha ähr afftsatt, och
then andra allesamman till Iwangorodh. Men samteligen
h. K. M:t ingen tienligare mann här till att bruka, wardt
finna, medhan han landsens språk och bruk så wäl weet
hwarföre, om jagh här längre skulle bliffwa, beder jagh
att min Käre broder wille och hielpa till, såsom jagh noger-
lunda sielff till h. K. M:t haffwer underdånigst skreffwit, att
han här i landet bliffwa måtte,* Ty så kunde han wäl
bliffwa på Iwangorodh, och uthi hela landet som min Lute-
nant eller under Ståthållare, medh hwilken migh synes
att jagh bättre migh behielpa kunde, än som medh Anders
Erichsson, ändoch mannen kan ostraffeligh wara, och hans
K. M:t honom wäl brukeligh kan finna; men jagh
wille häller then andra förbemälte orsaker, behålla. Doch
beder jagh min Käre broder, thet så driffwa wille, att
thet icke thett ansehende kastas, såsom kunde jagh
then andra icke lyda, ändoch han wäl ellest sådan [illegible]
[illegible], och hans humeur icke alldeles med min humeur
öffwer ens, så kunde jagh thet doch wäll lyda, och wille icke
thess mindre wäl kunna medh honom tillrätta, men jagh
seer häller att jagh måtte medh linderhet och enigheet haffwa
till att commendera, än som mest alltijdh medh strängheet
och brukas, Thet jagh beder att emillan min K. Broder
och migh allena må sagt wara, ty jagh merker wäl
att han haffwer bättre befordrande till haffwa hoos envar
än som jagh, medhan jagh moste mina Sablar anwända
till att kläda krigsfolken, och Gutländer förswara
till theras nödtorfft, ther som i wasler [illegible] kan sådant
öffwersenda åth wreenie till förtheringar, hwilken jagh
förthenskull icke straffar eller lastar, ty hwar rådher
för sitt, och en wagner förstårar then andra, men jagh
klagar att all bördan ligger på migh allena; och the andra
uthi Cammeret swarare, på sitt privat saaker bestäre bedh
än som jagh till konunger egna saker; och bliffwer icke före
wärdigh någon bokstaff ifrån någon min bekommen till
om icke min K. Broder der sendaste aff them were. Hwarföre
och in till döden skall bliffwa Monsieur
votre treshumble
serviteur et fidel
cousin et frere
Lars [illegible]
[illegible]

* Jagh haffwer och på thenn förseglingh befallningh Clas Dalle här
gwear offwer wenteren, ändoch han af sitt egit så länge förtärer, medhan
han nu icke häller wäl kan medh wintteren för kåsta lösa komma här ifrån.

† såsom andra sina wenner i Cammaren och Cancelliet

Königl: Mayst. zu Schweden, meines allergnädigsten Königs
und Herrn bestaltem der Mayst. verordneten Reichsrath und Ge-
neral Feldherrn, Dem Wohlgebornen und Edlen Herrn Herrn Jacob
de Lagardier Freyhern zu Leckö Burggraffen zu Rotzholm Herrn
zu Kolck Ruim(?) und Harsdigt(?) Ritter, Meinem insonn-
ders günstigen lieben Vettern, und hochvertrauten brü-
derlichen freunde

zu handen

6. II. 18

10. II. 1618.

Wälborne Edle och wälbördige så ock Manhafftige herrer, K. bröder och godhe
män, näst min broderlighe wälwillige helsen och nijtten wällfärdz lyck,
önsken sampt hwadh meher gott uthi min förmögenheet wara kan, såsom
och min broderlighe, wälwillig och flitigh tacksäijelse för bewijste
wällgerningar, dem iagh tacksamligen medh alt gott förskylla will,
medh Gudh alzmechtigs altijdh tillförende. Derhoos kan iagh idher
godhe herrer, K. bröder och godhe wänner, broderligen och
wällwilligen icke förholla migh hafwa bekommit edhers samptlige
skrifwelse daterat den 3 förleden huius mensis och dess innehold öfwer,
lesande wäll förnummit, såsom och deraff förstått, at h. kon: Mtt:
kansijmmer Simon Scht skall wara till idher medh min skriffwelse
ankommit, hwaraff J om alle leijenheter, hwad ther förlöpa, ochså
förnummit hafwe. Ibland annat så förmäler J och, at J än ingen
skijdh tilhaken, sedt J wele draga hoet till Rydzland och de Rydzske
Gesandter åther igen till Swerige; då önsker iagh idher aff Gudh then
aldrahögsta mycken lycka och framgongh dertill, at dhe medh een
gongh till een godh ända lyda och komma måtte.
Hwadh de Rydzske gräntz commissarier anlangar, så är dedh mechtte longt,
sampt aff fordom med deras resa, förty, ithen tröfftelighet dhe nu
gott annat finantzerij derunder söker och [illegible] ingen alf
wär dertill at dhe och ingong till medskap komma måtte; hwarför
wele J anholla hoos dhe Rydzske Gesandter, att dhe skriffwe deras
gräntz commissarierna till, dedh dhe skijndhe och beflijta sigh att
komma någon gongh till medskap, och förmanadem, att dhe ingen widh
hogha taga sigh för, till at förstöra dhe godhe saker som nu förhanden
hafs. Anlangandes om Fienden Polacken, så continuerar dhe
förrige, at han hafwer röfftandt, brandt och mordh alt dedh han her udi
en landzort hafwer kunnat öfwerkomma, Thå och sedermehr welat
een gongh förrasska Coadi fästningh, och niest derför så när 200 man.
Thå är och Swijslands Lose uthi desse dagar hijtt kommen, hwilken
wart berettar at dhe some fiender skole till Churland wara ankomne,
för hwilken orsak skulle dhe beste af Fiendens folck skole wara bemyckte
och sigh tilbakers til deras eget landh opå gräntzen
begiffuit, och dhe andre öfrige (: sager Swijslandh :) hwilka skole halff
icke öfwer 1000 starck, skole hafwa lagt sigh opå Cantzlerens
gårdh och godz Weimers [illegible], hwilka skole lijda
stoor nödh på öll och brödh, orsaken, att der finnes inge qwarnar
at mala medh, The skole, och [illegible] hitt och dijt om kringh för-
skingrede, så at man nu hadhe godh leijenheet att achtta den

Ifrån kringh Koffle

på timmen. fienden skall hafwa warit tilsatia lode beskiet
tzer, så är han derföre tilbörligen affklappat worden, ia till
år 200 man så som förbemält. Hwarföre församlar sigh dhe rytt
ter: Ryttmestare såsom Claes Wachtmeister, och Jurgen Mayhell
som sigh dageligen dagz starckir, sampt medh landfolcket
wele tilsee, at man fienden affklappa kunde, och hafwa så någre
godhe soldater derhoos. Jagh haffwer wäll förskrifwit the
mästa Ryttare man kunde tillwäga bringa ithi Lifflandh, och
kundhe wara hwadh medh deras ankompst skeer, komo the an
man wille läre fienden och betahla honom den skadan igen, som
han oss giordt haffwer. Förthy han haffwer medh förreskland
giordh oss infall ij landedh, Idedh at wij som wåre Commissari
er woro som best till handels om at stillestånd, då föll fienden
in, så at wij icke wiste wachtte oss för honom. Vthi dedh lä
gredh widh Waimar ij Estlandh som fienden ligger och sigh förhåller,
skall folcket rymma ifrå honom, helst soldaterne in oppå twår
sida, för hunger och machtlösa skuldh. Lyder i hwar näring
folck nogh, man wille wäll göra honom een starckt resa
tillbakars. J wele och förhålla de Rydzske gesandter, dedh the
skrifwa deras Rydzske Commissarier till, att the icke befruchtta
sigh för någet fiendtligit infall, efter wåre och deras Com
missarier äre starcke nogh på folck. Att fienden till än
sex hundrade Man eller 150 starcke, skole haffwa strifwit mellan
Porchow och Nowgården, dedh haffwer warit een strykande rot
tha, och äre nu åter igen offwer.

J bekänner och till sidst mijn broderlige begäran, att J medh
(annat)
al flijt wele ~~[struck out]~~, att när som
Augdows fästningh skall restitueras, om och någre Rydzar
måtte flytt wara, att komma oppå wår sida att boo, huru
the sigh kunne tilbiudha, såsom någre äre till en thet görn wara,
om man dem måtte antaga och ijstadia, hwarpå iagh medh första
förwentar swar och besked ifrån idher. Och dansidh iagh eller
ithi all ödmiukhet vnderdånligen skrifwit H: kon: Mayt: her om
till och migh derom befrågat, så haffwer iagh intet swar alt her
till dernå bekommit. Sammaledes wele J migh medhdela
första wara lata huruman nu skrifwer H: kon. Maytt: titel
och Storfurstens titell, ty dedh iagh måtte weta och haffua efte
rättelse att skriffua Rydzarne till, när som framstler görs
lijst

Jagh wentte wäll alreda H: kon: Maytts: titell, huru den skrif
wes, men icke methodum huru Man den emoot Rydzarne bru
ka skall, såsom och på hwadh sätte man Storfurstens titell brü
ka eller skriffua skall. Vnder idher semtligen ij wele migh
denne hastige skriffuelse (stora) tilgodhe, att den icke är ij wentskrif
nin, orsaken at wij hadhe myket til at skriffua. Idher sammedh
Gudh befallandes, ware wäll och bystår migh med idher skrifft
welser. Datum Castrovie den 10. Februarij. Annos 1618

Jagh kan kke gode
Herrer och käre Broder
icke förtälla, att mann wäll
hunde mag Polackerna haffua
bekommit någon stillestånd om
Pernow hade them ifra gisendigh,
Men ther will H. K. Mtt wår
Nådigste Konung ingalunda, vthan
slår en stillestånd till Maij eller
Junij månadh, then Polackerna icke
wille acceptera, förmenandes att de
hunde förre macht ifrån Swerie inkomma,
och then therom wyssicht wara förhindradh.
Men iagh förseer migh, att i Lifflandh skall
icke therom wyssicht gå fort; allenast hade ther och nästan
stillestånd hade blifwit medh Swerige medh första
(then) warom belägra Pleskow; thet äre wist, antingen
Rydzarna skall weta troo eller icke, Jagh haffwer them
therföre warnadh, och the må numera wäll see sigh före.
Valete iterum atque iterum amici & fratres optimi, quos
Deus, Opt. Max. clementer conducat & reducat.

Eder kiereswillige
Broder och gode
wenn alltid

Lars Larsson
Sparre (?)

Marginal note (beside lines 6–11 of the left page): (före) och fara sigh till
Rijgen, Sturemar(?) och
dedh kunna folcket han
haffwer medh sigh j
ifrån Narwen till
Dorpt, ~~[struck out]~~ hol
skall huldas

Marginal note (beside line 1 of the second paragraph): Wele migh weta
oppå hwilken tydh
ij troo och menar

Koning: Maytt: till Sverige, min Allernådig:te Koning och her,
res högstbetrodde Män och förordnade Abgesandter opå den Rysz,
ske handlingen till Muskouien: den Welbårne Edle herre
her Christoff Stenbock frijherre till Torpa och Krone,
beck, Sveriges Rijkes Rådh, dett Edle Welbördige Jacob
Jacobsen till Stäkeslä, och Måns Mårthensen Feltheler,
terare, min k. bröders och tillförtrände synnerlige
godhe venner, detta b dheremelige och welbewillige

10. R. 18.

2. III. 1618.

Wolgeborner Edler Graff, insonders freundlicher lieber Vetter
und vertrawter freundt und bruder, Negst endtbietung meiner
ieder Zeit bereit willigen dienste und wündtschung aller seeligen
[illegible] wolfahrt bey Gott dem Allmechtigen, Hab demnach itzo
an dem lieben brudern mein schreiben nichts besonders, Ohne
[illegible] anstellen inliegendt Aviser, was hier in diese
landt zu [illegible] wunder passiert. Ich habe auch auf des lieben
brudern schreiben Rittmeister Lorentz Wagner den Rest
[illegible] und [illegible] die Reuter mangelt, auszurichten, Wie wol
ich solches von meinen eigenen thun müssen, Mag aber zusehen
wo ich [illegible] etwa ihn einen anderen orth meine
Zahlung erlangen, Uber sende dem lieben brudern inliegendt
die Abrechnung, woraus er zusehen wirdt, was ihm
restiret, Habe solches Brandt [illegible] zugestellet und
ihm dessentwegen contentiert, Das der liebe bruder
Ihm Wagnern diese Rechnung zuhanden schicken
wolle. Ich thue den lieben brudern, [illegible]
[illegible] brüderlichen diensten allzeit willige, [illegible]
befehlung Göttlicher Allmacht nicht vergessen, Geben [illegible]
den 2 Martij Ao 1618.

Jagh beder tiensteligen att min kär broder håller
thenna min hastige skriffuelse till godha, och wara sigh
medh alla sina kär komna [illegible] them allra
högsta till all önskeligh wälfärdh broderligen
och kärligen befallandes. A Dieu mon frere.

Min kär Broder
altidh tienstwillige
fränder och Broder till
döden.

Lars Larsson
Siöhielm m.p.

Zeittung auß Habsall den 22 februarij

Ein Polnischer gefangener hatt bekandt, dass die zu dem ende von Wenden auf gebrochen, ihren Troß sambt beute über die grentze zu verschaffen, wie geschehen, Und so lang der wegk gutt, wolle sich der Zitzinsky alhir Im lande auf halten auch morgen oder folgende tagk, Hapsall mitt stürmender handt angreiffen, nach getahenen stürmb, wolte er die Holme bestreiffen, Und von daraus seinen wegk uff Revall Und weissenstein nehmen, auch so volgens sich in Ihre grentze begeben, Und solten doselbst im Stifft Riga verleget werden; auß genommen, des Veltherren Compani 200 starck zur Mitowe Undt des Zitzinsky Reutter zum Bausche ihren Unterschleiff haben, biß uff Vorjahr, alß dan solten sie sämbtlich nach Rußlandt. Es hatte auch der Feltherr vor wenig tagen, an seinen Leutenandt geschrieben, Er solte sich mitt seinen reuttern nach Littauwen verfügen, weiln 8000 Zaporowskische Cosaken in weiß reußlandt in seines herren brüdern güttern eingefallen, Und in Littauwen gedachten, Wegen des Printzen auß Pohlen, berichtet er, dass die sage bej ihnen gewesen Er wehre in Moßaisko, Von reussen belagert, sey aber nichts daran, dan Er wehre bey 20000 man starck Und hett groß Victorie doch wehre Er itziger Zeitt nicht selber in Reußlandt, sondern uff reichstage in Pohlen, Umb mehr hülfe anzuhalten, Hette aber viell Volcks Unter Moshaisky verlohren; Es lasse auch der Konnig in Pohlen, viel Volcks werben, damitt sein Vatterlandt Schweden einzunehmen.

Sonsten sollen sie mangell haben an Proviandt Und brodt, weilen dass Vie mager Und sie ihre faste hetten, Und solches nicht abschlagen kunten, sondern würden nach Littauwen getrieben, wofern aber diss wetter Continuerete würden sie sich wenden, Und den weg auff Revall einstellen.

Das lager schetzet Er auff 3000 Man nemlich 4 fahnen Hussaren 3 fahnen Cosaken 3 fahnen deutscher Reutter.

294

Ryttmester Lorentz Wagners Reutere haben auf verordnungh Ihr Kgl. Ma:t des Feldtherren auf dem Vestungs Laporie Im Burglager gelegen van den 1. Martij Ao. 1617. biss auf den 18. Junij eiusdem anni, sein 4. Monadt, Rechnet auf die Companyt nach laut des Mönsterschreibens und Laporits übergeben Rullen, auf ein jeder Lehnungh auf — 128. Pferde, mit sambt vor thuk gelt In alles — 214. Rdr:

Der auf empfangen Im Martijo auf ein Monadt — 3. Lehnungh.

Bzalet — 642 Rdr:

Im April — 3. Lehnungh

Bzalet — 642. Rdr:

Im Majo — 3. Lehnungh

Bzalet — 642 Rdr:

Im Junijo auf — 72. Pferde darunder 9. Befehls haben auf — 3 Lehnungh, des vortheil gelt mit gerechent.

Bzalet — 138. Rdr: 26 den:

Summa Ist — 2067. Rdr:

Diese Summan haben sie zu Laporie an Bzalet und Spannachl richtig auss bekommen und restiret Ihnen nichts, wie auch des Mönsterschreibens Rullan und Quitentien.

die somma zu 12 thaler gerechent. — Ausgenommen — 5. Dr Herings, die haben In Ihrem abzughe die Reuter auf den Ritmester aussgenommen, und hier zu Laporie liggen lassen.

Nach beschlossenem brieffe ist diese rechnung aufferfordert, woraus zu befinden dass viell mangelt an dem rest, so er vermeint zu fordern, und sey dan dass er ein ander bessern beschiedt verweise. Actum ut in litteris Caporie den 14 Februarij. Anno 1618

Der Ritmeister Lorentz Wagener

Lars Larsson
Stadtholder

Rechnung uff deß Ritt-
meistern h. h. undt Man-
schafften Lorentz Van-
zanen seine Compagnie,
worauß zu sehen, waß
seine reüter empfangen
undt waß ihnen restirt.

295

Rittmaisters Lorentz Wagners Reuttern haben auf Verordnung Ihr. Mt. des Feldt Herrns, auf der Vestung Caporie mit Kriegslager gelegen, von dem 18 Martij Anno 1617 biß auf den 18 Junij eiusdem Anni, seint 4 Monat thuen auf die Compagnj nach laut des Musterschreibers und Corporals übergebnen Rulle, auf ein Jeden Schillingh, auf 128 Pferde mit sambt vortheil geldt, Zum Ersten,

Gelt ——— 214 Duca.

Darauf Empfangen in Martio auf ein Monat 3 Schilling,

Gelt ——— 642 Duca

Im Aprillis – 3. Schilling,

Gelt ——— 642 Duca.

Im Majo – 3 Schilling,

Gelt ——— 642 Duca

Im Junio auf – 72 Pferde darunter – 9 befehlichhaber, auf – 3. Schilling, das vortheil geldt mitgerechnet,

Gelt ——— 138 Duc. 26. Kr.

Jn Summa Gelt. – 2067. Duca

Diese Summa haben sie zu Caporie an geldt und Spanners Richtig auf bekommen, und Restiert ihnen nicht. Hier auf des Musterschreibers Rullen, und Quittungen

Aufkommen – 5 Kronen bezeugt, die haben in ihrem Abzuge die Reutter auf den Rittmaister auß zenomen und hier zu Caporie ligen lassen.

Diese 5 Kronen hier abgerechnet die Krone zu 12 Duca ist die Summa so rest.

564 Duca.

Rechnung über Ritt-
meisters Ernst[?]
Wagners Compagnie
der Empfangenen
Rechnung/ auff Lager[?]

Herr Carl Carelsen.

Dem Wohlgebornen und Edlen Herrn Herrn Jacob de la Gardie
Graven zu Leckö, Freyherrn zu Eckholm, Herrn zu Kolck
und Runsa, Kön. Maytt. zu Schweden verordneten Reichs
Rath, General Feldherrn und Rittern, Meinem freundt-
lichen lieben Vettern und Vertrauten Bruder

12. III. 1618.

S. P.

Wälborne Edle herre, her Feltherre, kere frände, brodher och tilförl-
ländes hiertelige godhe wän, nest min broderligh helsen och gan-
flitigh tacksägelse för bewijste wällgerninger, dem iagh tacknäm-
ligen medh alt förskylla och ihugkomma will, kan jagh min K.
frände och brodher hermedh broderligen icke förhölla, att effter
her widh grentzen will storligen behöffwas till 100 eller flere go-
de ryttare, som her stedes uthi garnison ligga måge för fiendens
infall skuldh, antingen her widh den Ryssland[ske] sidhen, såsom och
till at förswara grentzen widh Ingermanlandh, hwilket och hwar
fridh eller stillestandh blefwe, dedh man inge Ryttare i så måtto
såsom förberört, behöffde: Då gönes the doch behoff at achta opå
the [illegible] och [illegible], som sigh i fridztijdh gemenligen
opå den Rydzke sijdhen plegha söka och förnimma lata. Och
aldenstundh the Rydzke Bajorer och Tattare som min K. brodher
wäll weet her i Ingermanlandh waro och tilholle, såsom och
bedian her i Nougårdz gebeth, äre mechtte swagr opå mantall
till at göra något moothstandh när så behöffwes: Hwarföre
medhan beswijsaren K. Mayestätz Abraham [illegible] så-
som een lang tidh haffwer lust, at wele läta bruka sigh uthi K: Kon:
Maytz: tienst her widh denne landzorth: Då haffwer han bedit
migh om denne min recommendations skrifft till min K. frän-
de och brodher, att han honom hoos K: Kon: Maytt: til thet bestälb-
fordra wille. Bedher fördenskuldh hermedh gantska wenligen, at
min K. br. wille wara benempde Abraham [illegible] til thet bestälb
hielpligh, hwar K: Kon: Maytt. nådigst tecktas, dedh han medh itt
Compagni godhe Ryttare hijtt [illegible], hwilkedh hand fri-
williga [illegible] anlangar, så weet min K. br. sielff wäll huru
han sigh opå [illegible] och resor förhollit haffwer. Min K. Br. Gudh
tilbefallendes. Datum Narffwen den 12 Martij åhr 1618.

Wälborne herre Kere Broder och fründe, [illegible]
Jagh will tweiffla, om H. K. Mt [illegible] någre
[illegible] Compani Ryttare [illegible] at hålla för
[illegible] fiendskap, oansedt thet icke obilligt [illegible] were,
så haffwer jagh doch på thenna [illegible] honom om
en recommendation, [illegible] begäran icke kunna affslå
bediandes at wara hoos H. K. Mt [illegible]
min K. Br [illegible] för thenna molestation, medan
jagh icke [illegible] haffwer [illegible] begäranen för-
[illegible]. Och tweifflar jagh icke om hans [illegible]
[illegible] för [illegible] [illegible] hans [illegible]
[illegible] bättre [illegible]. A Dieu mon frere, cependant
que je demeureray toute ma vie

Monsieur

Vostre tres humble & tres affectionné
frere & serviteur [illegible]

[illegible]

12 . III . 18

298

Dhen wälbörne Edle herre, her Jacob de la Gardie, Grefwe till Läckö
Frijherre till Eckholmen, herre till Kolka, Runsiö Kåkirk och Hapsala, Kon:
Maytt: och Swerigeß Rijkzrådh, sampt förordnadhe Generall Feldt,,
herre, min k. frendh och brodher detta broderligen och wäll,,
tilliges

29. III. 1618.

Wälborne herre Grefft Jacob, Käre frende, Broder
och hiertelige tillförlåtlige godhe wenn och Patron, Näst min
tienstbroderlige hälsan, och myken wälfärdz lyckönskan, medh
hwadh godt i min förmögenheet wara kan, sampt myken
broderligh och flitigh tacksäyelse för monga migh bewysta
wälgärningar, them att förskylla medh alt godt, jagh willigh
och ytterstligh altidh finnas skall, Kan jagh min K. Br. här
medh broderwenligen icke förhålla, att min K. Broders wen-
lige skriffuelse medh Valentin Kiern daterat January 5. på
Rudesöö ähr migh ifrån Nygorden hijt till Narffuen ankommen
Martij 17. och tacker jagh min K. Br. tienstbroderligen för
åthskillelige ther udhi communicerade tidender, såsom och ifrån
godhe Patroner och wenner medh införde godhe Salutationes
och hälsningar; Belangandes nu min K. Broders entskyllan
för the Ettehundrade daler som han för sigh aff mina pen-
ningar haffuer tagiett, hwilka jagh här igen undfånge-
ga skulle, så ähr min K. Broder emot migh mera än som
then mechtigh för the monga wälgärningar jagh migh på
minner att haffua aff min K. Broder undfångiett, ja och migh
sielff min K. Broder större summa än som then wara
skyldigh, Men jagh förser migh altidh then familiaritet
och broderligheet till min K. Broder, att han icke räknar
medh migh så noga, icke heller twifflar att ju alt hwadh
som mitt ähr skall och så honom tillhöra när han så behöffuer
och begärar. Jagh kan och här på min Käre Broder
icke förhålla, att nu i thesse dagar kom Hildebrant
Classon ifrån Nygorden hijt till migh, lemnandes ther
qwar Valentin Kiern, och beklagandes sigh öffuer Evert
von der Heyden falskheet, Nembligen att han honom eller
hans Kiernare hade 1000 Rixdaler för bättre säkerheet
skull, uthi en hwalff giffuit till förwaringh, men när
han them igen uthfordrade, wille then andra honom
samma penningar icke uthgiffua, förewändandes att
att han hade wäll till några tusend Rixdaler mera
aff min K. Br. till att fordra, och haffuer wäl lått
sigh lyda thett han wille göra arrest på all min

min K. Br:s penningar och godh som ther finnes, hwarföre haffuer jagh medh thenne Chaston strax thet affärdigat min Skriffuare Caspar Tile, medh breff till Wesenberg, och honom Sert von der Heyde, att så framt han giorde thet ringaste hinder ther uthi, och icke strax igen gaffue the 1000 Daler, wille jagh här igen taga så myket aff Ryske kiöpmän ifrån Nogarden eller Plesko, och wysa them på Sert von der Heyde, så att jagh förmodar att thet skole haffa sigh betänckia, hiärtelighen medhan jagh skreff att thet icke war min K. Br:s egen proper skuldh, uthan Conrad, ther på han allarede i Wesenberg genom min K. Broders befordringh haffuer en ansehligh summa till betalningh bekommit, såsom han migh sielff haffer berättat, och min K. Br therföre tackadh och berömdt. Widare Wälborne Herre Käre Broder, effter then att Capitain Doranecy är hijt till Narffuen komen, såsom han sielff mundtligen kan widare min K. Br alla omständigheter berätta, och Colonel Cobron migh om honom swåra smädeligen haffuer tillskreffuit, hwarutaff jagh haffuer orsak tagit för allehanda esther händelser och beskyllningar, honom lätha draga till Sweriet, att sigh sielff hoos H. K. M:tt ren och oskyldigh göra för sin wedderparter förwytelse, och ther emot kungöra hwadh han säger sigh om honom kunna bewysa, ther om jagh för warheet skull icke myket kan skriffua, uthan hans egen berättelse, samt Abraham Isacsons betygningh (+ thwilken hans Pristaff haffuer warit) hemställer, doch medhan han mitt Wittningsbordh begärar om sitt förhållande på thenna resan, och förr, då han migh för Ploskow war följagtigh, samt min recommendation till min Käre Broder om gunstigh bistånd uthi sitt rättmätigt förhållande emot hans Widerpart, så haffer jagh thet honom icke kunnat wägra, så mykit mindre efftersom jagh både nu och tillförende honom altidh haffuer funnit then willigste iblandh andra Capitainer uthi allt hwadh man aff honom till H. K. M:tts tienst haffuer begärat, then och bästa justitia under sitt folk haffuer hallit, så att ingen klagemål öffuer honom är kommen, hwarföre så beder jagh min Käre Broder ganska wänligen han wille honom uthi sina rätta saker en gunstigh befordrare wara till hwar affskedh, på thet och jagh medh soldaterne icke länge måtte beswärat bliffua, ty här doch them förutan maxst nogh faller. Hwadh thenna landtslägenheet och nya tidender anlangar, kan min K. Br jagh broderwänligen icke förhålla, att sedan fienden är uthur Wyken affdragen, haffer skiärmslagh äther fallit in uthi Harriens, Selgen och öffwerpolnische gebiet, och såsom mina kundskaper ifrån Derbt så wäl som ifrån Reuel lyda, haffer han 100 aff fiendens ryttere som på kundskapen woro uthstände uthi ett möte eller rencontre nederlagt och är sedan medh godh byte igen till Pernow indragen, men alla the finske ryttere som hijt öffuer woro komne igen åth Finlandh öffuer isen standh. Uthi Derbt är inthet extraordinarie folk, men på Laiz liggia 100 ryttere, the hålla sigh alle stilla medh oss här widh Narffuen, till thess wi såsom ifrån riksdagen hem komen antingen then mindh betyder någon widare fridh eller stillståndh, såsom the sigh lätha höra, om Pernow kunde igen giffuas, eller the gerna wela behålla then Derbtske landet såsom en spiskammar för sitt krigsfolk till att belägra Plesko, eller någon aff the fästningar här j Liffland och Ingermanlandh, warder tiden medh giffua, om the icke få annorstäder något annat att göra. Hwadh för tidender utur Ryssland höres, effter såsom the komma, haffer min K. Br aff innelagde franska förteckningh att förnimma. Thär medh jagh min K. Br samt hans Ehrlige Käre wårdnadh och alla godh wänner, hwilka jagh thet oss longer frånwarande icke haffua förgäta att hälsa genom min K. Broders senaste skriffuelse, then Wälb. Herre Greff Magnus min K. Herr far, samt Madame vostre Metresse sa fille ma sœur, under Guds hägn

beskydde till all önskeligh longwarigh wälfärdh aff alla herran troligen medh wåra böner befallandes, och att migh samptt min kära hustru på then flijtigste medh prompt tienst och all gunst wälbetänckte [illegible] hert [illegible] kärammeligen hälsandes. Datum Narvæ. Marty 29. Anno 1618.

Min kära Broder altt[id] tienstwillige broder så länge jagh lefwer.

Lars Larsson
[illegible]

Kon. M:tz till Swerigie etc. Min allernådigste Konungz och herres höghbetrodde mann och Rijkzrådh, såsom och General feltherre, then welborne herre, herr Jacob De la Gardie, Greffue till Lecköö, friherre till Eckholm, herre till Kolkanesöö och Hyde, Ridder; Min kära frände, broder och synnerlige tillförlåthne gode wenn dene broderligen och wänligen [illegible]

5 6

[illegible] Larssons breff 41 st. ifrån åhr 1616 Til 1628.

22. Juni 1618.

Wälborne Herre Greff Jacob, Käre frende, Broder och
synnerlige tillförlåthne godhe wenn, Näst min Brodernell-
lige och tienstwilliga helsan, sampt hwadh mera godt
i min förmögenheet wara kan, medh mykken wälfärdh
tillönskan; Läther jagh min Käre Broder här medh wän-
ligen förnimma, att såsom jagh ifrån H. K. M:tt min Nådigste
Herre Breff och Befallningh underdånigst haffuer bekommi-
till att medh Wazinskij och Plewenbärgh på Derbt, någodh
stillestånd beslutha emellan oss och Polacherna öffuer
Liffland och Jngermanlandh, så haffuer jagh och strax
till Derbt Casparum Tile afffärdigat, till att then
samma uthi wärcket bringa, ther på jagh sådana swar
igen bekommit, såsom innelychta Copia aff breffuet
uthwijser. Men efter then att jagh förnimmer thett medh
thenna handelen uthgångh någen dröghsmål will wara
före, såsom emillan Tractatet och här ifrån H. K. M:tt en
fullkomligh bescheedh och swar kan komma, och sedan för
seent warder falla på åhret, att jagh kunde sielff om alla
handa nödhtorfftere fordring, H. K. M:tt underdånigst
besökia och före winteren åther hijt komma; ty antingen
fridhshandlingen går för sigh eller icke, så kräffuier doch
högsta nödhen, att krigzfolket som här uthi besattning
bliffua skall, widere medh kläde och penningar bliffua
försorgat, medhan the alldeles bloote och nakota ähre;
jagh haffuer wäl några Compagnie medh kläder någor-
lunda försorgat, men, efter then jagh [illegible] icke
haffuer alla kunnet tillfridz ställa, och jagh albrist till mitt
och krigzfolkens behoff och underhollningh nogh borgat och up-
tagit haffuer, dierfföre jagh icke widare migh i skuld-
sättia; ty ändoch jagh några gånger haffuer uthi un-
derdånigheet skreffuit H. K. M:tt till och om någen hielp
till betalningh bedit, ther på H. K. M:tt nogh Nådigt
swar gifuit haffuer, så kan jagh doch aff andra gönom
hwilkas händer thett moste gå, inthet bekomma, uthan [illegible]
wijster att taga min betalningh aff land och Lään ther jagh
haffuer att commendera öffuer, hwilkedh jagh wäl sielff
weiste till att göra, om någen förrådh wore. Men
thett ähr migh doch mykket förtretligare, att förnimma

hären som en part aff them jagh migh all wenskap hade
förseedt, migh uthi min fråwaro till thet wärsta uthijag
kunna, och hoos min allernådigste höga öffwerhett
alla mina handlingar till thet wärsta uthtyda,
såsom skedt äe om thet jagh genom min K. Broder
haffwer till arrenda uthdragit, thet jagh till uphärdning
uthbörding mina godz i lijfflandh, ther öffwer migh
theras Maiesteter Konungen och Drottningen, såsom
migh tillkomma giffwa, icke wäl tillfridz wara skola,
hwilka the äre som thet wetta; hoppar jagh en gång
nogh swara godh att bliffwa om the mann offentlig migh
wille om någodh tilltala. Ysmartigen haffwer
en, thet jagh minst om troddt, en sådan frågan
giordt emot min egen tienare, såsom wille han
migh beskylla att jagh skulle haffwa tagit skijn och
skijchen thär aff wallen, och till Lybeck förschedt att
förvällia; thet ingen ärligh mann wäl anstår
att beskylla eller förkänckia en trogen H. K. Mtts tie=
nare förr än som han sielff thet någen tijdh bleff. Men
Gudh skall wara en Domare och hämnare emillan
öffwer then skyldige. Han tienar sin öffwerhett och sitt
fäderneslandh för egen nytto och profit skull, och haffer
tack therföre och bliffwer berömdh; jagh tienar för
kärleek och godh willia medh min egen skada, och måste
haffwa och höra förtaal, sed tandem bona causa trium=
phat. Hwarföre wälborne Herre och Greffwe, min
käre frände och broder, wåghar jagh sielff uthi en hast
migh åth Prussie begiffwa till H. K. Mtt emedlertijdh
som thetta stillestånd warar, och bliffwer öffwersten Rosen=
berg här på befästningen och alla sakar i min från=
waro att bestälka; ty jagh dock alliest imedlertijdh, för
inthet mera än som han uthrätta kann; och förhoppar
för then skull medh Gudz hielp innan 2. eller 3. dagar, näst
som winden godh blåsa warder, migh till resan
begiffwa; och förthen skull skriffwer jagh thenna
gången H. K. Mtt min nådigste Herre inthet till, uthan
sender allenast min K. Br. en copia aff breffwets tijdel-
se, som jagh i går vndfeck, ehvad thet att om thenna

302

post, tillåffwentyrs förr än som jagh måtte ankomma, min
käre Broder då hade till att underdånigst wijsa
H. K. Mtt all beskedh ifrån andra sidan, och ther hoos
på thet flitigste göra underdånigst för H. K. Mtt
min vndskyllan, att jagh haffwer dierffedt här ifrån
migh begiffwa, förr än som H. K. Mtt hade tillförende
ther om warit aff migh underdånigst skriffteligen besökt;
ty på så korta tijdh, och såsom lägenheeten står, antingen
gen jagh äe hedan eller här, ware jagh dock lijka
angeläget. Men här effter, om sakerna sigh tillåffwentyrs
förandradhe, och mann så hastigt icke kunne vndsatt bliff=
eller beskedh bekomma, måtte then H. K. Mtt wäl skade=
ligare wara. Thetta jagh min K. Br. uthi en hast, tro=
gerwennligen icke haffwer kunnat förhålla, högsflijtigt
bidiandes, att min K. Br. wille uthi allt, min bästa wetta
hoos hans K. Mtt att ingen ogunst migh förestår, näst
Gudh will jagh dijt komma; såsom jagh migh ingen
annan wett tillita om någen wenskap och befordring
uthan min K. Broder, hwilken jagh här medh samptt
sin allerkäreste och hela wordnadh, will broderwennli=
gen haffwa på min och min K. hustrus wägna kärligen
hälsadt, och Gudhi then allra högsta till all lycka
och wälfärdh troligen befallat. Datum Narven
Junij 22. Anno 1618

hwadh anlangar min resa åth
Prussie, moste jagh lijkawäl
så anställa, som jagh warder
förnimma lägenheeten och tiderna
wara här uthe, på thet jagh icke
hela landet uthi någen fahro sättier
medhan om fridhen ännu äe owist,
ty jagh haffwer thet folk under migh
som icke gärna uthan någen twång
hwar annan till hielp komma; hwarföre om jagh
icke warde sielff hinna öffwerkomma, sender jagh
Casparum till medh all beränkelse, och beder dig
min käre Broder, att han wille hoos H. K. Mtt migh
impetrera förloff att sedan någodh stillestånd ännu ther
bliffwa beslutidt, jagh måtte på en korta tijdh tillgörandes
öffwerkomma till Prussie att fordra mina privatt saker som
alliest longsamma till någen wenskap komma migh till stoor skada
om någen fridzhandel skall skee, moste ändeligen sändebudh
och Commissarier ther till deputerat, men Adam Schrapser bliffwer
ther aff andra parten icke acceptered; dock icke aff migh sagat.
Christlijkast kann 10. eller 12. åhrs stillestånd skee, men icke fridhen vtan
restitution, ther jagh hwarken till eller från råda kan; dock then [illegible]

Min käre frände trogna
Broder och tienstwillige wenn
alltijdh.

Lars [illegible]
[illegible]

till handeler blifwa förordnade, ähr nödigt att
hår om hoos H. K. May:tt sigh wäl consultera och rådh-
fråga; Adieu mon frere, & veuillez excuser mon importuni-
té en escrivant si longues & ennuieuses lettres, Adieu soyez
a tout jamais;

22. Jan. 18

Dem Wälborne Edle herre, herr Jacob de la Gardie,
Grefwe till Läckö, Frijherre till Ekholmen, Her-
re till Kolcka, Runsö, Kofirk och Lyda, Riddere,
Sweriges Rijkes Rådh och generall Feltherre,
min käre frende och brodher, dette broderme-
ligen och wällwilligen etc.

11. Aug. 1618.

Wälborne Herre, Brefde Fattoys, Kiere frende Broder. Dig
dijmerligh tilförlathen widh Gudz Nådh all Wälfärdh, Lyckligheet, dernest
mijn fuller Brodherligh Tacksäijelse för många beviste Wälgärningar
för min Broderwillige tienste tilbudh, med hwad mer gåt wthi min för-
mögenheet wara kan; Ladher Jagh min käre Br: här med wänligen för-
nimma, att migh är här förkommit genom trowärdige berättelse, thet
Jochim Hindrich van Rosen skall för H: K: Maij:t min allernådigste Herre
såsom och hoss min käre Br: och många andra flere ther i Närheten
=het hafwe beskyllat och beklagat att Jagh honom stor öfwerwåldh
orätt skall hafwa tillfogat, då all then stund här med honom är
Lagligen procederat, och migh på honom then dombs dom effter Swerig-
es Lagh och Loffwärdige brukeligh Rätt gifwin, Wårdet at hans
Lijff och gods Nådh wthi mitt wåld; Men genom månges godhe
Männs och frunnes förbön Jagh honom all skuld och brått hafwer till=
gifwit medh then wilkor att om han här effter icke sin obestånd=
ligheet innehöllt, thet i the Ringaste bidare här medh uthfore, aller
Wigs emot Anfaugur, som wnnan han ingen Appellation hafr giordt
befinnrade; skulle heller kärlen igen öfwerfå, och han nu äldrelles
ther emott igen hafwer brutedt; Beder iagh min käre Broder
Tienstwänligen och Broderligen för Rättwisan skull att migh hoss H:=
K: Maij:t befordeligen wara, till förrhallen doms Execution på hon=
nom; Hwarföre Jagh och nu öfwersänder Tiltaln processen och do=
men in originali förseglade, uthi then underdånigste förhoppning
till H: K: Maij:ts allernådigste Rättwiso. och Broderligh tilförsicht till
min K: Br: gode och Rättmätige befordringh, att ett Exempell statuer=
=as på sådane Grundbrukare, och Lattfärdige tungor, thet andre här
effter må kunna hafwa Respect för sådane skolle then som af högste öfwer=
heten them till Commendament öfwersatte äro, Thy hwadh öfwer
tilförsicht icke skeer, att then förfalske dommen skulle på honom
full kombna, thet han emoth all Lagh och förordningh skulle frij gå, och
förlusthas, Thå achter Jagh migh ovärdigh Estimerad wara aff
H: K: Maij:t till thet Kall som Jagh är uthi, och kan äller till
här effter albrigh någodt Commendament uthi H: K: Maij:ts tienst
mera hafwa; Men Jagh försäkrar migh fast bättre uthi all under=
dånigheet, Welwilligen till H: K: Maij:t, såsom Jagh icke

heller förhyrt migh annorlunda hafwa förtient, och beder min kiä-
re B. förall Broderligh tilförsicht att ihugka och befordra thet hwar daa-
en [illegible] som rätt synnes, på thet att högfrädan som thet hart förwij-
kad [illegible] inter [illegible] hand [illegible]. Widare kiäre Broder efter
thet iagh och förnimmer thet K. K. Maij:ts Nådigh: till thet thet In-
germanlandz för arrenderer. [illegible], Iwangrodh, och [illegible] Narf-
[illegible] och [illegible] till att någon ther efter trachta; Såå all
[illegible] iagh förnimmer annat inte annorlundes än att K. K.
Maij:ts Nådigest migh någre person heri Landzenden till [illegible]
widare till bruka, och då framgt alle befästningar och [illegible]
[illegible] mit Commendamentt med opbördz och inkompst underdragen
[illegible], ther dagh i medler tidh ther någon [illegible] tillkommo Nörste
[illegible] migh [illegible]. Tilbiuder iagh migh underdånigest, att gif-
[illegible] så mykket som ther annan, efter Landzens och [illegible] för-
mögenhet [illegible] att thet förbr: - 3. Befästningar blifwa tilhörige
med Toll, och aller handa opbördz på sådanne Conditioner thet Krigz=
fall och grunnom tagen, som Bugislaus Rosen Coporir [illegible]
arrenderat och thet på någon åhrs tid medan man förste ähren
[illegible] ther [illegible] kan afkomme; Men på thet man thesto
bätter thet en besluta och ordera kunde, såsom och i Swerige iagh
mina privat sacker någodh bättre i lagh hålla, Beder iag
min kiäre B. [illegible] att wille migh impetrera hoos
H. K. Maij:ts förlof på någon [illegible] tidh att komma här ifrå=
=ån till Swerige, ther om iagh [illegible] min K. B. godh
befordringh och wänlige swar förwentar; Iagh beder min K.
B. [illegible] Broderligen, att inte wille [illegible] min widlöftige
och importun skrifwelse till onda taga, Uthan thet bäste måtte för-
stå; Will då här med hafwa min K. B. samt thes Ehrbe=
lige kiäre hustru min K. Syster, och all thet kiäre wårdnadh
under Gudz Nådige beskydd Broderligen och wänligen be=
fallat Aff Narfwen den 11. Augusti åhr 1618.

Wälborne Greffwe, K. frände och broder, iagh kan min käre B.
icke nogsamt tacka för then broderlige benägenheet och om-
wårdnadh emot migh, som iagh icke allenast aff min K. B:s egna
skriffwelser, uthan och mongas berättelse förnima kan, hwarföre
iagh migh förobligerad befinner, och beflijta skall, par pari referre
effter högsta min förmögenheet; Kann icke hoos migh underlåta min K. B. förmå
thi yttersta måtto, så skall doch then innerliga affection
med all lyckonskan och bön till Gudh, altidh och göra
bästa. Dett effter iagh [illegible] Gudhi loff med frögde [illegible]
then min K. B. sitt brölloppz högtidh med then [illegible]
borne Greffwe dotter, mijn frw och Greffwinna Ebba [illegible]
lyckeligen och glädeligen haffwer fullendat. Så [illegible]
iagh samt min kära hustro ther till, [illegible] både [illegible]
[illegible] Gudh [illegible] wälsignelse, till [illegible] förökelse och
förmeringe in familia & opibus med lyksamhet och [illegible]
samt lenge och kärligen leffwerne, och frögdandes
[illegible], att [illegible] them [illegible] [illegible] [illegible]
wäl fullendade är. Gudh hielpe Eder med lycka och hälsa
snart hit öffwer till oss, och [illegible] tienstbroderligen
att min kära broder samt sin [illegible] hustru, att migh
och min kära hustro på thet kärligste welle helsande wara
och sielffwa [illegible] andra hälsa; Gudh nådeligen
Eder och oss alla wäl bewara. Widare K. B.
haffwer migh öfwersten Hans Rechenberg bedit, att honom
hoos min K. B. med någon godh recommendation ihugh-
komma, all then stund han förnimmer att Rytteriet
[illegible] skall haffwa hans Regimente ifrån honom
så [illegible] såsom hade han någodh förbrutit, beder
för then skull iagh min K. B. tienstbroderligen, att
han wille Rechenbergz bästa betänckia, så att honom
icke någon disrepect måtte wederfaras, ty migh
synes att Rechenberg som nu så länge haffwer warit
skulle wäl bättre än som Rytteriet tiena till thet
behålla, ändock migh icke bör judicera om H. K. Maij:ts
[illegible] Nådigste herres anordningar; icke thes
mindre försäker iagh migh, att min K. B. är och bliffwer
hans goda befordrare, såsom han och sielff ödmiukeli-
gen ther om haffwer min kära broder tilskrif-
wit.

Et Sur ce mon trescher frere, duquel je demeureray

Monsieur, jusques ala mort

Tres humble & loyal
Cousin, frere & serviteur

[illegible signature]

Dem Wälborne Edle herre, Herr Jacob
De la Gardie, Greffwe till Läckö,
Friherre till Ekholmen, Herre till Kolka-
ort, Runsiö och Kydes, Kongl:
Maytts: och Swerigis Rijkes höfz-
mann, Rådh och generall felt
min kära frende, broder och
förtroende synnerlige godhe wän, det-
ta ganska broderligen och wäll
williglige tillhanda

30. Spt. 1618.

Meinen freundtlichen grueß und willige dienste, mit wünschung aller glückhlichen wolfahrt bey Gott dem Allmechtigen
zuvoran, Wolgeborner Edle Gestrenge Ehrenveste unnd
Manhaffte, insonders günstige Herren, liebe brueder und besten
guete freunde, Denen Herren verhalte ich nicht, wie
das ich gestrigen tages schreiben von Ihr. Kö: Mt: bekommen,
welches den Herren ich inliegendt Copiam zusende. Nun were
ich zwar gesinnet gewesen, die Herren zue Wien zu sprechen,
Aber weilen Ihr Kö: Mt: [illegible], mir die Herren auch
zu schreiben [illegible], wie zu auch so begehren
die Pohlnischen Commissarien, wo ferne der vorhabende frieden
glücklichen ablauffen soll, noch einer ferner zusammenkunfft,
Derohalben ich nicht wagen darff mich von hier zu begeben,
Im fall aber nicht zu thun müglich, will ich bey [illegible] auf der
Post, was ich eigendlich wissen kan, wie die Herren zue Wien
sich zu den Herren begeben, Ist ferner es aber nicht geschehen
kan, Bitte ich freundlich die Herren wolten mir den
gantzen verlauff zuschreiben, Damit ich mich alhier auf
der grentze darnach richten kan, Sonderlich wolten sie
mich berichten, Wie es mit der [illegible] soll gehalten
werden, und wolten die Herren es mit den Reitern wegen
der [illegible], darumb ich vergangenen geschrieben, [illegible]
[illegible] Weß auch sey [illegible]
der Herren dieser orter besten und nützlichen [illegible]
wirdt, stelle ich der Herren discretion selbsten anheim
Thue damit die Herren [illegible]
[illegible] Göttlicher Allmacht [illegible]
[illegible] den 30 Septemb. Ao. 1618.

Der Herren dienstwilliger
[illegible] und guter
freundt allezeit.

[illegible]

30. Sept. 18

Denen Wohlgebornen Edlen Gestrengen Ehrnvesten herrn
[illegible] herrn Eberhardt [illegible] freyherrn zu
Dorna und [illegible] herrn Jacob Jacobsen und Thomas
[illegible] Kay: May: Zu Schweden commendanten gesandten
[illegible] Meinen insonders günstigen lieben
freunden und besonders guten freunden zu handen

28. Xbr. 1618.

Wollgeborner Graff, insonders freundtlicher lieber Vetter
unnd Bruder, Denselben seint meine freundtwillige
dienste, mit wünschung aller guetten von Gott dem All-
mechtigen zuvor, Und mag denselben nechst dem ver-
langen Ihme dieses orts vorgehender zugeschickten schreibens
bericht, bey dieser meiner eigenen post abermahl nicht
verhalten, dass der nun Zehero bisshero ventilirte
und aus beyliegender Ihrer Erklerung Euer Lbd. zu be-
findlicher friedens Tractat, seine erwünschte endt-
schafft erreichet, unnd zuletzt verschlossen,
Wie ich nun eine notturfft erachtet, solches der Königl.
Mtt. zu Schweden, Meinem allergnedigsten
König und Herrn, durch schrifftlichen bericht aller-
unterthenigst zuhinterbringen, Alsweil ich
nicht unterlassen, in wenig tagen derohalben
eine post abzuordnen, und unter andern den lieben
Bruder solches auch zu avisiren, ob Ihme vielleicht be-
liebte und forderlichen gelegenheit zuhanden
stehe, Ihrer Kön: Mtt: solches zuberichten, Alle
~~aber~~ auch meinen lieben Bruder hiemit gleichsfals
gebeten habe, sobaldt er gliebts Gott zu Augsburgk
anlangen wirdt, mir einen gelegenen ort zuernennen,
wo ich selbst zu demselben kommen, und mit Ihm
allerhandt sachen halben, mich bereden mochte,
Und als ich hierauff eine schrifftliche antwort

bey seiner gemahlin, So bin Ich meinem Brudern
angenehmer williger Dienste alzeit zu erzeigen
stets geflissen, Denselben auch sambt seiner Herz
liebsten Gemahlin damit Gottes gnadiger bewah-
rung befehlend, Datum Narva, den 28.
Decembris, Anno 1618.

Widare kan här hoos, min K. Broder
jagh Broderligen icke förhålla, att nu
på timman migh tidender äre komne, thet
ändoch Polackerna medh Storfursten stillestånd
haffuer giordt, likawäl några tusend Kasacker
och Tartare som medh Polackerna haffua allt
här till warit, nu på sin egen handh medh
Rysserna krigh föra, och för Calugha haffua nyligen
niderlagt en stoor hoop aff Storfurstens folk,
doch haffua the icke befästningen inbekommit, uthan
förhärria Landet allestädes, således warder
thet arma Rysslandh ännu plågadt, Gudh wende
all olycka ifrån oss. Man säger och här wissa
tidender att Polackerna skulle haffua uthi Po-
dolien lidit niderlagh aff Turken, och medh
thet samma skall Karensbarg ther wara bleff-
win. Hwadh som widare kan förnimmes
will jagh icke försuma att lätha min K. Broder
strax wetta; will så här medh haffua min
K. B:r samptt sin elskelige Gemahl min K. Syster,
aff migh och min K. hustru, på thet kärligste
medh wår tienst salüterandh, och uthi Gudhs
nådige beskydd troligen befallandh.

Min K. B:rs tienstwillige
frende alltijdh.

Lars Larsson
Rijddarhiertan

28. XII. 18

Dem Wolgebornen Graffen Herrn Jacobo de la Gardie,
Graffen zu Leckö, Freiherrn zu Eckholm, Herrn zu
Kolcka, Rundsaß vnd Hapsal, Ritter, der Kön: Mayt: vnsers
allergnedigsten Königs vnd Herrn, hochverordneten
geheimen Reichsrath vnd General Feldherrn, Meinem
freundtlichen lieben Vettern vnd Brudern.